VERGADERING VAN 25 APRIL 2012

Voorzitter: de heer J.P. Rehwinkel
Mevrouw A. Postma (agendapunt 8a en 8b deels)

Aanwezig: de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), M. Dekker (PvdA), E. van Lente (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), A. Postma (GroenLinks), L.I. van der Vegt (GroenLinks), G.E.J. Copini-van der Meulen (D66), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), L.R. van Gijlswijk (SP), H. Rademaker (SP), A. Kuik (CDA) en I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie) en de heren A. de Rooij (PvdA), J. Spakman (PvdA) *vanaf 18.04 uur*, R.O. Martens (PvdA), W. Moes (PvdA), R. van der Schaaf (PvdA), A. Rutte (VVD), D. Jager (VVD), J. Evenhuis (VVD), J.M. van Keulen (VVD), M.D. Blom (VVD), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), J. Bolhuis (Stadspartij), G.J.D. Offerman (Stadspartij), R.P. Prummel (Stadspartij), E. Eikenaar (SP), J.P. Dijk (SP), J.H. Luhoff (D66), P.S. de Rook (D66), J. Seton (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie), J.P.A. van Rooij (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer M.A. Ruys

Wethouders: de dames C.T. Dekker (GroenLinks), E.M. Pastoor-Meulman (PvdA) en J.A. Visscher (SP) *vanaf 19.57 uur* en de heren T. Schroor (D66), F. de Vries (PvdA)

Afwezig m.k.: de heren B. Baldew (PvdA) en H.J.M. Akkermans (D66)

Insprekers: mevrouw Krouwel (op persoonlijke titel)

1. **Opening, mededelingen en vaststelling agenda**

De VOORZITTER: Ik open deze vergadering van de gemeenteraad van woensdag 25 april 2012. Er is bericht van verhindering binnengekomen van de heren Baldew en Akkermans. De heer Spakman en wethouder Visscher komen later. 25 april is vooral de dag waarop de verjaardag van Sabine Koebrugge wordt gevierd. Wij feliciteren haar daar van harte mee en natuurlijk ook met een bloemetje.

Dan zijn we bij de agenda. Punt 8c, de Wet werken naar vermogen, kan worden afgevoerd in verband met de val van het kabinet. Punt 6f, de Kadernota 'Op naar schoolgebouwen van de toekomst', wordt punt 7d. Het wordt een 1 minuutinterventie. Er is op verzoek van de Stadspartij een brief van het college rondgedeeld met een financieel overzicht Informatiecentrum Grote Markt. Het college zal een nadere toelichting geven op de aanvullende kosten bij de behandeling van het agendapunt. Bij punt 8b, Informatiecentrum Grote Markt, heeft zich een inspreker gemeld: mevrouw Krouwel.

Dan kan ik u melden – u moet dat besluiten of misschien zou u dat willen besluiten – dat de geheimhouding op grond van artikel 25 lid 4 Gemeentewet kan worden opgeheven voor de volgende collegebrieven: ik noem niet alle nummers, maar conceptoutputspecificaties; de stand van zaken specialisatie zal dat inderdaad wel zijn; de stand van zaken businesscase en een stuk naar aanleiding van de raadscommissie Beheer en Verkeer van 15 februari. Bent u bereid om die geheimhouding op te heffen? Dan hebt u aldus besloten en dan is het nu inderdaad besloten zoals het er staat.

2. **Benoemingen** (n.v.t.)

3. **Mondelinge vragen en interpellaties** (n.v.t.)

4. **Initiatiefvoorstellen**

4.a.: Initiatiefvoorstel van de Stadspartij: Proef met snelheidsdisplays deel 2 *(zonder preadvies)*

De VOORZITTER: Dan gaan we naar agendapunt 4a, het initiatiefvoorstel van de Stadspartij, de proef met snelheidsdisplays. We zijn inmiddels toe aan deel 2. Wie mag ik het woord geven? Ik zie niet zo veel

behoefte daaraan. Dan denk ik dat we kunnen overgaan tot besluitvorming, als er geen behoefte is om het woord te voeren? De heer De Rooij, Partij van de Arbeid.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ik weet niet precies wie als eerste mag? Ik ben niet zo goed op de hoogte van het Reglement van Orde als het afwijkt. Is het de indiener?

De VOORZITTER: Die hebben geen behoefte, zo heb ik het geïnterpreteerd. Ik kijk even naar de Stadspartij.

De heer BOLHUIS (Stadspartij): Voor zover ik uit de commissie weet, is toch eerst het woord aan de raad.

De VOORZITTER: Vind ik ook goed. De heer De Rooij, Partij van de Arbeid.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Als ik het woord kan krijgen, wil ik het hebben ook. Voorzitter, dit is nu een typisch voorbeeld van sympathiek, goed werkend en overzichtelijk. Dit is een mooi initiatief. De dingen blijken geweldig te werken. Ik ben blij dat het college het overneemt. Ik complimenteer de Stadspartij met het indienen van dit voorstel, waarbij ze de gemeente volgens mij een erg groot plezier heeft gedaan. Dus wij ondersteunen dit initiatief van harte.

De VOORZITTER: Anderen? De heer Seton, CDA.

De heer SETON (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. De discussie vast op de Helperzoom of toch wisselen van locatie is al vaker gevoerd. De Stadspartij komt nu met het voorstel om nog een aantal snelheidsdisplays aan te schaffen en op plaatsen te zetten die volgens verkeersdeskundigen van nut zijn. Ik begreep dat ze zelf ook via de deskundigen in de stad al wat locaties in beeld hadden. Wij hebben er nog een aantal vragen bij: hoeveel zijn het er dan en om welke kosten gaat het dan? Want ik vind het net als de PvdA een sympathiek idee en ik denk ook dat het nut kan hebben, maar nu kan ik niet achterhalen wat het voorstel verder zou behelzen. Dus als daar nog iets meer informatie over zou kunnen komen, dan zou ik dat appreciëren. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik kan me aansluiten bij de woorden van de PvdA. Dank aan de Stadspartij.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ja, voorzitter, de snelheidsdisplay aan de Helperzoom heeft zijn werking laten zien, dus dat is hartstikke mooi. Ik heb in de commissie begrepen dat het om 3000 euro per stuk ging als ik het goed heb, 4000 euro geeft de wethouder aan. Dat is nog eens een keer te overzien voor het effect dat het heeft. Dus mijn fractie is daar positief over. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge, VVD.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dank u wel, voorzitter. De VVD kan zich ook aansluiten bij de woorden van de PvdA. Een goed initiatief.

De VOORZITTER: De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Dat geldt exact hetzelfde voor ons.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank aan de Stadspartij voor dit mooie initiatief. Ik ben heel erg blij om te zien dat het zo veel effect sorteert. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Seton. Ik vind het een heel mooi initiatief. Als het binnen de begroting past en het geldtechnisch gezien kan, dan ben ik helemaal voor.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Ik kan me helemaal aansluiten bij die laatste woorden.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. Een goed initiatief van de Stadspartij. Het dient de veiligheid in de stad en daar zijn we met zijn allen bij gebaat. Als het ook nog binnen de perken blijft qua budget, dan zijn we helemaal voor.

De VOORZITTER: Anderen niet meer? Dan nu wel behoefte bij de Stadspartij? De heer Bolhuis.

De heer BOLHUIS (Stadspartij): Ja, dank u wel, voorzitter. Met zo veel mooie woorden houd ik het maar heel kort. Ik heb in ieder geval goede dingen gehoord. Ik houd het hierbij. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Goed. Dan gaan wij over tot besluitvorming, stel ik u voor. Wie kan instemmen met het voorstel van de Stadspartij? Dat is de volledige raad. Dan is aldus besloten. Gefeliciteerd.
Dan gaan we naar punt 5a, de lijst van ingekomen collegebrieven.

5. Ingekomen stukken

5.a.: Lijst met ingekomen collegebrieven

LIJST VAN ONTVANGEN COLLEGEBRIEVEN VOOR DE RAAD VAN 25 april 2012

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1.	Visie zicht op uitvoering werken naar vermogen	28 mrt.	via cie. W&I
2.	Eindsprint actualisering bestemmingsplannen	29 mrt.	via cie. R&W
3.	Voorontwerpbestemmingsplan Beijum	29 mrt.	via cie. R&W
4.	Bomen Trefkoellocatie	29 mrt.	via cie. B&V
5.	Visie drie decentralisaties	29 mrt.	via cie. W&I
6.	Staat V 2011	29 mrt.	via cie. B&V
7.	Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering	29 mrt.	via cie. CV
8.	Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en Verantwoording van Projecten	29 mrt.	via cie. F&V
9.	Toezegging raadscommissie F&V m.b.t. OSOSS-beleid	29 mrt.	via cie. F&V
10.	Fase 2 wijkpark De Groene Long, Beijum	29 mrt.	via cie. B&V
11.	Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012	29 mrt.	via cie. F&V
12.	Gewijzigd plan Tuinlandlocatie Ulgersmaborg	30 mrt.	via cie. R&W
13.	Tramproject Bremen	2 apr.	via cie. B&V
14.	Definitieve kaders Koninginnedag 2012	3 apr.	via cie. F&V
15.	RegioTram: Aanbestedingsdocumenten en businesscase	3 apr.	via cie. B&V
16.	Lokaal criminaliteits- en	4 apr.	via cie. F&V

	veiligheidsbeeld 2011		
17.	Fietsparkeerverbod Academieplein/Uurwerkersgang	5 apr.	via cie. B&V
18.	Uitgangspunten Dienstregeling 2013	5 apr.	via cie. B&V
19.	Evaluatie van de Moesstraat	5 apr.	via cie. O&W
20.	Deelname EMTN-programma	5 apr.	via cie. F&V
21.	Veilige schoolomgeving Oosterhoogebrugschool	13 apr.	via cie. B&V
22.	Ondertekening 'Samenwerkingsovereenkomst Versterking Adviesorganen Wmo'	13 apr.	via cie. O&W
23.	Kapvergunning Vasalislaan/Het Eiland	13 apr.	via cie. B&V
24.	Evaluatie nieuw eigenbijdragebeleid individuele Wmo-voorzieningen	13 apr.	via cie. O&W
25.	Vernieuwde aanpak problematische jeugdgroepen	13 apr.	via cie. O&W
26.	Reactie op aangenomen moties n.a.v. kadernota Actief in goede banen	13 apr.	via cie. W&I
27.	Overname buspersoneel bij introductie RegioTram	13 apr.	via cie. B&V
28.	Toegankelijkheid bordes Informatiecentrum Grote Markt	13 apr.	via cie. R&W
29.	Jaarverslag klachten gemeente Groningen 2011	13 apr.	via cie. F&V
30.	Voornemen tot verzelfstandiging Muziekschool	16 apr.	via cie. O&W
31.	Afspraken RUG inpassing RegioTram	17 apr.	via cie. B&V
32.	Beoordeling briefwisseling dhr. Kamminga inzake RegioTram	17 apr.	via cie. B&V
33.	Reactie vragen tramcommissie n.a.v. second opinion RegioTram	17 apr.	via cie. B&V
34.	Evaluatie en impuls Vensterscholen	19 apr.	via cie. O&W
35.	Jaarverslag Ombudsman 2011	20 apr.	via cie. F&V
36.	Jaarprogramma archeologie 2012	20 apr.	via cie. R&W
37.	Jaarrapportage 'Individuele Wmo-voorzieningen' 2011	20 apr.	via cie. O&W
38.	Cultuurnota-advies Kunstraad	20 apr.	via cie. O&W
39.	Pilot ambtelijk horen bij bezwaarschriftprocedure SOZAWE	20 apr.	via cie. W&I
40.	Evaluatie accommodatiebeleid	20 apr.	via cie. O&W
41.	Beantwoording vragen n.a.v. raadscommissie B&V 18 april 2012	20 apr.	via cie. B&V
42.	Aanvraag herstructureringsfaciliteit Wsw	20 apr.	via cie. W&I
43.	Toezegging n.a.v. jaarlijkse P&O-commissie 18 april jl.	20 apr.	via cie. F&V
44.	Financieel overzicht informatiecentrum Grote Markt	25 apr.	**Betrekken bij agendapunt 8b.**
45	Verzoek om uitstel behandeling visie Zicht op werken naar vermogen.	25 apr.	**Betrekken bij agendapunt 8c.**

De VOORZITTER: Op verzoek van Student en Stad wordt nummer 17 geagendeerd voor de commissie Beheer en Verkeer.

5.b.: Lijst van ingekomen overige stukken

LIJST VAN ONTVANGEN OVERIGE INGEKOMEN STUKKEN VOOR DE RAAD VAN 25 april 2012

Nr.	Afzender	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1	Hondenbezitters Ulgersmaborg, opruimplicht	23 mrt.	Tkn
2	Mw. Krouwel, verzoek reactie op ingekomen stukken	30 mrt.	Tkn
3	Gemeente Wierden, Motie dierenpolitie	2 apr.	Tkn
4	Gemeente Westland, Motie treurige vertrekregeling	3 apr.	Tkn
5	Trots op NL, open brief aan alle raadsleden m.b.t. verzet RegioTram	3 apr.	Tkn
6	Mw. Krouwel, Burgerinitiatief Oproep inzake binnenstad	4 apr.	Tkn
7	Provincie Groningen, begrotingscirculaire 2013-2016	10 apr.	Tkn
8	Kopie brief van gemeenteraadsfractie Stadspartij Groningen aan de leden van Provinciale Staten van Groningen, Fryslân en Drenthe, RegioTram in en rond Groningen versus spoorlijn Groningen-Heerenveen, Regionaal Mobiliteitsfonds	11 apr.	Tkn
9	Mw. Kol gemeentelijke Ombudsman. Afschrift van rapport aan B&W over klachtenonderzoek bij de dienst DIA.	11 apr.	Tkn.
10	Fietsersbond-projectgroep Fiets en Binnenstad, verzoek behandeling zaterdagse afsluiting Folkingestraat en het mogelijk voorkomen ervan door een alternatief.	13 apr.	Tkn.
11	Mw. Kol gemeentelijke Ombudsman. Afschrift van rapport aan B&W over klachtenonderzoek bij de dienst ROEZ.	13 apr.	Tkn.
12	CNV Publieke Zaak, Wmo.	13 apr.	Tkn.
13	Bestuur V.v.E. Prinsesseweg-Wilhelminakade, verrommeling en vervuiling rondom appartementen complex Prinsesseweg-Wilhelminakade.	16 apr.	Tkn.
14	Gemeente Drimmelen, Motie uitstel herverdeling gemeentefonds.	17 apr.	Tkn.
15	Dhr. Kamminga, zogenaamde “second opinion” briefwisseling RegioTram	20 apr.	Tkn.
16	Gemeente Vaals, Motie dubbele nationaliteiten	20 apr.	Tkn.
17	Kopiebrief van V.v.E. winkelcentrum Paddepoel aan College m.b.t. wenselijkheid tram	20 apr.	Tkn.
18	Stichting 4 meiherdenking Groningen, kranslegging 4 mei	23 apr.	Tkn.
19	Zorgbelang Groningen, toegankelijkheid gemeentelijk informatiecentrum Grote Markt	23 apr.	Tkn.
20	Provincie Groningen, wijziging	23 apr.	Tkn.

	verordening ex art. 212 Gemeentewet		

De VOORZITTER: Punt 5b, kunt u instemmen zoals voorgelegd? Dat is het geval.
Dan gaan we naar de conformstukken.

6. Conformstukken

6.a.: Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied

Stemverklaringen:
De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Wij kunnen in principe wel akkoord gaan met het bestemmingsplan. Er wordt echter een aparte procedure buiten dit plan om gevolgd, waar wij niet akkoord mee willen gaan. Een ondernemer wil aan de Winschoterweg 11 zijn rundveebedrijf uitbreiden. Hij wil de bestemming gewijzigd krijgen door op een drietal stallen de aanduiding 'intensieve veehouderij' te leggen en het bouwperceel te vergroten. Door een vormfout heeft de gemeente dit niet eerder bij de provincie neergelegd en de aanvraag uit 2006 moet nu als een nieuwe aanvraag worden beschouwd. De nu geldende provinciale omgevingsvergunning staat uitbreiding van intensieve veehouderij niet toe. Het college van burgemeester en wethouders heeft, om deze ondernemer tegemoet te komen, zijn medewerking toegezegd aan het volgen van een maatwerkprocedure, waarbij de ondernemer toch een bestemming zou kunnen krijgen. Hierbij is het voorbehoud gemaakt dat college en raad moeten instemmen met het resultaat. De Partij voor de Dieren zal hiermee niet akkoord gaan. We willen graag zo spoedig mogelijk verdere informatie van het college over deze zaak. We willen daarbij ook weten om hoeveel dieren en eventuele weide het gaat. Dank u wel.

Mevrouw VAN DER VEGT (GroenLinks): Dank u wel. Ook GroenLinks is natuurlijk absoluut tegen grootschalige veehouderij. We betreuren het ook dat het toch op deze plek kan gebeuren. Maar voor ons blijkt uit het stuk wel dat het college dit ook betreurt en er alles aan gedaan heeft om het in de toekomst te voorkomen. Verder is het een heel groen bestemmingsplan, dus wij stemmen wel in.

De VOORZITTER: Goed. Dan ga ik kijken wie kan instemmen. U was dus uiteindelijk tegen heb ik begrepen, meneer Kelder?

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Nee, uiteindelijk ben ik met dit verhaal wel voor.

De VOORZITTER: Uiteindelijk bent u wel voor. Dan kijk ik wie kan instemmen. Dat is volgens mij de volledige raad. Dan is uiteindelijk besloten zoals is voorgelegd, met inachtneming van deze opmerkingen. Dan gaan we naar punt 6b.

6.b.: BORG-rapportage 2011

Aldus besloten.

6.c.: Treasurystatuut 2012-2013

Aldus besloten.

6.d.: Woningbouwafspraken Regio Groningen-Assen

Stemverklaring:
De heer VAN DER SCHAAF (PvdA): Hoewel de aanleiding niet zo mooi is, namelijk een fors teruglopende woningvraag met flink nadelige financiële gevolgen, wil onze fractie toch een compliment maken voor het tot stand komen van deze woningbouwafspraken. Het is gebleken dat zelfs in deze slechte tijden de Regiovisie blijft werken en we tot afspraken zijn gekomen. We vinden het daarbij een buitengewoon goede zaak dat gemeenten die extra moeten inleveren, daarvoor financieel door de regio worden gecompenseerd. We vinden dat een prachtig voorbeeld van regionale solidariteit.

De VOORZITTER: Kan voor het overige worden besloten zoals is voorgelegd? De hele raad kan dat. Aldus besloten.

6.e.: Verordening participatie schoolgaande kinderen Wet werk en bijstand

Aldus besloten.

6.f.: *Wordt agendapunt 7.d.*

6.g.: Groencompensatie

Aldus besloten.

6.h.: Uitvoering besluit Kindergemeenteraad 2012

Stemverklaringen:
De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Op 5 april kwamen vijf scholen in deze raadszaal bijeen als Kindergemeenteraad. In een ongewoon spannende en zinderende vergadering besloten de fracties van de Feniks, de Brederoschool, de GSV Leonardo, de Boerhaaveschool en het Karrepad voor het plan van de laatste school. Welzijnswerkers en hulpverleners kunnen meteen in de leer bij leerlingen van het Karrepad, want met een multidisciplinaire aanpak wordt meteen de strijd aangegaan met drie grote maatschappelijke vraagstukken. Bejaarden zijn eenzaam en missen hun huisdieren. Hondjes worden aan hun lot overgelaten en te weinig uitgelaten. En kinderen zitten te veel thuis achter de computer en bewegen te weinig. De oplossing van het Karrepad is verbluffend eenvoudig. Kinderen van het Karrepad nemen bejaarden van de Ebbingepoort mee naar het Noorderplantsoen om daar te wandelen met hondjes van de Groninger Hondenschool. Mijn fractie stemt in met dit voorstel.

De heer EVENHUIS (VVD): We willen toch graag nog een stemverklaring geven. Wij feliciteren de leerlingen van het Karrepad. We waren er niet bij, maar ze hebben blijkbaar zeer goed onderzoek en mooie voorstellen gedaan. Ik hoor het nu weer. Ik wens ze een prachtige dag met de ouderen in het Noorderplantsoen en ook later.

De VOORZITTER: Dan gaan we besluiten, stel ik u voor. Volgens mij kunt u allemaal instemmen met dit voorgestelde besluit van de Kindergemeenteraad, met de complimenten aan het Karrepad.
Aldus besloten.

6.i.: Strategische agenda

Stemverklaringen:
De heer PRUMMEL (Stadspartij): Wanneer deze gemeenteraad zou willen bezuinigen, wanneer wij minder ambtenaren zouden willen hebben als gemeente – en daarvan hebben we er meer dan andere gemeenten, dan zouden wij ook sommige taken moeten schrappen. Dit zou nu een van die erg veel aandacht vergende taken zijn die de stad kan schrappen. Daarom is de Stadspartij er niet voor om verder op deze basis strategische agenda's samen te stellen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Mijn fractie zal wel instemmen met dit voorstel, omdat het de raad meer sturing geeft op wat wij behandelen en wanneer we dat behandelen. Het maakt de raad sterker ten opzichte van het college. Ik mag niet polariseren, dus ik zal het hierbij laten. Wij zullen dit steunen.

De VOORZITTER: Behalve de Stadspartij kunnen alle anderen volgens mij wel instemmen.
Aldus besloten.

6.j.: Instellen onderzoek verzelfstandiging openbaar onderwijs Groningen

Aldus besloten.

6.k.: Reglement van orde voor de vergaderingen c.a. van de gemeenteraad van de gemeente Groningen

Aldus besloten.

6.l.: Kredietverstrekking De Oosterpoort en de Stadsschouwburg

Aldus besloten.

7. 1 minuutinterventies

7.a.: Bouwverordening 2012

De VOORZITTER: Wie wenst hierover het woord. Niemand meer? Dan is dat snel gebeurd. De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, in het presidium heb ik opgemerkt dat dit onderwerp wat mij betreft naar de conformstukken kon.

De VOORZITTER: Prima. De heer Kelder.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Voorzitter, ik heb daar toen tegen geprotesteerd, omdat ik er wat over wou zeggen. Maar ik heb het nog even goed doorgelezen en ik hoef er toch niets over te zeggen. Dus het is mijn schuld.

De VOORZITTER: Oké, het hoeft niet bij nader inzien, goed zo. We stellen dan de verordening vast. Kunt u instemmen met wat onder I tot en met IV wordt voorgelegd? Dat is het geval met unanieme stemmen. Aldus besloten.

7.b.: Collegebrief van 23 februari 2012: Intense verbouw

De VOORZITTER: De heer Rutte, VVD.

De heer RUTTE (VVD): Ja, voorzitter, dank u wel. De collegebrief over Intense verbouw gaat vooral over leegstand en het bestrijden daarvan. Het college presenteert een breed portfolio aan bestaande en toekomstige maatregelen om leegstand hand in hand met alle betrokken stakeholders tegen te gaan. De VVD is daar zeer over te spreken. Want hoewel de vrijheid van een eigenaar om een pand naar eigen inzicht te gebruiken belangrijk is, dat vinden wij ook heel belangrijk, is die vrijheid niet onbeperkt. Langdurige leegstand en eventuele verwaarlozing hebben een negatief effect op andere panden. Waar de vrijheid van de één ten koste gaat van de vrijheid van een ander, heeft de overheid een taak.
De voorstellen van het college zijn wat de VVD betreft goed, maar nog niet compleet. Alle activiteiten zijn gericht op de vrijwillige medewerking van de eigenaar. Het zal meestal afdoende zijn, maar in gevallen dat een eigenaar weigert om mee te werken, staat de gemeente met lege handen. De VVD vindt dat de gemeente als de wortel niet meer werkt, ook de stok moet kunnen gebruiken. Daarom vragen wij het college in een motie nogmaals om een leegstandsverordening op te stellen in lijn met het goede beleid dat hier al gepresenteerd wordt.
Tot slot. Leegstand is een complex probleem. Als raad werken we met onze besluiten soms leegstand in de hand. Door nieuwbouw van de dienst SOZAWE staat de Zwarte Doos binnenkort leeg. Door de komst van een tijdelijk informatiecentrum op de Grote Markt staat een bestaand pand aan de Grote Markt leeg. Wie leegstand wil bestrijden, zal die consequenties wellicht meer mee moeten wegen bij de besluitvorming. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik krijg een motie.

Motie (1): Wortel en stok (VVD)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 25 april 2012, besprekende de collegebrief 'Intense Verbouw',

Constaterende dat:

- in de brief voor zowel nu als in de toekomst een breed en goed spectrum aan maatregelen wordt genoemd, waarmee leegstand in Groningen bestreden kan worden;

- al deze maatregelen op vrijwillige basis zijn.

Overwegende dat:
- voor een effectief leegstandsbeleid dit niet altijd voldoende zal zijn.

Verzoekt het college:
- op zo kort mogelijke termijn een leegstandsverordening op te stellen in lijn met het beleid, zoals geschetst is in de collegebrief 'Intense Verbouw' en deze verordening ter goedkeuring voor te leggen aan de raad.

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De motie maakt deel uit van de beraadslagingen. Mevrouw Van der Vegt.

Mevrouw VAN DER VEGT (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Ik zou graag aan de heer Rutte vragen of hij ervan op de hoogte is dat in Amsterdam een leegstandsverordening is aangenomen en dat de gemeente Amsterdam inmiddels overweegt om deze weer af te schaffen. De leegstandsverordening biedt eigenlijk geen mogelijkheden om iets te doen. De wet is niet duidelijk genoeg, dus de gemeente kan er niks mee. Wat denkt u nu te kunnen doen om die problemen te ondervangen?

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Ja, voorzitter, ik kan de wet niet spellen, in die zin dat ik denk dat wet een panacee zal zijn voor alle problemen. Waar het mij om gaat is dat we op dit moment bij pandeigenaren die niet mee willen werken eigenlijk niets in handen hebben. Ik vind dat te weinig en ik wil graag meer. Ik denk dat een leegstandsverordening daarvoor een middel kan zijn. Wellicht niet 100% afdoende, maar altijd veel meer dan nu. Ik weet dat u er anders over denkt. Het zal misschien uw standpunt ook niet kunnen wijzigen. Maar ik denk dat we aansluitend op wat er nu ligt aan vrijwilligheid met de leegstandsverordening meer in handen hebben. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik, CDA.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u, voorzitter. Oog hebben voor leegstand is belangrijk. Allereerst is het natuurlijk zo dat eigenaren van panden verantwoordelijk zijn. Maar wanneer leegstand de leefbaarheid aantast, wordt het een maatschappelijk probleem en dus een probleem voor de gemeente. De rol van de gemeente is gelegen in het faciliteren en stimuleren van het herbestemmingsproces. Ten aanzien van de instrumenten die de gemeente daarvoor kan hanteren, heb ik in de commissie al mijn verbazing uitgesproken dat er niets is uitgewerkt over de mogelijkheid van een leegstandsverordening. In de raad van september 2010 hebben, naast de uitgesproken voorstanders van een leegstandsverordening, ook GroenLinks en D66 zich op het standpunt gesteld dat ze de mogelijkheden van een leegstandsverordening wilden bespreken in de commissie. Al met al een meerderheid met een redelijk verzoek. Daarom vind ik het vreemd dat in dit stuk geen nadere informatie over de mogelijkheid van een leegstandsverordening staat. Mij bekruipt het gevoel een beetje dat de wethouder het een vreselijke wet vindt en daarom ook niet nader wil kijken naar de mogelijkheid die gegeven is bij de wet om hem nuttig te maken en die een aanvulling is op de bestaande instrumenten. Samen met mevrouw Jongman zal ik een initiatiefvoorstel schrijven over de mogelijkheden van een leegstandsverordening, zodat we hier in ieder geval ook de gewenste discussie over kunnen krijgen. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer De Rook, D66.

De heer DE ROOK (D66): Ja, voorzitter, het is goed dat er nog meer aandacht komt voor het verbinden van vraag en aanbod, zeker waar het gaat om het bestrijden van leegstand. We blijven daarbij aandacht vragen voor regels die ontwikkelingen in de weg staan. We roepen ook in de toekomst ondernemers op om de regels te blijven melden waar ze in de praktijk tegenaan lopen. In dat verband is de motie van de VVD over de leegstand toch wel interessant. Zoals ik haar net gehoord heb, pleit deze motie zonder verdere onderbouwing voor meer regels voor ondernemers. Wij zijn daar toch wat terughoudend in, voorzitter. Als het gaat over de leegstandsverordening, dan hebben wij daar geen principieel oordeel over,

maar dan zijn wij pragmatisch. Heeft het een meerwaarde, dan moeten we het doen. Heeft het geen meerwaarde, dan moeten we het niet doen. De discussie in de commissie leek niet zo zeer te gaan over de inhoud van een leegstandsverordening, maar meer over het politieke signaal dat een verordening zou geven over de Wet kraken en leegstand. Nu zijn we niet zo geïnteresseerd in dat politieke signaal, maar meer of een leegstandsverordening in de praktijk kan helpen met het aantrekkelijk houden van de binnenstad. Het zou wat ons betreft dus goed zijn als het college de argumenten daarvoor op een rijtje zet.

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik ben heel benieuwd waar de heer De Rook mij heeft horen pleiten voor meer regels voor ondernemers. Ik heb gewoon gevraagd om een heldere verordening waarmee de overheid een ondernemer nog een zetje kan geven, wanneer hij werkelijk niet wil meehelpen aan het bestrijden van leegstand, wat een normaal verzoek is.

De heer DE ROOK (D66): Misschien komen we hier een beetje op het probleem dat we nog niet goed genoeg nagedacht hebben over wat er dan precies in die verordening zou moeten staan. Want in mijn boekje is een verordening nog steeds een heel grote set met regels. Dus mijn punt is om nu eerst eens te kijken of het ons kan helpen en dan beslissen of we het willen of niet.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, die interpretatie van de verordening laat ik dan geheel voor de interpretatie van de heer De Rook. Het is niet wat ik gezegd heb.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Eikenaar, SP.

De heer EIKENAAR (SP): Dank u, voorzitter. Ik ben geen principieel tegenstander van een leegstandsverordening. Ik heb ook een vrij pragmatische benadering van dit vraagstuk. Alleen heb ik sterk de indruk dat die leegstandsverordening ons weinig tot niets gaat opleveren. Mevrouw Van der Vegt van GroenLinks zei net ook al dat het in Amsterdam al bijna weer afgeschaft wordt. Dat zal toch niet voor niets zijn. Bovendien herinner ik me de discussie van september 2010 nog en toen kwam ik ook tot de conclusie dat het weinig zin had om zo'n verordening op te stellen. Ik hoor graag de antwoorden van de wethouder, maar ik acht de kans vrij klein dat wij nu wel in één keer voor een leegstandsverordening zouden zijn. Ik heb geen nieuwe argumenten gehoord van de VVD, die mij dit keer wel zouden kunnen overtuigen dat dit een nuttig instrument zou kunnen zijn.

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, ik ben het met de heer Eikenaar eens dat we geen verordeningen moeten opstellen die niet zinvol zijn. Het gaat ook niet om ideologie, maar om een nuttige verordening. Volgens mij is de verordening de vorige keer gesneuveld, doordat de wethouder zei dat het allemaal heel veel tijd en extra geld zou kosten omdat we allemaal panden zouden moeten gaan inventariseren. Nu blijkt uit de plannen dat het college dit toch al gaat doen. Kan dat uw mening ten aanzien van een eventuele leegstandsverordening beïnvloeden?

De heer EIKENAAR (SP): De wethouder zei dat inderdaad vorige keer, maar wel in combinatie met het feit dat het weinig effect had. Eerst het inventariseren van die panden en vervolgens dat de maatregelen weinig effect zullen hebben. Die combinatie maakte dat wij er niet voor waren. Nogmaals, ik zeg niet dat wij tegen zijn. Maar ik ben er absoluut niet van overtuigd en ik acht de kans klein dat ik de komende tijd wel overtuigd ga raken. Misschien kunt u bij uw nieuwe Kamerfractie na de verkiezingen nog eens pleiten voor een sterkere wet. En eventueel komt er na de verkiezingen weer een opheffing van het kraakverbod, dat zou helemaal mooi zijn natuurlijk. Goed, dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Martens, PvdA.

De heer MARTENS (PvdA): Dank u, voorzitter. Leegstand moet altijd bestreden worden. Ook al is het iemands privé-eigendom, het tast het aanzien en de leefbaarheid van de stad aan. Ik ben heel blij dat deze notie zich uitstrekt van links tot rechts in deze raad. Wij zien ook wel dat er geen ultieme stok achter de deur is in het geval van echt kwaadwillende vastgoedspeculanten. Dan is de vraag eigenlijk hoe groot het probleem is; die vraag stel ik aan het college. Denkt het college dus wel of niet zo'n stok achter de deur

nodig te hebben? Nog een vraag: is dat nu het voornaamste verschil met wat er nu voorligt? Want dat is toch vooral een positieve benadering? Daar ben ik op zich heel erg voor. In tegenstelling tot de traditie van mijn partij, strekt mijn positieve mensbeeld zich ook uit tot kapitaalbezitters van grote panden.
Er was nog iets wat naar voren kwam bij de bespreking in de commissie. De directeur van CareX gaf aan dat het aantal aangeboden panden sterk daalde sinds het afschaffen van de mogelijkheid tot kraken. Herkent u dat beeld? Als het zo is, dan lijkt het mij dat we hier iets mee moeten doen. Gaat u dat dan ook doen? Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Vegt, GroenLinks.

Mevrouw VAN DER VEGT (GroenLinks): Dank u wel. Een leegstandsmonitor, een leegstandscoördinator en tien plekken om te experimenteren met tijdelijk gebruik. De gemeente Groningen kiest er op dit moment voor om met positieve maatregelen de leegstand te lijf te gaan. Wij vinden dat ook de juiste volgorde. Eerst positief en als het eventueel nodig is, kun je misschien dingen gaan afdwingen. Maar in nog geen enkele andere gemeente heeft het invoeren van een leegstandsverordening tot succes geleid. Het lijkt ons daarom nu geen goed idee om te kiezen voor een leegstandsverordening en we stemmen op dit moment tegen de motie van de VVD. Wel hebben we in de commissie al gevraagd om meetbaar te maken of het voorgestelde beleid genoeg effect heeft. We zouden graag over bijvoorbeeld een jaar het beleid evalueren, zodat indien nodig aanvullende maatregelen getroffen kunnen worden. Zou het college daar nog op kunnen reageren? Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. Leegstand heeft vele gezichten. Een deel ervan heeft gewoon een negatief effect op de omgeving. Het college trekt op basis daarvan een aantal conclusies, kiest niet voor een leegstandsverordening en gaat door op de ingeslagen weg zoals het dat voor zich ziet. Zoals al gezegd is, ga ik met mevrouw Kuik – ja meneer van Keulen, wij gaan dat zelf schrijven – met argumenten omkleed een voorstel doen aan deze raad om de voordelen van zo'n verordening te laten zien. Ik heb zin om dat debat met u aan te gaan.

De VOORZITTER: De heer Martens.

De heer MARTENS (PvdA): Ik heb een vraag aan mevrouw Jongman. Zou de toevoeging bovenop wat er nu ligt dan vooral een eventueel dwangelement moeten zijn als stok achter de deur?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dat zou kunnen, maar zoals ik zei, gaan we er nog aan schrijven. Er zijn heel veel elementen die je kunt toevoegen. En wellicht is het bij een negatief effect soms nodig dat je meer een stok achter de deur hebt dan op dit moment aan instrumentarium voor handen is voor de gemeente.

De heer EIKENAAR (SP): Als ik ook een vraag mag stellen. Ik begrijp dat het een beetje de bedoeling is om de discussie hierover voor te bereiden. Kan ik me dan ook voorstellen dat u dat stuk schrijft en dat u tot de conclusie komt dat een leegstandsverordening toch helemaal niet een instrument is dat we kunnen gebruiken?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Meneer Eikenaar, als ik er niks in zag, dan zou ik nu meteen kunnen stoppen. Ik zie er wat in en ik ga met u graag de argumenten tegen elkaar afwegen.

De VOORZITTER: Verder nog? De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, in de motie is sprake van het opstellen van een leegstandsverordening op zo kort mogelijke termijn. Maar mijn fractie is erg benieuwd naar wat mevrouw Kuik en mevrouw Jongman willen gaan opstellen. We wachten daar toch wel graag op. We zullen daarom op dit moment deze motie nog niet steunen en het af laten hangen van het initiatiefvoorstel van de beide dames.

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, ik kan de heer Prummel in principe wel volgen, maar is het niet zo dat het verstandig is als de deskundige ambtenaren van de heer De Vries gaan werken aan een leegstandsverordening, die mooi aansluit bij wat hier al ligt? En dat dit misschien wel meer passend zou zijn dan een initiatiefvoorstel, hoe sympathiek ook?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Dan heb ik iets meer vertrouwen dan u in het initiatiefvoorstel van het CDA en de ChristenUnie.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik heb in de commissie al uitgebreid stilgestaan bij de visie van Student en Stad op leegstand en de nota die voor ons ligt. Ik denk dat in de nota zichtbaar is dat leegstand in Groningen in principe al redelijk goed beteugeld wordt. We moeten nog even wachten op leegstand bij bedrijventerreinen, maar in de binnenstad gaat het niet heel erg slecht. Daar staat tegenover dat CareX ons liet weten dat het beeld toch wel enigszins negatiever was dan in het stuk gesteld werd. De heer Rutte roept op tot een leegstandsverordening. Ik hoorde GroenLinks al even een opsomming maken van de positieve dingen in het stuk, hoe we leegstand willen beteugelen. Ik denk ook dat die leegstandsverordening zeker niet in plaats van die positieve maatregelen moet komen, maar slechts als aanvulling daarop. Ik wil nog niet vooruitlopen op mijn uiteindelijke beslissing over deze motie. Ik ben eerst even benieuwd naar de reactie van de wethouder. Ik vind het heel erg belangrijk dat we niet afzien van de samenwerking met bijvoorbeeld CareX en de manieren waarop wij leegstand willen beteugelen op het moment dat wij deze leegstandsverordening aannemen. Maar ik kan me wel voorstellen dat ze naast elkaar kunnen bestaan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Verder niet meer? Dan is het woord aan wethouder De Vries.

Wethouder DE VRIES: Voorzitter, als ik het allemaal goed heb beluisterd, dan lijkt er bij onderdelen van uw raad wel sprake van een verrassende ideologische herbronning. De heer Eikenaar bestempelt zich vanuit de SP tot pragmatist. De heer Martens neemt het op voor de kapitalistische sector. En de heer Rutte wil de samenleving stevig met regels en sancties tegemoet treden. Dat is een verrassend perspectief. Maar ik weet niet of we het daarover zouden moeten hebben.
Voorzitter, wij hebben geprobeerd in een overigens principieel debat over de Wet kraken en leegstand – want het was een principieel debat en ook een principiële stellingname door uw raad – over die leegstandsverordening tamelijk praktisch te zijn. Ik verwijs naar onze brief van september 2010. Ik heb de brief vanmiddag nog even zitten doornemen. Daarin vindt u tamelijk nuchter omschreven waarom dit in onze opvatting van september 2010 nou niet zo'n denderend instrument is. Het heeft niet zo veel te maken met een principiële opvatting over instrumenten die we zouden kunnen gebruiken, want in dat opzicht kun je als het nodig is zo'n verordening best invoeren. Het praktische bezwaar zit hem niet zozeer in de signaalwerking richting eigenaren van leegstaande panden. Overigens gaat het alleen maar om bedrijfsruimten en kantoren, niet om woningen, want die zijn uitgesloten van deze verordening. Het signaal was vooral dat als we dat doen, we onszelf als overheid een hele berg administratie op de hals halen zonder dat we precies weten dat het succes verzekerd is. Dat is een vrij praktisch argument.

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, dat was ook een legitiem argument in die brief; ik moet dat de wethouder nageven. Maar ik zie in de huidige voorstellen dat u toch al de panden in beeld wilt brengen en inventariseren. Wanneer je dat toch al doet, dan is het volgens mij niet zo dat een leegstandsverordening zo veel extra werk met zich meebrengt. Het zou wat mij betreft dan ook een logische volgende stap zijn. U denkt daar anders over?

Wethouder DE VRIES: Met alle respect, meneer Rutte, daar zit het extra werk ook niet in. Die inventarisatie kunnen we zo maken en hebben we eigenlijk ook al voorhanden. We weten vrij goed wat er leegstaat, zeker bij bedrijfsruimten en kantoren. Dat is het probleem ook helemaal niet. We weten ook dat die leegstand per saldo wel wat meevalt als je het vergelijkt met landelijke cijfers, de heer Van Rooij zei het ook nog. We doen er op zichzelf ook al heel veel aan, denk aan allerlei voorstellen tot herbestemming van kantoren en de manifestatie Bouwjong. De door u genoemde locatie van de Zwarte Doos is ook bestempeld als een ontwikkellocatie voor iets anders en daar zullen we uiteraard over moeten praten. Dus

die denkbeelden zijn er en het extra werk zit daar niet in. Het extra werk zit in allerlei administratieve handelingen die je moet verrichten om ook de eigenaren achter de broek te zitten en te verwachten juridische procedures die we zullen moeten voeren. Het zit dus vooral in de follow-up daarvan. Ik verwijs u echt nog even naar de brief van september 2010.
Ik ben dus ook wel benieuwd naar de onderbouwing van het initiatiefvoorstel van het CDA en de ChristenUnie op dit punt. Als daar een initiatiefvoorstel ligt, waar uiteindelijk die praktische bezwaren van een andere blik worden voorzien, dan is er wat mij betreft ook geen principiële reden om die leegstandsverordening niet in te voeren. Maar ik ben nog wel benieuwd, dat is een uitdaging voor u, om dat eens even op een rijtje te zetten. Overigens kunt u bij het schrijven van het initiatiefvoorstel altijd een beroep doen op de deskundigheid van de ambtelijke organisatie, wanneer u wilt weten hoe die wetgeving in elkaar zit en wat de beperkingen zijn. Zo is dat geregeld, dus dat zullen wij ook leveren. Maar wat ons betreft, is onze positie niet anders dan in september 2010 en willen we het om praktische redenen niet doen. Het is ook precies de reden waarom we hebben gezegd, luisterend naar verschillende opvattingen en geluiden uit uw raad, te proberen het op een andere manier te doen. Het past meer bij deze stad, het is praktischer, het is interessanter en het is verleidelijker om op die manier hetzelfde doel te bereiken.
De heer Martens vroeg nog hoe het precies zit met CareX. Ik heb er nu geen nadere onderbouwing van, maar we gaan samen met CareX na of de vrees klopt dat één van de perverse effecten van de Wet kraken en leegstand zou kunnen zijn dat we inderdaad minder grip hebben op leegstaande panden. Dat zou jammer zijn, want dat was nu juist een aardige traditie die we hadden. Dan is het perverse effect misschien wel weer, maar dat is een blik op de toekomst, dat we uit zouden kunnen komen op een leegstandsverordening. Nogmaals, daar ligt geen principieel bezwaar. Wij hebben eerder een praktische aanvliegroute.
Het zou mijn lijn zijn om het initiatiefvoorstel van de ChristenUnie en het CDA af te wachten. We zijn uiteraard bereid daar ondersteuning aan te verlenen. Als het voldoende argumenten bevat, dan hebben we hier een discussie. Wij gaan daar dan ook niet voor liggen – zo wij dat al kunnen.

De VOORZITTER: De wethouder is door zijn tijd heen.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, dan heb ik een heel korte tweede termijn.

De VOORZITTER: Dat kan eigenlijk niet, want het is een 1 minuutinterventie.

De heer RUTTE (VVD): Maar ik mag toch altijd met redenen omkleed mijn motie intrekken? Want ik wil het initiatief van de ChristenUnie en het CDA niet voor de voeten lopen met een motie die het misschien niet haalt. Dus daarom trekken wij de motie in.

De VOORZITTER: Dus de motie op stuk 1 is ingetrokken en maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen. Dan hoeven wij verder ook niet te besluiten en wachten wij het initiatiefvoorstel af.
Dan gaan we naar punt 7c.

7.c.: Nacalculatie 2011 Wensen van Stadjers

De VOORZITTER: Wie wil hierover het woord voeren? Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Wensen van Stadjers was een ontzettend leuk project. Mensen uit de hele stad konden projecten indienen en hebben dat ook heel veel gedaan. We hebben daar allemaal op gereageerd met hele lijsten waarom iets wel of niet kon. Het had dus een goede kop en hals als je het vergelijkt met een kop-hals-rompboerderij. Maar wat ons betreft, is er in die romp iets niet helemaal goed gegaan. Er is een bedrag over van het totaalbedrag dat er ooit voor gereserveerd was. Dat was 500.000 euro en er is een bedrag van 59.730 euro over. Het college stelt voor om het terug te laten vallen aan het concern. Wij willen het heel graag toch bestemmen voor het oorspronkelijke doel en de wensen die Stadjers ingediend hebben. Daar zit nog een onderbouwing bij. Als je de rode draad haalt uit alle stukken, dan blijkt dat heel veel Stadjers met regelmaat overlast ervaren van verkeerd gestalde fietsen. Vandaar dat wij per amendement vragen het resultaat te bestemmen voor fietsparkeren in de wijken. Ik dien het amendement graag in, ook namens de Partij van de Arbeid en GroenLinks. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik krijg hier een amendement.

Amendement (1): Wensen van Stadjers (ChristenUnie, PvdA, GroenLinks)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 25 april 2012, besprekende de nacalculatie 'Wensen van Stadjers',

Is van mening dat:

- het goed is geweest om Stadjers te vragen welke investeringen in fietsvoorzieningen zij wenselijk achten;
- de uitgevoerde maatregelen hebben bijgedragen aan door de Stadjers gedragen verbeteringen voor de fiets(er);
- het jammer is dat wordt voorgesteld om van het oorspronkelijke totaalbedrag ad 500.000 euro een bedrag van 59.730 euro niet te besteden aan 'Wensen van Stadjers';
- Stadjers met regelmaat overlast ervaren van verkeerd gestalde fietsen.

Is van oordeel dat:

- het oorspronkelijke doel van deze middelen gehandhaafd dient te blijven.

Besluit:

- besluitpunt II te wijzigen in: het resultaat van 59.370 euro te bestemmen voor fietsparkeren in de wijken.

En gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen, GroenLinks.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. We hebben afgesproken met elkaar dat we een budget hadden voor wensen van Stadjers voor fietsmaatregelen. Nu blijkt dat we na uitvoering van wensen nog wat geld over hebben. Ik vind het in dit geval dan toch wel goed om het geld weer opnieuw te besteden aan Wensen van Stadjers om toch wat meer wensen op het gebied van fietsen uit te voeren. Ik sluit me ook aan bij mevrouw Jongman wat fietsparkeren in de wijken betreft, want dat blijkt toch elke keer weer een knelpunt te zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, een goed idee heb je nooit alleen. De Stadjers hadden veel goede ideeën en ik begrijp dat veel raadsleden goed naar ze hebben geluisterd. Ook de Stadspartij kwam met het voorstel om het geld dat over is te bestemmen voor fietsklemmen en wel in die wijken waar de overlast van rondslingerende fietsen het grootst is. In dit geval is het een motie.

De VOORZITTER: Ik krijg een motie.

Motie (2): Wensen van Stadjers (Stadspartij)

“De raad van Groningen, bijeen op 25 april 2012, besprekende het raadsvoorstel Nacalculaties 2011 Wensen van Stadjers,

Neemt notitie van:

- de in brede lagen van de bevolking gevoelde behoefte aan meer fietsklemmen;
- het feit dat rondslingerende en verkeerd geparkeerde fietsen met name voor ouderen en invaliden zeer hinderlijk kunnen zijn.

Overweegt dat:

- het geld ter beschikking was gesteld voor Wensen van Stadjers.

Verzoekt het college:

- het overgeschoten geld aan fietsklemmen te besteden in die wijken waar de overlast van rondslingerende fietsen het grootst is en de begroting in die zin te wijzigen.

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De motie maakt deel uit van de beraadslagingen. Wil verder nog iemand het woord voeren? Dat is niet het geval. Dan kan de wethouder reageren. Wethouder Dekker.

Wethouder DEKKER: Het college is toch enigszins verbaasd. Volgens mij hebben we onlangs met u gesproken over parkeerbeleid, maar ook over het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer. Daar hebben wij aangekondigd dat wij in juni met een voorstel met dekking zouden komen over de problematiek van de parkeerklemmen in de wijken. Hoezeer ik ook het fietsbeleid in deze stad zou willen ondersteunen, hebben wij gewoon een aantal regels binnen onze gemeente afgesproken. Als nieuw beleid vrijvalt, dan valt dat terug naar het concern. Het geldt voor grote bedragen, maar het geldt ook voor kleine bedragen. Dus ik zou u eigenlijk deze motie willen ontraden.

De VOORZITTER: Kunt u ook een oordeel over het amendement geven, wethouder?

Wethouder DEKKER: Bij de motie kan ik zeggen dat ik haar niet uitvoer, daarom komen de indieners met een amendement, maar ik wil dat ontraden. Het is een sympathiek amendement. Het was een heel mooi voorstel, dank nog voor de complimenten, maar ik hecht toch aan de integrale afweging straks bij de begroting 2013. Ik ontraad dus zowel het amendement als de motie.

De VOORZITTER: Dit is nog steeds een 1 minuutinterventie. De heer Seton, even.

De heer SETON (CDA): Voorzitter. Naar aanleiding van wat de wethouder net zei, dat ze bezig is met een voorstel voor juni. Begrijp ik goed dat u daar dan ook al een dekking bij hebt, zodat wat de raad nu bij amendement en bij motie vraagt, in feite al gaat gebeuren?

Wethouder DEKKER: Ik heb het precieze voorstel nog niet gezien. Het is natuurlijk altijd zo dat je meer maatregelen kunt treffen met meer geld, zo transparant wil ik daar ook wel in zijn. Het gaat me hier meer om de afspraak dat vrijval gewoon teruggaat naar het concern. Hoewel ik de motie en het amendement qua inhoud sympathiek waardeer, hecht ik eraan om dat soort regels gewoon na te leven.

De VOORZITTER: De heer Prummel, maar ik wil er nu langzamerhand ook wel een eind aan maken en naar een volgend agendapunt gaan.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik wil toch graag opmerken dat het budgetrecht bij de raad ligt.

De VOORZITTER: Dan zou u overigens uw eigen motie ook anders moeten formuleren. U verzoekt nu aan het college om de begroting te wijzigen. Dus dat is ...

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Dat klopt, dat vragen we en het is vrij eenvoudig om te doen. Maar mevrouw de wethouder merkt op dat er afspraken zijn. Er zijn misschien gebruiken, maar er zijn geen bindende afspraken met de raad. De raad kan beschikken over dit geld en zal dat zowel met deze motie als met dit amendement ook kunnen doen.

De VOORZITTER: Met de motie minder, denk ik. Als het amendement wordt aangenomen, moet u denk ik ook even kijken wat u met uw motie doet. Dan is allereerst het amendement op stuk nummer 1 aan de orde. Een stemverklaring vooraf, de heer Luhoff.

Stemverklaringen:
De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. De wethouder gaf net aan dat het een beetje tegen afspraken ingaat. Ik ben daar op zich wel gevoelig voor, maar ik vind dit wel een heel mooi idee. Dus wij zullen gewoon instemmen.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Wij zijn om alom bekende redenen ontzettend voor fietsklemmen, maar wij vinden dat discipline niet moet wijken voor mooie ideeën. Daarom ga ik mee met het verhaal van de wethouder. Ik kan me daar 100% in vinden en ik zal tegen het amendement stemmen.

De heer SETON (CDA): Ik vind het gevaarlijk om het allesoverheersend te laten zijn dat een motie of amendement sympathiek is. Ik snap de argumenten van de wethouder en wil daar ook in volgende gevallen op terug kunnen vallen. Dus om dezelfde reden als Student en Stad zullen wij het amendement niet steunen, hoewel het sympathiek is en wij het er inhoudelijk gezien misschien wel mee eens zijn.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Ik heb eigenlijk dezelfde argumenten als de twee vorige sprekers. Zeker in tijden van bezuinigingen en gehoord het verhaal van de wethouder, denk ik dat we beter niet kunnen instemmen.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen. Wie steunt het amendement op stuk A1? Dat is de raad minus het CDA, de Partij voor de Dieren en Student en Stad. Alle anderen wel. Daarmee is het amendement aangenomen. De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, hier zijn we zo blij over dat we de motie maar weer intrekken.

De VOORZITTER: De motie op stuk M2 is ingetrokken.
Dan gaan we de gewijzigde voorstellen aan u voorleggen. Wie steunt de voorstellen zoals voorgelegd onder I tot en met IV met gewijzigd punt II? De hele raad. Aldus besloten.

7.d.: Kadernota 'Op naar schoolgebouwen van de toekomst'

De VOORZITTER: Wie wil hierover het woord? De heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Afgelopen maand waren de leerlingen van groep 7 van de Brederoschool bezig met een duurzaamheidsproject. Ze zijn gaan kijken hoe ze hun eigen school duurzamer kunnen maken. Zo brandt het licht bij de conciërge vaak zonder dat iemand aanwezig is. Ik denk dat het licht inmiddels elke keer uit wordt gedaan. Toen ze twee weken geleden vol enthousiasme hun plannen aan mij presenteerden, werd ik ook enthousiast en heb ik gezocht naar de meest haalbare ideeën. Een windmolen op elk schoolplein lijkt mij wat lastig, maar regenwater om het toilet door te spoelen is misschien wel mogelijk. Zo ook groene daken, waar je misschien ook nog wel een schooltuintje bij kunt plaatsen. Dat zou misschien wel haalbaar zijn. Wie het Dagblad van het Noorden van vandaag las, kan denk ik ook haast geen nee meer zeggen. Ik breng de tip over van de leerlingen van groep 7 van de Brederoschool aan de burgemeester om de wc-tip over te nemen. Ik dien ook een motie in.

De VOORZITTER: U dient een motie in.

Motie (3): Energiezuinige en duurzame scholen (Stadspartij)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 25 april 2012, besprekende de kadernota 'Op naar schoolgebouwen van de toekomst'.

Constaterende dat:
- in de kadernota als voorwaarde aan de huisvesting van basisscholen wordt gesteld dat deze energiezuinig en duurzaam moet zijn;
- de mogelijkheden om de bestaande schoolgebouwen te verduurzamen en het binnenklimaat te verbeteren nog geïnventariseerd moeten worden.

Overwegende dat:
- de leerlingen van groep 7b van de Brederoschool zelf een aantal ideeën hebben bedacht hoe hun school duurzamer gemaakt kan worden;

- het idee om regenwater op te vangen en dit te gebruiken voor het doorspoelen van toiletten erg duurzaam is;
- het idee om groene daken te realiseren de gezondheid en het milieu kunnen verbeteren, de levensduur van het dak verhoogt en zorgt voor een betere isolatie;
- sommige platte daken van scholen wellicht geschikt zijn of kunnen worden gemaakt om schooltuintjes op aan te brengen.

Verzoekt het college:
- bij de uitwerking van de kadernota te onderzoeken welke van de bovenstaande voorstellen realiseerbaar zijn;
- de haalbare uitkomsten op te nemen in het te realiseren masterplan.

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Mevrouw Koebrugge, VVD.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, ik had eigenlijk nog een vraag aan de heer Sijbolts of hij ook al bekeken heeft wat het precies op zou leveren op het moment dat je dit zou doorvoeren. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Van der Schaaf, PvdA.

De heer VAN DER SCHAAF (PvdA): Ja, dank u voorzitter. In de raadscommissie is uitgebreid over deze kadernotitie gesproken, dus ik ga een paar korte opmerkingen maken. Complimenten aan het college voor deze nota en voor de ambitie die erin staat. Het belang van flexibele, duurzame en gezonde scholen voor het belang van de toekomstkansen van kinderen is breed bekend. De nota is tot stand gekomen door een motie die raadsbreed is aangenomen vorig jaar. We zijn zeer blij met deze uitwerking. We gaan er ook van uit dat het college met volle kracht verder gaat met de uitwerking van het masterplan samen met de schoolbesturen. We gaan er ook van uit dat de hele raad en het college ook de financiële consequenties, die hieraan vastzitten, in ieder geval mee zullen nemen voor de begrotingen voor de komende jaren.

De VOORZITTER: De heer De Rook, D66.

De heer DE ROOK (D66): Voorzitter, dank u wel. Ook vanuit onze fractie complimenten voor dit stuk. Het laat ook zien dat het college het thema onderwijs goed op het netvlies heeft staan en de blik daarbij uitdrukkelijk op de toekomst richt. We zijn daar ontzettend blij mee. Het is een ambitie die niet alleen goed, maar ook noodzakelijk is voor een stad die de onderwijsstad van Nederland wil zijn. Ook goed om te zien dat het zo breed gedeeld werd in de raadscommissie. Het waren niet een paar partijen, maar eigenlijk zei iedereen dat het een goed idee was. In het Voorjaarsdebat zullen wij hier dan ook op terugkomen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Verder niet? Dan is het woord aan wethouder Pastoor.

Wethouder PASTOOR: Voorzitter, dank u wel. Complimenten nemen we altijd dankbaar in ontvangst, dus dank u wel voor de lovende woorden. Dan even een reactie op de motie van de Stadspartij. Het masterplan wordt in samenspraak met de onderwijsinstellingen opgezet en ingericht. We gaan nadrukkelijk met elkaar in gesprek. Ik denk dat het heel verstandig is als de leerlingen van de Brederoschool aan hun directeur meegeven dat ze deze wensen graag gehonoreerd willen zien. Dan horen wij van de directeur of hij deze wensen meeneemt in de gesprekken met ons. Dus ik wacht af.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Een vraag aan de wethouder. Zou ze dat dan ook willen promoten bij andere scholen, mochten die er ook wat in zien om het over te nemen?

Wethouder PASTOOR: Voorzitter, als ik de heer Sijbolts goed begrijp, dan bedoelt hij dat ik moet promoten dat leerlingen op de andere scholen ook betrokken worden bij lessen over duurzaamheid. Begrijp ik dat goed?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nee, het gaat meer om de overwegingen die ik heb meegegeven, onder meer groene daken en regenwateropvang.

Wethouder PASTOOR: Ik denk dat het verstandig is om de inhoud van groene daken en schooltuintjes op platte daken over te laten aan deskundigen om te kijken wat wel en niet te realiseren is. Ik wacht de gesprekken tussen de gemeente en de scholen af en we zullen daarna beoordelen wat te realiseren is en wat niet.

De VOORZITTER: Oké. Kunnen we dan gaan stemmen, allereerst over de motie? U ziet de motie op het scherm. Wie steunt de motie, zoals die aan u is voorgelegd? Dat is de raad minus de SP. Dan is de motie aangenomen.
U had behoefte aan een stemverklaring, dat wordt dan een stemverklaring achteraf.

Stemverklaring achteraf:
De heer DE ROOK (D66): Voorzitter, wij hebben inderdaad voorgestemd. Zeker als de gemeente zich voorneemt om de komende jaren tientallen miljoenen euro's in onderwijshuisvesting te gaan investeren, dan mag het kleine werk daar niet onder lijden. Daarom hebben wij voor deze motie gestemd.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen over de voorstellen. Wie steunt de voorstellen, zoals die zijn voorgelegd onder I en II? Dat is de volledige raad.
Aldus besloten.

8. Discussiestukken

8.a.: RegioTram: Aanbestedingsdocumenten en businesscase (collegebrief 3 april 2012)

De VOORZITTER: U hebt besloten om de vertrouwelijkheid van een aantal stukken op te heffen, zoals ik dat aan u heb voorgelezen. Dan is het woord als eerste aan de heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, dank u wel. Zes jaar geleden koos de raad in beginsel voor de tram. De hele gemeenteraad ging op bezoek in Valenciennes in Noord-Frankrijk om de tram daar te bekijken als voorbeeld voor Groningen. Terug in Groningen deelt wethouder Dekker Groninger koek uit in deze zaal. Ze weet het zelf nog. En bijzonder, voorzitter: de aanbesteders weten 307 miljoen euro vrij te spelen. Al snel komen de politieke partijen zelf met eigen keuzes voor een soort tram. Het college kiest voor de zeer grote RegioTram. D66 kiest voor de kleinere stadstram. De VVD koos voor de tram met één rail, de Translohr. En de Stadspartij koos voor de tram over bestaand spoor met een aftakking naar Zernike. De verschillende tramsoorten zijn tot dit jaar onderwerp van discussie geweest. Wij vinden natuurlijk, ook op grond van de feiten, de Translohr verreweg de beste keus voor Groningen. Deze is goedkoop en relatief vriendelijk voor de fietser. Alleen de infrastructuur kost 161 miljoen euro versus 307 miljoen euro voor de RegioTram, beide over 10,8 kilometer.
De raad kiest voor de veel duurdere RegioTram, ondanks grote bezwaren. Ik noem een aantal voorbeelden. De Oosterstraat. Over een groot aantal decennia zijn hier winkels gekomen met kleine producten: brillen, sjaals, petten, sieraden en ansichtkaarten. Deze winkels richten zich op publiek met kleine producten die men kan meenemen door de wijze van het vervoer. Het kooppublieк van de Oosterstraat komt uit drie stromen voort. Een met de bus met een halte in de Oosterstraat; de halte van de tram vervalt. Twee met de fiets en drie als wandelaar. Van deze koopstromen vallen er door de tram twee weg: de fiets en de klant uit de bus. Ga er als ondernemer maar aanstaan. Ook D66, ik heb dat gehoord, kent de consequenties daarvan. Voorzitter, wij vinden de grote RegioTram te groot voor de kleine compacte binnenstad van Groningen.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): De heer Evenhuis zegt dat de RegioTram te groot is voor de stad Groningen. Dan bent u zeker wel blij met de aanpassing in de outputspecificatie dat het nu ook mogelijk is om een kleinere stadstram hier te laten rijden.

De heer EVENHUIS (VVD): Hij is maar een paar centimeter kleiner.

De heer LUHOFF (D66): Een veel kleinere stadstram kan eigenlijk al niet.

De heer EVENHUIS (VVD): Bovendien is het zo dat deze RegioTram nergens naast zich fietsers verdraagt, dat weet u ook. Dus ik ben daar niet blij mee.

De heer LUHOFF (D66): Een Translohr kan geloof ik maximaal 2,55 meter zijn. Deze tram wordt minimaal 2,55 meter. Dat is toch even breed, of vergis ik me?

De heer EVENHUIS (VVD): Bij de Translohr kun je over de rail fietsen. Bovendien is ze zo laag gebouwd, dat je er ook niet onder kunt schuiven als fietser. Het is een zeer belangrijk argument.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, het is de heer Evenhuis toch wel opgevallen dat we die verkeersstromen gescheiden hebben voor de veiligheid van de fietsers? We hebben die bezwaren erkend en de stromen dus uit elkaar gehaald. Dat is dan toch een uitstekend idee?

De heer EVENHUIS (VVD): Ja precies. Maar die fietsstroom valt daardoor wel weg als kooppublieк uit de Gelkingestraat, dat is mijn probleem. Wij denken dat het draagvlak ...

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen en dan kan de heer Evenhuis zijn betoog vervolgen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ziet de heer Evenhuis ook dat vervoersstromen weliswaar veranderen, maar dat het niet per se alleen negatief hoeft te zijn? De Oosterstraat krijgt een andere functie met een looproute vanaf het Damsterdiep en trampassagiers die uitstappen op het Zuiderdiep en dan naar de Grote Markt lopen misschien. De fietsverbinding komt inderdaad in de Gelkingestraat, die kan ook wel een plus gebruiken zou ik zeggen.

De heer EVENHUIS (VVD): Nou, u kunt zo goed uitrekenen hoeveel mensen in de toekomst in de tram gaan. Kunt u ook uitrekenen hoeveel mensen straks uit die tram naar de Oosterstraat gaan? Dat zou natuurlijk zeer interessant zijn voor die ondernemers daar.
Voorzitter, wij hebben de indruk dat het draagvlak zeer sterk afneemt. Europa verkeert in een financiële crisis, Nederland ook en Groningen ook. En de tram komt snel dichterbij, heel snel. Daarmee ook de op te breken stadsdelen op grote schaal: van het station tot Zernike en van het station tot Kardinge. Voorzitter, wij zullen niet alleen maar negatieve teksten uitspreken vandaag. We zullen ook enige complimenten naar voren brengen. Zoals deze. Ik heb in deze raad vele aanbestedingen en gunningen meegemaakt. Heel beroemde heb ik in de commissie gezegd en heel beruchte, zoals de Euroborg en het Groninger Museum. De heer De Vries weet het nog wel, want toen kregen zij bij De Hunze op de dag van de vergadering een nieuw clubhuis. Dankzij de VVD, kijk eens aan. Maar nog nooit heb ik een aanbesteding gezien, voorzitter, waarvan de stukken zo zorgvuldig zijn opgesteld. Vele stukken in kleur, daar ligt de hele stapel, vele stukken tot in detail onderbouwd. Ik telde vijf, maar nu zes second opinions. Ik reken ook die van de heer Kamminga mee. Een dergelijke externe toetsing heb ik op deze schaal in deze raad nog nooit meegemaakt.
De tram is zeer ingrijpend. De aanbesteders hebben vele studies gemaakt, wij ook. Uit Frankrijk lieten wij driemaal een groot bedrijf overkomen om een alternatief te presenteren. Later hebben we zelf een permanente studiegroep geformeerd en ingericht, bestaande uit een notaris, twee externe specialisten van aanbestedingen van de grootste bedrijven uit Noord-Nederland – achter de schermen wil ik de namen wel noemen –, niet-VVD-lid de fameuze mr. drs. Arthur Kamminga en tot slot enige VVD-deskundigen. Deze groep kwam zelfs eergisteren nog bijeen. Zij kwam tot vele conclusies en bevindingen. Een aantal zal ik nu noemen. Er zijn nog twee consortia in de race: een rond Alstom en een rond Bombardier. Dit zijn gigantisch grote bedrijven, veel groter dan bijvoorbeeld Strukton. Alstom heeft 92.000 medewerkers en is 30 keer groter dan de gemeente Groningen. Bombardier heeft een omzet van 17 miljard euro en is

70 keer de gemeente Groningen. Als het mis gaat, we hopen het niet, maar dan heeft de gemeente Groningen zeer sterke en grote juridische tegenspelers. Het is dan ook zaak de outputspecificaties, dus wat men wil, zeer exact te formuleren. Daar mogen termen als 'zo veel mogelijk', 'in principe', 'rekening houden met', 'deels', 'voldoende' en 'afdoende' niet in voorkomen. Deze termen komen nog steeds te veel voor. U mag mijn tijd wel in de gaten houden, ik moet na acht minuten stoppen. Er komt nog een spreker voor ons.
Voorzitter, over de tweede fase van de tram is financieel volstrekte onduidelijkheid. Daar is nog niets geregeld. We moeten er niet aan denken dat er een RegioTram komt, die niet verder gaat dan het station. Dan nog een paar onduidelijkheden en onjuistheden. Hoe gaat het verder met de ov-jaarkaart? Onduidelijk is hoeveel zwartrijders er in de tram gaan komen: 7%, 1% of 15%? Ik kom al die getallen tegen. Een laatste opmerking. De tram is niet fietsvriendelijk, althans deze tram niet, en ook niet autovriendelijk. Tot slot. De kosten worden tot 2013 steeds hoger. Als men stopt na januari 2013, dan kan het overgebleven inschrijvende consortium ook de winstverwachting claimen. Dit kan een bedrag worden van tientallen miljoenen euro's. Wij zouden zeggen: bezint eer ge begint. Wij zullen als VVD onze handen niet branden aan deze RegioTram.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, het hele verhaal van nestor Evenhuis zou ik hier ook hebben kunnen houden. Maar over de tram is eigenlijk alles al gezegd, steeds maar weer. Daarom heb ik nu een motie voor u, voorzitter.

De VOORZITTER: U dient een motie in, waarin u zich heel veel realiseert. Er zit geen uitspraak of verzoek in. Als u deze motie steunt, dan realiseert u zich heel veel als raad.

Motie (4): Over de tram (Stadspartij)

“De raad van Groningen, bijeen op 25 april 2012, besprekende de aanbestedingsdocumenten en businesscase van de RegioTram,

Realiseert zich dat:

- de tram vooralsnog niet in de omgeving van de stad zal kunnen rijden, omdat daar geen geld voor is;
- de tram vervoerseconomisch thuishoort in een grotere agglomeratie;
- de tram, wanneer deze alleen in de stad rijdt, de files rond de stad niet oplost;
- de gekozen tram, zwaar, groot en lang is;
- de tram niet aan twee doelstellingen tegelijk voldoet: het ontsluiten van de binnenstad vergt veel haltes en het snel vervoeren van mensen vraagt om weinig haltes;
- de tram, bij gebrek aan op- en afstapplaaten, op veel plaatsen in de stad niet structurerend zal werken;
- de tram de Oosterstraat niets dan last en ellende bezorgt;
- de tram, gezien de energievoorziening met door kolen opgewekte elektriciteit, niet groen is;
- de tram in de voorgelegde plannen duurder is geworden dan de raad wenst;
- de tram de verkeersstromen van fietsers en taxi's in de stad belemmert;
- de tram volgens het contract ongewoon lang door de intekenaar geëxploiteerd zal worden, zodat we lang aan dezelfde vervoerder vastzitten;
- de tram geen rimpelloze overgang voor het buspersoneel mogelijk maakt en zo onvoldoende social return oplevert;
- de voorgelegde aanbestedingsdocumenten en businesscase niet de beloofde transparante en eenduidige DBFMO laten zien;
- er te weinig reserve is ingeboekt voor schade aan huizen en monumenten;
- er onvoldoende rekening is gehouden met planschade voor winkeliers;
- de tram de binnenstad overhoop gooit op een moment dat de winkels het moeilijk hebben;
- de tram beter niet tegelijk met andere grote projecten kan worden uitgevoerd, omdat het veel risico's met zich meebrengt in economisch moeilijke tijden en onze ambtenarij zwaar belast;

- de tram een gevaar zal zijn voor fietsers en voetgangers die de trambanen kruisen;
- de tram niet aansluit op het stelsel van parkeergarages in de stad;
- de tram de Oostwand van de Grote Markt fysiek isoleert van de rest van de Grote Markt, iets wat nu juist door een nieuwe Oostwand zou worden verbeterd;
- de tramexploitatie ten koste gaat van een goed functionerend busnet;
- het Academisch Ziekenhuis liever een andere ontsluiting ziet;
- de RUG ook niet zo gecharmeerd is van een tram;
- de bewoners van sommige Groningse wijken na de komst van een tram vaker zullen moeten overstappen;
- de tram een verkeerschaos op het kruispunt van Hereweg en Stationsweg zal veroorzaken;
- de tramaanleg en aanbesteding de inzet van het budget voor het Stationsgebied als reserve noodzakelijk maken;
- we dus niet meer vrij over het budget voor het Stationsgebied kunnen beschikken;
- de RUG en de Hanzehogeschool op Zernike beter met Plan B kunnen worden ontsloten;
- een tram naar Zernike gezonde jongelui van de fiets in een gesubsidieerde tram lokt;
- de tram onder de Groningse bevolking, om bovenstaande redenen en om redenen die hier niet genoemd werden, weinig steun geniet.

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
De heer De Rooij, Partij van de Arbeid.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik ben het niet helemaal eens met de heer Prummel. Ik geloof er niets van dat over de tram alles al gezegd is, tenminste, ik wou nog wel wat zeggen. Dus dat ga ik dan maar even doen. We naderen zo langzamerhand de ontknoping van een discussie die ongeveer tien jaar bezig is: hoe houden wij de stad bereikbaar? De heer Evenhuis refereerde al aan een trip naar Valenciennes, daar zaten ook Antwerpen en Leiden bij. We zijn daarvoor ook al een keer naar Karlsruhe en Straatsburg geweest. Kortom: de raad heeft zich uitvoerig gedocumenteerd. De stapel stukken, die we bij dit agendaonderdeel kunnen betrekken, geeft ook al aan dat er gedegen werk is geleverd. Ik ben dat helemaal eens met de heer Evenhuis. Vijf keer een second opinion. De vijfde keer kwam er weer een hele hoop informatie, deze keer van juristen, die ons ook weer van alles verteld hebben.
Voorzitter, wij kiezen als PvdA voor een RegioTram. Die werd mogelijk toen de Zuiderzeelijn werd afgeblazen. Waarom kiezen wij voor die RegioTram? Ik heb dat al een aantal keer gezegd, maar toch nog even kort. De regio en de stad Groningen zijn aan elkaar verbonden. De regio heeft de stad nodig en omgekeerd. Door het aanleggen van de RegioTram komt die verbinding ook in hoogwaardig openbaar vervoer tot uiting. Dat is belangrijk, omdat er in deze regio iets merkwaardigs aan de hand is. De stad groeit en de regio, of de Ommelanden krimpen. De stad groeit niet alleen in inwonersaantal, maar ook in werkgelegenheid. We zitten nu in een economisch dipje, ik weet dat wel, maar over het algemeen is de trend erg positief. Met die economische groei komt er een spectaculaire groei van het aantal verkeersdeelnemers en -bewegingen. De stad is niet gebouwd op zo veel auto's; daarvoor hebben wij een tram nodig. Die tram is ook nodig voor de Ommelanden. Immers, als je in een gemeente woont waar niet al te veel faciliteiten meer zijn door de krimp, is het erg plezierig dat je toch nog naar een ziekenhuis of een school kunt gaan. Je kunt dan naar de stad gaan om daar je boodschappen te doen, die je normaal in de gemeente waar je woont niet haalt.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, zou in de stoutste dromen van de heer De Rooij de tram zo'n dekking hebben in de provincie dat hij dorpjes bereikt die nu niet door een bus worden aangedaan?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ja. Om de doodeenvoudige reden dat de kosten voor een bus eindig zijn. Kijk bijvoorbeeld naar een land als Zweden, waar een treinstation in the middle of nowhere staat, maar wel met een enorme parkeerplaats waar mensen hun auto neer kunnen zetten. Ze kunnen dan vrij snel en relatief voordelig vervoerd worden naar Stockholm of Göteborg. Dat levert een enorme mogelijkheid tot

mobiliteit op en het bestrijdt de files. Ik denk niet dat ieder dorp door de tram aangedaan zal worden, maar ik dat het systeem op zich een grotere dekking gaat hebben dan de bus.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Maar toch geen grotere dekking dan de veel eenvoudiger trein, die nu ook al in de Ommelanden rijdt?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Nee, dat klopt. Maar die trein gaat de mensen niet brengen waar ze moeten zijn, namelijk bij het UMCG of op de Grote Markt. En dat was de gedachte van de tram.
Voorzitter, de heer Evenhuis heeft er niet aan gerefereerd, maar wij hebben in Valenciennes gezien dat de tram niet alleen een vervoersmiddel is, maar dat hij ook een economische impuls geeft. De ondernemers in Paddepoel hebben dat goed begrepen. Die economische impuls is belangrijk voor de stad en voor de wijken die de stad aandoet. Ik denk dan met name aan wijken als Selwerd en Paddepoel. Maar die economische impuls gaat ook positieve effecten opleveren in de regio.
Nogmaals, de PvdA is een groot voorstander van de RegioTram. Dat levert wel even de vraag op over de tweede fase. De heer Evenhuis refereerde daar ook al aan. Want voor de tweede fase is inderdaad nog niet veel geregeld. Het College van Gedeputeerde Staten heeft in het collegeakkoord gezegd dat men daar tot 2015 geen besluit over neemt. Dat kan; daar gaan wij niet over. Maar tegelijkertijd zie ik dat zowel gedeputeerde Moorlag als gedeputeerde Boumans zich zeer positief uitlaten over het doorrijden in de regio. Ik zie ook dat in de vergadering van de Regio Groningen-Assen van 7 mei ook wordt gepraat over het doorrijden naar de regio. Ik kan die twee eerlijk gezegd niet zo goed rijmen. Ik heb dus een vraag aan het college. Hoe beoordeelt het college de houding van onze vrienden in de regio en met name in Gedeputeerde Staten ten aanzien van de RegioTram? En hoe gaat zo meteen de financiering van de tweede fase? Heeft het college daar al zicht op?
Dan de outputspecificaties.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter. In de commissie gaf de woordvoerder van uw partij aan wat de vraag over de regio betreft, dat het een sterk signaal zou zijn als stad, provincie en regio gezamenlijk achter die RegioTram zouden gaan staan. Ik vind uw vraag vergeleken daarmee wat voorzichtig. Bedoelt u nog steeds hetzelfde als wat toen in de commissie is gezegd?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Wij hebben ingetekend op een RegioTram. De regio betaalt daaraan mee en de provincie doet daar ook aan mee. Ik heb alleen ook het besluit van Gedeputeerde Staten gelezen en dat staat er een beetje haaks op. Ik krijg geen signalen dat het anders is, maar ik wil wel graag duidelijkheid hebben. Als we die regio in willen – en ik heb u net verteld dat we dat graag willen – dan wil ik graag weten hoe het college dat inschat. Ik kan er grimmig bij kijken, als dat minder voorzichtig overkomt, maar dat voegt niet veel toe.
Voorzitter, de outputspecificaties. Het ziet er prachtig uit, een enorm dik ding. Maar wij hebben gevraagd of we straks met de ov-chipkaart gaan in- en uitchecken of niet. Kiezen wij voor het bussysteem of voor het systeem van de trein? Vrijdag kregen we een dagmail dat er apparatuur in de tram geplaatst gaat worden. Daar heeft u een aantal argumenten voor gegeven en u heeft een aantal argumenten tegen gebruik op het perron gegeven. Wat ons alleen een beetje verbaast, is dat er geen argumenten zijn voor gebruik op het perron en geen argumenten tegen het gebruik in de tram. Het gaf ons een beetje de indruk dat u naar een bepaalde uitkomst toe aan het redeneren was. Ik vraag het college nu dus of er ook nadelen zijn aan het systeem waar wij voor kiezen. Die zouden we graag even weten.
Voorzitter, de heer Evenhuis refereerde er ook al aan en ik zit veel minder lang in de raad dan hij, maar de inspraak en de hele procedure heb ook ik nog nooit zo meegemaakt. Er is zo uitgebreid met buurten en betrokkenen gesproken en dit is zo uitgebreid gedaan. Wij zijn daar zeer tevreden over en ik heb het college daarvoor meerdere malen complimenten gemaakt. Ik ga ervan uit dat wanneer de tram eenmaal aangelegd wordt en er is, eventuele bijstellingen voor negatieve gevolgen ook geleverd gaan worden. Ik vraag het college of het die garantie kan geven. We hebben een aantal aannames gedaan, bijvoorbeeld dat het allemaal goed gaat met het aantal parkeerplaatsen aan de Zonnelaan. Stel nou dat het tegenvalt, kunnen wij daar dan nog op terugvallen? We hebben een aantal afspraken gemaakt, maar de spin-off van de tram kan negatief zijn. Dus ik vraag me af hoe we omgaan met negatieve aspecten van de tram, mochten die er zijn.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, we hebben een uitgebreid debat gevoerd over parkeerplaatsen aan de Zonnelaan. U heeft uiteindelijk de keuze gemaakt om in te stemmen met de door het college voorgestelde plannen. Nu merk ik dat u toch weer een vraag stelt of het nou anders kan. Toen hebt u dat niet genoemd. Wat is het verschil tussen toen en nu?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ik noemde bijvoorbeeld het parkeren aan de Zonnelaan. Maar u gaat een enorm infrastructureel project in de stad aan en het kan altijd zijn dat het onbedoeld negatieve gevolgen heeft, die je ook niet kunt voorzien. Het college heeft aangegeven dat er bij de Zonnelaan genoeg parkeerplaatsen zijn. Wij kwamen tot een verschillend eindoordeel, maar ik ga ervan uit dat die gegevens kloppen. Maar stel nou eens dat het anders uitpakt, dan wil ik graag weten hoe de raad daarbij betrokken wordt en hoe we daarbij aan de bel kunnen trekken. Dat was mijn vraag.
Voorzitter, dan even de financiën. Als we doorgaan met de tram, dan investeren we incidenteel geld. Met dat geld versterken we de economie en verbeteren we de bereikbaarheid van zowel de stad als de regio. Deze investering vergroot de aantrekkelijkheid van de stad als vestigingsplaats voor bedrijven en als woonplaats. Kortom, met incidenteel geld, waar al een aantal jaren een aantal raden stevig voor aan het sparen zijn, brengen we structurele verbeteringen tot stand. Het zou mijn fractie een lief ding waard zijn deze tram aan te leggen. We roepen het college op om met regio en provincie alles op alles te zetten deze impuls mogelijk te maken. We zitten alleen wel in een economische crisis, dat zien wij ook. En we weten dat het college stevig aan het rekenen is wat wel en niet mogelijk is. Het is voornamelijk rijksgeld, maar we leveren er ook een eigen bijdrage in. Voorzitter, ik wil u er nogmaals op wijzen dat wanneer de tram niet betaald kan worden, we het niet kunnen doen. Maar ik wil het college oproepen om alles op alles te zetten om deze economische en sociale impuls mogelijk te maken. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, u hebt het over het verbeteren van de structuur en het bedrijfsleven. Wanneer hebt u voor het laatst gesproken met ondernemers uit de Oosterstraat, die niets aan de tram zullen hebben omdat die tram daar niet stopt?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Nou ja, ze wilden de halte niet. Of ze niets aan de tram zullen hebben, weet ik niet. Er zijn een hele hoop straten waar nu geen bushalte is en waar wel ondernemers zijn. Dus ik maak die koppeling niet een-op-een. Ik heb laatst wel een bericht gelezen van ondernemers in Paddepoel, die verschrikkelijk zitten te wachten op de tram. Misschien kunt u dat ook noemen.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): In Paddepoel gaat het om een heel groot winkelcentrum met een tramhalte. Maar waar geen tramhalte is, daar is toch ook geen structurerende werking?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ik wil de heer Prummel er even op wijzen dat de tram zowel voor als na de Oosterstraat stopt. De heer Gijsbertsen heeft u bij interruptie gezegd dat de fietsen inderdaad weggaan uit de Oosterstraat, dat scheelt misschien wat. Maar de fietsen gaan naar de Gelkingestraat en dat scheelt misschien ook wat. Je moet daar een afweging in maken. Uw partij en mijn partij maken daar een verschillende afweging in, dat heet politiek. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Vandaag bespreken we een enorme stapel plannen, waarmee de aanbesteding van de tram een volgende fase ingaat. Een definitief besluit over de tram zullen we pas later nemen. In de commissie heb ik ook al aangegeven dat we het standpunt van de SP ten aanzien van de tram de afgelopen weken duidelijk naar voren hebben gebracht. Ik wil hier nu vooral de voorliggende stukken bespreken. Het is veel, maar veel van de stukken en de plannen hebben we al eerder voorbij zien komen en uitgebreid besproken. We hebben ook al eerder op verschillende momenten onze wensen en bedenkingen mogen geven. In de commissie heb ik al een aantal vragen gesteld, bijvoorbeeld over de financiering. Vragen over de spreiding en verlaging van de piekbetaling, het tekort op de businesscase en de herziene plafondprijs. Ik heb hier voldoende antwoord op gekregen in de commissie en ik wil er ook verder niet op ingaan.
Er blijft voor de SP nog wel een tweetal aandachtspunten over. Het eerste aandachtspunt is de gewijzigde situatie bij het hoofdstation. De SP-fractie had eerder ook al aangegeven dat zij haar bedenkingen had

over de lus, die onder het UWV en over het Stationsplein zou gaan. Wij maakten ons toen zorgen over de grote aantallen voetgangers en fietsers en de tram, die elkaar zouden moeten kruisen op dat punt. In een nieuw referentieontwerp zijn de plannen gewijzigd. In de commissie heb ik aangegeven dat we benieuwd zijn naar de uiteindelijke uitwerking van het hoofdstation, zeker waar het gaat om de veranderende situatie voor de fietsers. Hoe moet ik de veranderende situatie op het hoofdstation zien? Op welke manieren en door wie zal dit verder worden uitgewerkt? Kunnen we op de uitwerkingen alsnog onze wensen en bedenkingen geven? Graag een reactie van het college.
Dan blijft er eigenlijk nog één belangrijk punt voor de SP over, de buschauffeurs die overtallig dreigen te worden door de aanleg van de tram. De SP heeft meerdere malen aangegeven dat zij zich hier zorgen over maakt en dat zij de gevolgen voor de chauffeurs ziet als een verantwoordelijkheid van het college. In de commissie heb ik al aangegeven dat wij onze twijfels hebben over de toepassing van de Wet personenvervoer. Ik heb antwoord gekregen op de vragen die ik hierover heb gesteld in de commissie. Ik wil alsnog het college vragen of het ervan overtuigd blijft dat zijn interpretatie van de wet overeind blijft. Los daarvan vindt de SP-fractie ook dat wij een verantwoordelijkheid hebben voor de gevolgen voor de uiteindelijk boventallige buschauffeurs. Ja, de tram zorgt op deze manier voor efficiencywinst doordat met minder personeel gewerkt hoeft te worden. Maar de tram zorgt zo ook voor verlies aan werkgelegenheid, met alle gevolgen voor de boventallige buschauffeurs. Wie neemt de verantwoordelijkheid hiervoor? Deze chauffeurs mogen volgens de SP geen speelbal worden. Te vaak zien wij bij aanbestedingen dat oude en nieuwe vervoerders hier geen verantwoordelijkheid voor nemen en dat de overheid zegt daar niet over te gaan. Wij zijn de aanbestedende partij en volgens de SP zijn we daarom medeverantwoordelijk. Natuurlijk is Qbuzz als eerste verantwoordelijk voor zijn eigen personeel, maar de ervaring leert dat deze partij het liefst niet heel erg op een sociale maatschappelijke manier de gevolgen voor de chauffeurs overneemt. Ik heb hierover de volgende vragen. We hebben nu geen beeld over het exacte aantal boventallige chauffeurs. Om hoeveel mensen gaat het eigenlijk? En dan zowel direct als indirect personeel. Kunt u ons hierover binnen een redelijke termijn inlichten en het in beeld brengen? Op welke manier voelt het college zich verantwoordelijk voor het opvangen van deze vermindering van werkgelegenheid? Is het college met de SP van mening dat uw college medeverantwoordelijk is voor de gevolgen voor het boventallige buspersoneel? Zo ja, welke inspanning kan het college nog verrichten voor het boventallige buspersoneel? Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, nog even een vraag aan de heer Dijk als het kan. In de commissie hebben we het inderdaad even over de uitleg van de wet gehad. Begrijp ik het goed dat u de uitleg van die wet door het college voorlopig accepteert, maar dan nog vindt dat de gemeente een sociale verantwoordelijkheid heeft om de overblijvende chauffeurs een voorziening te geven buiten de wet om?

De heer DIJK (SP): Ja, dat heeft u inderdaad goed gezien. We weten niet of het echt een verplichting is of niet. Ik heb al gezegd te twijfelen of de wet nu wel of niet van toepassing is. Ik ga ervan uit dat het nu niet zo is. Ik vraag eigenlijk te kijken naar de mogelijkheden die er zijn voor de chauffeurs.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Als de frequentie waarmee de tramstukken de revue passeren symbool staat voor de snelheid en frequentie waarmee de tram zou gaan rijden, dan denk ik dat het project er op zich al veelbelovend uitziet. In de commissie Beheer en Verkeer is vorige week uitgebreid stilgestaan bij de RegioTram en er zijn eigenlijk niet heel veel nieuwe zetten gedaan. Ik denk dat dit ook wel valt te verklaren. De technische stukken zien er gewoon goed uit. Na alle second opinions zien ze er ook steeds volmaakter uit. De problemen die bestonden, worden opgelost. Ik kom daar wel op terug in mijn betoog, maar ik noem alvast de tram op het Zernike. Eigenlijk lijken zaken wel te kloppen. In de ogen van Student en Stad was de RegioTram een paar jaar geleden het middel dat ons in staat zou stellen te kunnen voldoen aan de eisen van de eenentwintigste eeuw. Ik had eigenlijk een interruptie verwacht met de vraag uit welke eeuw de tram kwam, maar die komt niet en dus vervolg ik mijn betoog. Een grotere vervoersbehoefte binnen en ook naar de stad in een schoon en comfortabel vervoersmiddel.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, interrupties moet je niet op de geijkte momenten doen. U hebt het over een schoon vervoermiddel, maar de elektriciteit voor die tram wordt toch voor een groot gedeelte met kolen opgewekt?

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Meneer Prummel, ik ga niet een hele conversatie met u houden over duurzaamheid. Ik wil dat best op een ander moment doen, ook wel in deze setting. Maar u moet het met mij eens zijn dat de tram een schoner vervoersmiddel is dan de bus. Als u dat niet bent, dan denk ik dat u terug moet duiken in uw stukken.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ik moet het niet eens zijn en een tram is zeker niet schoner dan een bus op gas, biogas of biobrandstof.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Een CO_2-uitstotende bus is dan weer wel minder duurzaam dan een tram, die ook op biogas kan gaan rijden – al zeg ik niet dat het gaat gebeuren. U haalt er rare voorbeelden bij, dan mag ik toch wel de bal terugkaatsen, denk ik.
Het huidige systeem met bussen in de binnenstad barst op dit moment uit zijn voegen. Bepaald geen fraai beeld, al is schoonheid natuurlijk wel erg subjectief. Maar objectief kan gesteld worden dat een toename van reizigers vraagt om een beter openbaarvervoersysteem. Wie de vele kilo's stukken heeft doorgeworsteld, die aan dit agendapunt ten grondslag liggen, kan eigenlijk alleen maar onderkennen dat bij de tramplannen niet over één nacht ijs is gegaan. Na meerdere second opinions zien de stukken er goed uit, de businesscase is degelijk en er zijn veel voorzieningen opgenomen die rekening houden met eventuele risico's. De hoge financiële risico's worden vaak aangehaald door tegenstanders van de tram. Hoewel de exploitatie van de tram voordeliger zal zijn dan voortzetting van het bussysteem, kost de tram nog steeds heel erg veel geld. Ik geef dat toe. Een flink deel van die kosten zal de gemeente moeten betalen. Maar ook een heel groot deel van de kosten zal worden betaald uit onder andere RSP-gelden. De risico's zijn in de businesscase goed afgedekt, maar daarnaast liggen de risico's in de door ons gekozen DBFMO-constructie grotendeels bij de marktpartijen. Ik vind dat een heel goed punt in deze tramplannen. Zij worden pas betaald nadat zij hun werk naar behoren hebben geleverd. De voorfinanciering ligt dus ook bij het consortium. Hoewel een piekbetaling hiermee enigszins in tegenspraak lijkt, blijft het principe van DBFMO overeind staan. En niet onbelangrijk, die piekbetaling maakt de uiteindelijke kosten ook lager.
Op verzoek van de Tramcommissie is door Van Doorne een second opinion uitgevoerd op de DBFMO-overeenkomst. De aanbevelingen die hierin naar voren kwamen, zijn eigenlijk grotendeels overgenomen. Dat stemt mij tevreden. In de commissie vroegen wij de wethouder naar de complexiteit van het betalingsmechanisme. Van Doorne gaf aan dat deze zo complex was dat het in de praktijk misschien wel moeilijk uitvoerbaar zou zijn. De wethouder gaf toen aan dat zou worden bekeken of het betalingsmechanisme alsnog kan worden vereenvoudigd. In de ogen van Student en Stad moet niet lichtzinnig worden omgesprongen met een aanbeveling, die de uitvoerbaarheid van het plan in twijfel trekt. Wij willen dan ook het belang hiervan nogmaals onderstrepen.
Naast de constatering dat de stukken er technisch gewoon goed uitzien, vragen wij nog wel wat aandacht voor de veranderingen. Ik begon aan het begin van mijn woordvoering al even over de plek waar de tram het Zernike aandoet. Voor ons is het van belang dat de haltes op voor gebruikers handige plekken komen te liggen. In dat licht is het dus ook goed nieuws dat we overeenstemming hebben kunnen vinden met het college van bestuur van de Rijksuniversiteit over de voorwaarden waaronder de tram over het Zernikecomplex kan rijden. De belangrijkste voorzieningen op het Zernikecomplex – de faculteiten, de tentamenhal, de ACLO – moeten met de tram goed bediend worden. Het stemt ons dan ook heel erg tevreden dat de halte ter hoogte van het P+R-terrein noordelijker komt te liggen.
De tram leeft. Zowel voor- als tegenstanders roeren zich en eigenlijk is dat wel iets heel erg moois. In de visie van Student en Stad is de tram een oplossing voor een alsmaar groeiende verkeersbehoefte in de stad, die eigenlijk met haar huidige openbaarvervoersmogelijkheden niet is voorbereid op de toekomst. Dan gaat het over visie. Daar kunnen andere opvattingen over bestaan. Maar als het gaat om de feiten en de vraag of de voorliggende stukken degelijk zijn, dan zeggen wij ja en dan zeiden we ook ja in het verleden.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de heer Van Rooij heeft het over de oplossing voor verkeersproblemen in de stad. Maar een RegioTram was nu juist bedacht om problemen buiten de stad op te lossen. In hoeverre wordt daar nu aan voldaan?

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Met een RegioTram wordt daaraan voldaan.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Maar dit is geen RegioTram.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ik denk dat wanneer wij nu niet aansturen op een RegioTram, maar op een stadstram zoals uit uw woorden blijkt, we dan de komende honderd jaar geen RegioTram hebben die op de regio aansluit. Als we op de regio aan willen aansluiten, dan zullen we nu een RegioTram moeten aanleggen.

De VOORZITTER: De heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, de spreker wil het hebben over feiten en niet over aannames. Hij zegt met grote stelligheid dat er behoefte is aan dit soort vervoer in verband met de toename van het aantal reizigers. Ondanks de ov-jaarkaart, die over dertig of vijftien jaar misschien wel helemaal niet zeker is. Ondanks de krimp. Welke feiten heeft de spreker dat die behoefte er is?

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): De feiten die mij zijn aangereikt door het college. Ik loop nu ongeveer twee jaar mee. U loopt al veel langer mee. Volgens mij moet u dan bij uitstek kunnen onderstrepen dat wij in deze raad zo te werk gaan dat wij de informatie, die het college ons aanreikt, in principe als feitelijk moeten bestempelen. Als het college mij dan aangeeft – en dat is geen nattevingerwerk – dat uit de beschikbare feiten blijkt dat er een toename van het aantal reizigers zal gaan plaatsvinden in de komende jaren, dan denk ik dat ik dat moet aannemen. Ik laat daar nog buiten dat de tram op zichzelf al voor meer reizigers kan gaan zorgen. Maar als ik dat niet aanneem, wat moet ik dan nog wel aannemen?

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen wil het woord voeren, maar mevrouw Jongman was eerst aan de beurt. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Nut en noodzaak van de RegioTram is een veelbesproken onderwerp. Ik krijg reacties van mensen die de tram vooral niet willen doen en het helemaal niks voor deze stad vinden. Evengoed krijg ik reacties van mensen die het vooral wel willen doen. Daaronder is ook de brief van winkelcentrum Paddepoel, dat graag wil dat de tram er komt en daar veel baat bij heeft. Zo is de een in de stad voor en de ander tegen. In de visie van de ChristenUnie is de RegioTram bedoeld om de groei van de mobiliteit beter te faciliteren, de stad goed bereikbaar te houden en om de regio goed aan te sluiten op de stad voor mensen die hier werken, gebruikmaken van voorzieningen of vrije tijd en/of geld besteden. De RegioTram is onderdeel van de totale vervoersketen van tram, P+R, Zuidelijke Ringweg, meer fietsers en goede bus- en treinverbindingen. Wellicht vergeet ik er nog een in dit rijtje. Het brengt mij wel op een vraag aan het college. Het Raamwerk Regiorail, waar we in 2007 over besloten hebben, geeft aan waarom het nodig is op het gebied van vervoer een aantal investeringen te doen in samenwerking met partners uit de Regiovisie Groningen-Assen. Als we nu even vooruit in de tijd zouden kunnen gaan naar bijvoorbeeld het jaar 2020 en we zouden dan terug kunnen kijken, dan vraagt onze fractie zich af of we dan kunnen constateren dat we de goede besluiten hebben genomen. Met andere woorden, zou het college ons kunnen voorzien van een nota – ja weer een nota, ik zie de wethouder niet vrolijk kijken – maar het gaat mij erom dat wij inzicht krijgen, zodat we terugkijkend vanuit 2020 nu in dit jaar de juiste vervoersbesluiten nemen. Het gaat dan om de effecten van alle vervoersbesluiten, ook de Zuidelijke Ringweg en P+R. Ik verneem graag de reactie van het college.
Een ander punt dat is overgebleven uit de commissie is het eindbeeld van de RegioTram. Voorzitter, het college heeft aangegeven dat er sprake is van natuurlijk draagvlak, maar wat ons betreft, is dat nog wat summier. Wij leggen immers de infrastructuur aan gericht op het kunnen dragen van een RegioTram. Dat eindbeeld is ook van begin af aan gepresenteerd. Het is dan ook van het grootste belang dat er duidelijkheid is dat de RegioTram ook daadwerkelijk de regio in gaat rijden. Graag een reactie van het college. Ik hecht eraan te benoemen dat dit punt voor onze fractie niet nieuw is. In 2007 hebben wij hier

ook per motie al aandacht voor gevraagd met onder andere de zin 'te rapporteren over politieke en financiële steun door de regio'.
Als we kijken naar de hele stapel met stukken, dan heeft het college ons uitstekend bediend. De stukken zijn voorzien van veel second opinions over de RegioTram. Alles is uitgelicht, doorgemeten en opnieuw bekeken. De heer Evenhuis haalde het ook al aan en ook wat mij betreft, is dit het eerste project dat zo uitvoerig is bekeken. Het geeft ons inhoudelijk vertrouwen in de aanpak van het project tot dusver. Wat de ChristenUnie betreft, kan ook de volgende fase van de aanbesteding ingaan. Los van deze aanname blijft het punt over van het totaal aantal projecten dat op het bordje van het college ligt en of dit nog behapbaar is. Maar dat is iets waarover we in de komende Voorjaarsdebatten nog van gedachten zullen wisselen. Voor het overige verwijs ik naar de commissie. Het stationsgebied was zo'n punt en het fietspad, dat loopt niet door. Zo zijn er nog meer punten, maar ik neem aan dat dit in het vervolg weer terugkomt. Dank u voorzitter.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Gijsbertsen, GroenLinks. Ondertussen is de heer Spakman de vergadering binnengekomen (18.04 uur).

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. 'Yes we tram' of 'Tram no way', dat is een beetje de vraag zo langzamerhand. Maar daarover hoeven we nu nog geen besluit te nemen, dat komt in het najaar. Wel wil ik nu al iets zeggen over waarom mijn fractie die tram graag wil. De tram is voor GroenLinks een belangrijk project en dat is hij al een tijdje. Waarom is dat nu zo? Waarom is die tram nu zo relevant voor de stad? Veel anderen hebben daar ook al iets over gezegd natuurlijk. Allereerst hebben we gewoon te maken met een probleem en de politiek is er om problemen op te lossen, die op ons afkomen. Als je dat niet doet, dan verzaak je jouw verantwoordelijkheden. Wat is dat probleem? Dat er meer reizigers naar deze stad toekomen met meer openbaarvervoervoorzieningen, krimp van de regio, groei van de stad – de heer De Rooij heeft daar al iets over gezegd – en dat betekent dat je ermee aan de slag moet. Je moet ervoor zorgen dat alle mensen die in deze stad werken, ook op hun werk kunnen komen en dat op een slimme manier. Doe je dat niet, dan betekent het dat je tegen hoge kosten oploopt voor het huidige busvervoer. Bovendien tref je dan ook de leefbaarheid van deze stad met bijvoorbeeld al die bussen die door de binnenstad rijden. We hebben ook eerder in deze raad allerlei varianten besproken. Een aantal is ook vandaag weer langsgekomen. Uiteindelijk was de conclusie van die discussies dat de tram het beste middel zou zijn, zowel financieel als qua duurzaamheid en de structurerende werking die het voor de stad zou kunnen hebben. De reactie van de V.v.E. in Paddepoel is daar een voorbeeld van. Een ander wat pijnlijker voorbeeld is het tracé door de Vinkenstraat dat we niet hebben gekozen. Ook daar zat dezelfde gedachte achter om de stad op een goede manier te structureren en de economie te stimuleren.
Nu ligt er een andere vraag voor in alle stukken waar we ons op hebben gestort. Dat is de vraag of we op deze manier de tram krijgen die we willen voor de prijs die we willen. Het is een lastige vraag, omdat je dan te maken krijgt met alle aspecten van de tram. Wat voor tram wil je dan en hoe moet die eruitzien? Wat hebben we ervoor over? En hoe zorgen we ervoor dat we straks niet met een financiële strop te maken krijgen? Hoe verdedigen we ook onze eigen financiële belangen?

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Dit is een vraag waard. Het tweede gedeelte van de vraag die we onszelf zouden moeten stellen, zou volgens de spreker zijn of we de tram krijgen voor de prijs die we willen. Maar kennelijk bent u ermee akkoord gegaan dat we die prijs zojuist verhoogd hebben. Dan krijgen we hem toch altijd voor de prijs die we willen, mits we die steeds maar verhogen?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, we hebben de prijs niet verhoogd. Dus ik begrijp niet wat de heer Prummel bedoelt.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ik lees nu een hoger bedrag dan we oorspronkelijk voorzien hadden.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Nee, voorzitter, u leest een hogere plafondprijs dan in de vorige stukken. Dat heeft niks te maken met de bijdrage die we als overheden aan de tram betalen.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, we krijgen dan toch een duurdere tram vanwege een hogere plafondprijs.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Dat is wel boeiend, voorzitter. Want we hebben een bedrag vastgesteld dat we aan de tram uitgeven en dat is hetzelfde gebleven. Nu zegt de Stadspartij dat het toch duurder wordt. Ik denk dat u even uw telraam erbij moet gaan pakken voor mij. Want ik begrijp niet hoe ik met datzelfde bedrag in één keer meer ga betalen dan daarvoor. Ik zie dat niet.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de risico's zijn hoger begroot. Wanneer ik met mijn aannemer onderhandel over een bouw en ik stel een hogere plafondprijs vast, dan hebben wij het over een duurder bouwproject.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik zou de heer Prummel best op feiten gelijk willen geven – of eigenlijk niet – maar het is niet zo. Dus volgens mij moet de heer Prummel echt even vaker naar het technischevragenuur gaan, want de systematiek heeft hij gewoon niet in de gaten. Het is niet zo. We betalen als overheden nog steeds hetzelfde bedrag als we met elkaar hebben afgesproken. Wie zegt dat het niet zo is, die spreekt niet de waarheid.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, waarom is de plafondprijs dan verhoogd?

De VOORZITTER: Nee, nu vervolgt de heer Gijsbertsen zijn betoog.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, als ik de systematiek van de plafondprijs aan u uit moet gaan leggen, dan zou ik u willen verwijzen naar de wethouder. Zij kan het vast nog veel beter dan ik. Bovendien lijkt het me ook niet zo nuttig in mijn spreektijd.
Voorzitter, we hebben al veel gesproken over de tram. Niet alleen wij in deze raad, in allerlei vragenuren en met het trambureau, maar ook met de stad in allerlei participatie- en inspraakbijeenkomsten. Dat is ook heel erg goed en belangrijk, want het is een enorm ingrijpend project. Het lijkt me ook heel erg verstandig dat we allerlei second opinions hebben uitgevoerd op de voorliggende stukken, vijf maar liefst. Ze geven ook meer duidelijkheid over de risico's die we als gemeente lopen, de risico's die het project in zich draagt en ook of we wel het product krijgen dat we met elkaar willen. Complimenten richting het college voor het proces, ik heb die ook vaker overgebracht.
Voorzitter, we hebben ook al veel discussies gehad. Over de Zonnelaan, de Grote Markt, het fietspad langs het stadhuis en de Oosterstraat. Mijn fractie heeft in al die discussies ook aandacht gevraagd voor vergroening, voor compensatie van groen en voor fietsvoorzieningen die goed op orde moeten zijn. Je moet inderdaad niet met je fiets in die tramrails verzeild raken. Ook hebben we aandacht gevraagd voor de kwesties van social return. Ik wil die duurzaamheid er nog wel even kort uitlichten. Wat voor tram krijgen we nu zo meteen volgens deze eisen? Het is een tram die alleen schoon water uitstoot. Een tram waarvoor misschien bomen moeten wijken, maar waarvoor die bomen ook weer terugkomen. Een tram van duurzame materialen en in een groene baan, waar dat mogelijk is. Dat is zo maar een aantal voorbeelden van de duurzaamheidsmaatregelen of -eisen die in dit pakket zitten en die voor mijn fractie van heel groot belang zijn. Overigens was ik zojuist wat verbaasd over het interruptiedebat tussen de heer Van Rooij en de heer Prummel. Want ik heb het zojuist nog even in de outputspecificaties opgezocht, maar daar staat toch echt in dat de gebruikte energie voor de tramvoertuigen dient te bestaan uit energie die afkomstig is uit hernieuwbare bronnen. Volgens mij zit het ook op dat punt iets anders in elkaar dan de Stadspartij denkt.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Dat was een kleine provocatie. Voorzitter, die tram rijdt op stroom. En stroom wordt opgewekt uit allerlei bronnen, waarvan een groot gedeelte op dit moment nog niet groen is.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ik raad u echt aan om de duurzaamheidseisen er nog eens op na te slaan.
Voorzitter, er is al veel over social return gesproken. Ik denk dat het college een goed links sociaal beleid voert om ervoor te zorgen dat je ook verantwoordelijkheid draagt voor mensen die nu buschauffeur zijn. Zij krijgen voorrang, ook tijdelijke krachten bij Qbuzz, om zo meteen bij de tram aan de slag te gaan. En dat is ook hartstikke goed.
Voorzitter, nog een opmerking over de financiën. De businesscase staat nu op -8 miljoen euro. Op zich is dat slechter dan de vorige keer, ik heb dat ook in de commissie aangegeven. Maar ik constateer ook,

onder andere op basis van de second opinions, dat de reizigersinkomsten eigenlijk ronduit worden onderschat op basis van de reële ontwikkeling van dit moment. Daarom heeft mijn fractie er ook vertrouwen in dat de biedingen onder de plafondprijs zullen komen, ondanks de onzekere financiële markten waarvoor ook een risicoreservering is opgenomen. Het mooie van de risicoverdeling in het pakket is juist ook dat we als opdrachtgever zo meteen zo veel mogelijk risico's overdragen aan de markt. Zo zijn de meeste dingen die mis kunnen gaan, niet zaken waar wij direct de consequenties van dragen. Zo betalen we ook alleen maar voor een product dat we echt willen hebben en storten we geen geld in een put waar niks uit terugkomt.
Voorzitter, tot slot en alles overziend hebben we er al heel veel over gesproken. Ik ben ook een beetje door mijn vragen heen, omdat we daar al zo veel kansen voor hebben gehad. Het plan ziet er groen uit, financieel degelijk en sociaal. Nu is het de opgave om niet terug te deinzen om de problemen van deze stad op te lossen. Mijn fractie hoopt dat het college dit ook zal doen en dat we tot dat besluit zullen komen later dit jaar. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik wil vandaag over de tram spreken vanuit drie invalshoeken: de financiën, het regioaspect en de bezuinigingen. Eerst over de financiën van de tram zelf. Het gaat om veel: veel geld, veel stukken en veel discussie in de raad en in de stad. Al die stukken hebben we doorgeakkerd. We hebben het gehad over klein en over groot, van de WACC tot aan de vraag of er een bel of een toeter komt. We hebben uitgebreide technische informatie gehad per brief, via de mail en in informatiebijeenkomsten. Dat gaf vertrouwen. We hebben het college ook aan de tand gevoeld over verschillende dingen, zoals over het tekort, verhoging van het plafond en de reizigersaantallen. Het blijven natuurlijk toch aannames en zijn die nu reëel? Uiteindelijk is er voor ons gevoel een redelijk verhaal uitgekomen.
Als je dan kijkt naar het regioaspect van de tram, dan is het CDA altijd voorstander geweest – en nog steeds – van een RegioTram. Natuurlijk realiseren we ons dat er ook negatieve effecten aan de tram zitten. Het ging over de Zonnelaan, daar hebben we ons niet onbetuigd gelaten. Wij vinden het op zich al een onbedoeld negatief effect dat daar parkeerplaatsen verdwijnen. Wat ons betreft, had dat niet gehoeven, maar daar was geen meerderheid voor te krijgen. We zijn het wel eens met de PvdA dat er een verwevenheid is tussen stad en regio, die door de tram verder kan worden uitgenut. We schrokken dan ook wat van de opstelling van Gedeputeerde Staten, die dat op zich wel inzagen, maar daar pas een uitspraak over gaan doen in 2015. Ik heb in de commissie dan ook gevraagd in hoeverre het college het voor mogelijk houdt dat we bij een besluit over de tram de vraag voorgeschoteld krijgen om voor te zijn, terwijl we niet zeker weten dat de tram ook daadwerkelijk de regio in gaat. Ik noemde het al even in de commissie en bij interruptie opperde de heer Moes dat het een krachtig bestuurlijk signaal zou zijn als stad en regio daarin samen optrekken. Dat is mij ook uit het hart gegrepen. Want ik kan me niet goed voorstellen dat je als raad zo'n fundamenteel besluit over zo veel geld en zo'n principiële kwestie gaat nemen, zonder dat je meer commitment van de provincie hebt. Dan gaat het niet alleen maar om verwachtingen, intenties of het instellen van stuurgroepen over welke corridor dan ook. Dan gaat het over commitment tussen de twee bestuurslagen die zo belangrijk zijn voor de tram en die als het goed is ook belang hebben bij de tram. Als de provincie dat nu niet zou willen aangeven, wat zegt dat dan over het belang dat zij aan de RegioTram hechten?

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik vind het wat lastig te begrijpen wat er nu eigenlijk anders is geworden. Ik zie dat de provincie vanaf het begin zegt alleen mee te willen betalen aan een tram als het een RegioTram wordt. Vandaag hebben Provinciale Staten ook weer ingestemd met de stap die wij hier vandaag met elkaar nemen. Dus ik begrijp niet zo goed waar u het gevoel vandaan krijgt dat het niet goed zou zitten.

De heer SETON (CDA): Ik zal heel eerlijk zijn. Ik begrijp niet goed dat u het niet begrijpt. Ik gaf net aan dat wij schrokken van de opstelling van de provincie om pas na 2015 daarover te gaan besluiten.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, verwijst de heer Seton nu naar wat in het coalitieprogramma van de provincie stond?

De heer SETON (CDA): Ja, ik verwijs naar de uitspraak die toen is gedaan. Wij gingen er toen van uit dat stad en provincie een gezamenlijk belang hadden bij de RegioTram gezien de verwevenheid, die wij ook als een groot voordeel van een RegioTram zien. Vandaar ook dat wij over de bezwaren tegen een RegioTram heen willen stappen als het maar een RegioTram wordt. Wij zagen de uitspraak van GS toen als een streep door die rekening. Sindsdien hebben we ons afgevraagd wat we nu moeten doen als dat niet helder is. Daarom sluit ik ook aan bij wat in de commissie is gezegd en zeg ik dat je ervoor moet zorgen dat je het helder hebt. Zorg dat er meer over komt dan alleen maar intenties en verwachtingen, want daar kun je wat ons betreft zo'n besluit niet op bouwen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik moet de heer Seton teleurstellen in de zin dat ik hem nog steeds niet begrijp. We hebben namelijk ook een debat gehad in deze raad toen dat coalitieprogramma in de Staten is vastgesteld. We hebben het toen expliciet over 2015 gehad. Er is toen in mijn herinnering ook een verklaring gegeven dat het commitment in de provincie er nog steeds is. Ik begrijp dus niet wat u nog meer vraagt. We hebben het er toen ook met elkaar over gehad. Ik ben het wel met u eens dat het een belangrijk thema is, maar ik begrijp de urgentie op dit moment niet.

De heer SETON (CDA): Ja, nogmaals, ik begrijp niet dat u die urgentie niet ziet. U weet dat het CDA met enige moeite achter een RegioTram staat, omdat we geloven in dat regioaspect. Elke uitspraak die daarvan afdrijft, maakt ons onzeker of we het project moeten steunen of niet. Elke uitspraak die commitment tussen stad en provincie laat zien om samen het grote project op te pakken, helpt ons enorm om over die bezwaren heen te stappen. U weet wat die bezwaren zijn. Ik heb aangegeven wat we van de financiën vinden en wat wij als praktische nadelen zien. Dan nog zullen we voor de RegioTram willen stemmen, als het ook een RegioTram wordt. Dan zegt de wethouder dat als wij nu geen RegioTram kiezen of het nog niet weten, dat de RegioTram er in ieder geval niet komt. In die zin is het voorwaardelijk en dat is natuurlijk altijd waar. Maar wij zitten met het risico dat we als stad een keuze maken met de nadelen voor een RegioTram, die ik op zich wel wil, maar die uiteindelijk geen RegioTram wordt en bij de stadsgrenzen ophoudt. Dat wil ik niet. Daarom wil ik ervoor zorgen dat we zo dicht mogelijk bij een uitspraak komen waarin dat veiliggesteld wordt.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Ja, mijn vraag aan de heer Seton is: wat als die er nu niet komt? Er is namelijk al een aantal uitspraken gedaan door de provincie. Wat voor gevolgen voor uw opstelling heeft het als die niet komt?

De heer SETON (CDA): Ik wil van het college weten of zij mijn angst delen en of zij actie ondernemen richting de provincie. Wat gebeurt er op dat vlak? Als wij dat onvoldoende vinden, dan kan dat van belang zijn voor de uiteindelijke uitspraak of we wel of niet voor een RegioTram zijn. Ik maak er niet voor niks een punt van, want ik heb onze twijfel aangegeven. Ik kan niet aan mijn achterban uitleggen dat wij toch een RegioTram steunen, als die onzekerheid daar is. Ik wil me niet klem zetten dat we als stad dit allemaal gaan doen met het risico dat de andere kant niet meewerkt.

De VOORZITTER: De heer Evenhuis en dan vervolgt de heer Seton zijn betoog.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, de heer Seton kent de faseringen tot en met januari 2013. Voor welke datum wilt u die uitspraak van het college hebben?

De heer SETON (CDA): Ik wil daar duidelijkheid over hebben op het moment dat ons gevraagd wordt om een definitief besluit te nemen. Nu is het in feite een collegebrief waar wij opmerkingen over maken en dat doen we. Als het definitieve besluit valt, moet het voor ons helder zijn. Dan zullen we ook afwegen of het voldoende is voor steun van het CDA.
Voorzitter dan het derde punt, de bezuinigingen op zich. Wij houden het voor mogelijk dat we de tram qua financiën kunnen steunen en dat het een RegioTram wordt, dat we die hobbel ook hebben genomen, maar dat de tram bij het spreken over bezuinigingen bij de Voorjaarsnota en de begroting 2013 alsnog een item wordt. Deze drie hobbels hebben we eerder genoemd en ze zijn er nog steeds. Wij zullen in die zin net als meerdere partijen de vrijheid houden om een afweging te maken bij de Voorjaarsnota en de begroting. Alle onderwerpen mogen daar aan de orde zijn. Er is in dat opzicht geen taboe. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik zou toch nog een korte vraag willen stellen. U verwees zojuist naar de verklaring, die vorig jaar door het College van GS is afgegeven over de RegioTram. De vraag die ik nog heb voor het CDA is wat dan voor u de waarde is van die verklaring.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, wij hebben in de commissie uitgebreid met de wethouder gesproken hoe je de relatie tussen stad en provincie ziet en hoe de relatie tussen de eerste en de tweede fase. Wij nemen straks alvast een beslissing in de verwachting of in de hoop, net hoe u dat ziet, dat er ook een tweede beslissing komt. Wij willen voorkomen dat we ons met de eerste beslissing van nu al vastzetten voor het tweede deel. Die uitspraak van het College van Gedeputeerde Staten hebben wij gehoord. Maar wij hoorden in de commissie ook dat er zo'n drive is vanuit de stad om de tram hier te krijgen, dat wij vragen of het college het nu belangrijk vindt dat er aan de andere kant commitment komt. Dat werd genoemd vanuit de PvdA, de ChristenUnie en ons. Ik vond de antwoorden van de wethouder in de commissie niet geruststellend. Ik hoop dat we die geruststelling in de raad wel kunnen krijgen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Het is niet de eerste keer, dit onderwerp in dit huis. Ik hoor sommigen al tien jaar noemen. Een prachtig onderwerp met inderdaad een hele stapel stukken, die we de afgelopen weken hebben kunnen doornemen. Voorzitter, sinds vorige week staat de discussie over het doorrijden de regio in weer prominent op de agenda in dit huis. Met name de vraag of er wel voldoende commitment zou zijn vanuit de regio voor de tweede fase. Het is bijzonder dat partijen zoals de PvdA en het CDA zich dat nu afvragen. Want het waren juist deze twee partijen, die meerdere keren hebben gesteld dat doorrijden de regio in voorwaarde zou zijn voor de Regio Groningen-Assen en de provincie om mee te betalen aan dit project. In die redenering zou het raar zijn dat deze twee partijen wel zouden willen meebetalen, maar zouden twijfelen aan fase twee.
De vraag om extra commitment is wat ons betreft ook niet zo heel relevant. Want dat commitment zouden wij immers zelf ook niet geven. Mijn fractie is namelijk nog lang niet overtuigd van een acceptabele exploitatie van een tram in de regio. We vragen ons nog steeds af of een investering kan opwegen tegen de huidige situatie. De tram is wat ons betreft ook hoogwaardig openbaar vervoer.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, is D66 dan tevreden met een RegioTram die alleen in de binnenstad rijdt? Dan is er toch geen reden meer om voor deze tram te kiezen?

De heer LUHOFF (D66): Ik heb daar nog een of twee alinea's over. Voorzitter, tegelijkertijd gaan wij ook niet voor deze RegioTram liggen als blijkt dat de exploitatie wel acceptabel zou zijn en de investeringen wel zouden leiden tot een grote verbetering van de bereikbaarheid van deze stad. Wij hebben zo gezegd geen principiële bezwaren tegen een RegioTram. Daarom werken wij wel mee aan de plannen, zoals die hier nu voorliggen. Want feitelijk leggen we hier op dit moment een stadstram mee aan met de mogelijkheid om eventueel later door te rijden de regio in. Of zoals het in de outputspecificaties prachtig staat omschreven: het systeem RegioTram dient het doorrijden in de regio niet onmogelijk te maken. Dat is een eis waar wij mee kunnen leven. Het betekent dat je bij de fundering een beetje rekening moet houden met eventueel zwaardere voertuigen. Dat is voor ons ook geen onoverkomelijke eis. Ik vind het ook niet zo'n probleem dat bovenstralen minimaal 25 m moeten zijn. Eigenlijk wil je dat in ieder geval wel in verband met het onderhoud. Kortom, commitment hoef ik nog niet zo nodig, een deugdelijk verhaal over kosten en baten straks uiteraard wel.
Voorzitter, een aantal andere punten.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik ben een beetje verbaasd over de matheid van de heer Luhoff. Er zijn een heleboel voordelen aan de RegioTram en die heeft u kunnen horen. Er zijn ook een aantal nadelen, die heeft u ook kunnen horen. En u zegt dat het u eigenlijk geen fluit interesseert, als het ding maar te betalen is. Dat is ongeveer wat u zegt. Ik vind dat wat merkwaardig als je praat over zo'n grote ingreep. Ik had in ieder geval wat meer verwacht, iets creatievers of zo.

De heer LUHOFF (D66): Het grappige is dat dit stuk natuurlijk vooral gaat over het doorrijden de regio in. Die discussie staat nu weer prominent op de agenda. Maar u weet dat wij een heel groot voorstander zijn van de tram hier in de stad. Misschien heeft u dat gemist in mijn inleiding, maar daar blijf ik wel bij. Ik heb nog een aantal andere punten en dan komt dat wellicht nog wel even terug.

De heer DE ROOIJ (PvdA): We wachten af.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, een aantal andere punten. Volgens mij is de bereikbaarheid van deze stad en het Ommeland een verantwoordelijkheid van stad en regio. Met uitzondering van de eerste vijf jaar van exploitatie zien wij die verantwoordelijkheid ook terug in de verschillende documenten. Er moeten nog wel nadere afspraken gemaakt worden over de risicoverdeling en de initiële bijdrage, dat blijft maar een lastig punt. Daarnaast moet er nog gewerkt worden aan een gemeenschappelijke regeling. Het lijkt me verstandig om de bestuurders tijd en ruimte te geven om daar in de komende maanden goede afspraken over te maken. De afspraken moeten wat mij betreft ook recht doen aan die gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de bereikbaarheid van deze regio. Ik heb al eerder gezegd dat de term RegioTram nog steeds van toepassing is, ook wanneer de tram alleen in de stad rijdt. Immers, 25% van de mensen die gebruikmaakt van het stadsvervoer komt uit de regio. Voorzitter, nog even over de initiële bijdrage. Ik zag dat in de actualisatie nu wordt uitgegaan van een lagere bijdrage van de gemeente Groningen. Ik neem aan dat dit ook terugkomt naar ons toe. Wanneer het gaat om die gedeelde verantwoordelijkheid, is het denk ik ook de opdracht om ervoor te zorgen dat die bijdrage gelijk zal zijn.
Voorzitter, ik heb het in de commissie al gezegd en ik herhaal het hier nog maar eens. In de huidige financiële situatie van de gemeente moet er een voorbehoud gemaakt worden bij dit project. Het is daarom ook goed dat er afspraken zijn gemaakt over maximale vergoedingen aan de consortia, ook als er een winnende bieding ligt die aan de eisen voldoet. Uiteindelijk beslist de raad of het krediet dat nodig is voor dit project beschikbaar wordt gesteld.
Voorzitter, op vele punten heb ik in de commissie en per nagezonden brief antwoord gekregen op mijn vragen. Er blijft echter nog één punt over, waarbij de beantwoording door het college niet naar mijn tevredenheid was. Het gaat over de Oosterstraat. Mijn fractie maakt zich zorgen over deze straat. Als je er rondloopt of met ondernemers praat, dan heerst er een negatieve sfeer. Ik vraag of het college dit herkent en daar op korte termijn aandacht voor wil hebben. Tot zover, dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de heer Luhoff beluisterend heb ik al met al het gevoel dat we even enthousiast zijn over deze tram.

De heer LUHOFF (D66): Nee, ik denk dat deze tram een heel belangrijke bijdrage levert aan de bereikbaarheid van deze stad. We zien ook terug dat het hier vol gaat lopen met bussen, mochten we niets doen. Op een andere manier moeten we dan toch wat gaan doen aan exploitatietekorten. Ik denk dat deze tram daar een prachtige oplossing voor biedt, ook al rijdt hij de eerste jaren of decennia alleen nog maar in de stad. Maar goed, hij moet wel betaalbaar zijn en dat haalt mijn enthousiasme inderdaad iets naar beneden.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dank u wel. De heer Luhoff eindigt zijn betoog met aandacht voor de Oosterstraat. Ik begrijp dat op zich, ik geloof dat daar een behoorlijke vraag om helderheid is. Maar u vraagt eigenlijk aan het college aandacht te besteden aan de Oosterstraat. Waar denkt u dan aan? Een verandering van de plannen?

De heer LUHOFF (D66): Nee, ik denk dat het niet zo zeer gaat om een verandering van deze plannen. Maar als je er nu loopt, zie je gewoon leegstand. Je merkt gewoon dat er een heel negatieve sfeer is, ook over de tram. Terwijl ik denk dat het helemaal niet zo nodig is. Maar nogmaals, ik denk dat het goed is dat het college gewoon in gesprek gaat met die ondernemers en gaat proberen een creatieve oplossing te bedenken om vooral de komende tijd daar een wat positievere sfeer te krijgen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Kelder, Partij voor de Dieren. De heer Evenhuis nog een laatste interruptie?

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, de heer Luhoff relativeert zeer sterk het regionale aspect van de RegioTram met een aantal voorbeelden. De breedte is minder geworden, de eerste tien jaar rijdt de tram de regio niet in volgens de outputspecificatie, die multi-interpretabel is. Hebt u misschien signalen gekregen vanuit GS van uw D66-vrienden, dat het regionale aspect steeds moeilijker wordt? Want ik vind het met de PvdA heel frappant.

De heer LUHOFF (D66): Nee, ik heb daar geen signalen over gekregen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren vindt goed openbaar vervoer heel belangrijk. Maar wij vinden dat het onzeker is of de tram daadwerkelijk de regio in gaat rijden. Daarom vinden wij het niet gerechtvaardigd om binnen een paar jaar de hele stad overhoop te gooien en heel veel geld uit te geven aan een RegioTram, terwijl hij misschien niet verder komt dan de stadsgrenzen. In 2015 zal een nieuw College van Gedeputeerde Staten pas een definitieve go geven. Als ze dan instemmen, houden we de RSP-gelden ook nog binnenboord. Laat er geen misverstand over bestaan: wij vinden de RegioTram nog steeds een heel goed idee. Maar wij zien een grote RegioTram niet zitten om alleen het stadsvervoer te optimaliseren. Daarom dienen wij een motie in om de besluitvorming rond de RegioTram op te schorten totdat de Provinciale Staten hierover in 2015 een definitief besluit hebben genomen.
Mocht deze motie het niet halen of mocht de tram in de stad toch doorgaan, dan hebben wij nog een wens met betrekking tot te compenseren bomen. Zoals de stukken nu voorliggen, worden er bij het plaatsen van nieuwe bomen geen eisen gesteld aan de stamomtrek. Het betekent dat er dus sprietjes kunnen worden geplant, waarmee we tientallen jaren teruggezet worden in de kwaliteit en kwantiteit van ons groen. De stad en de regio zullen een stuk kaler worden. Het is niet alleen een esthetisch punt. Vele diersoorten maken gebruik van bomen als woon- en nestelgelegenheid of als migratieroute. Of ze zijn van het groen afhankelijk voor hun voedselvoorziening. Met het ontbreken van eisen voor een goede boomcompensatie worden klakkeloos de levens van vele dieren op het spel gezet. Daarnaast vervullen bomen een belangrijke functie bij het afvangen van fijnstof. Ik hoef u niet uit te leggen dat een boom van enkele tientallen jaren oud met volle kroon hier beter toe in staat zal zijn dan een sprietboompje van 5-10 cm stamomtrek. Een goede regeling voor herplant draagt dus ook bij aan luchtkwaliteit en de gezondheid van omwonenden en bezoekers. Daarom dienen we nog een motie in.
De tram dient volgens de milieuvriendelijkheidseisen alleen gebruik te maken van energie afkomstig uit hernieuwbare bronnen. We hebben het daar eerder over gehad. Wij vinden dit een vage omschrijving en willen dat de tram geen gebruik maakt van vergisting op basis van mest of voedselgewassen. Vergisting van mest is een bestendiging van de vee-industrie. Het moge onderhand duidelijk zijn dat dit een van de minst duurzame economische activiteiten is. De Stichting Natuur en Milieu heeft hiervoor goede criteria opgesteld, waarbij ook is gekeken naar biodiversiteit. Daarom dienen wij een derde motie in. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Drie moties, dank u wel.

Motie (5): Uitstel besluitvorming RegioTram tot 2015 (Partij voor de Dieren)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 25 april 2012,

Constaterende dat:
- het onzeker is of de RegioTram ooit de regio in zal rijden;
- Provinciale Staten van Groningen hierover pas na de volgende Statenverkiezingen in 2015 een definitief besluit zullen nemen.

Overwegende dat:
- een RegioTram die alleen in de stad rijdt onvoldoende meerwaarde biedt ten opzichte van het huidige openbaarvervoerstelsel in de stad om de ingrijpende en kostbare aanleg ervan te rechtvaardigen.

Verzoekt het college:

- de besluitvorming rondom de RegioTram op te schorten totdat Provinciale Staten van Groningen hierover in 2015 een definitief besluit hebben genomen.

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (6): Stamomtrek bomen (Partij voor de Dieren)

"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 25 april 2012,

Constaterende dat:

- in de outputspecificatie RegioTram het punt 'Stamomtrek bomen' als wens is opgenomen.

Overwegende dat:

- de aanleg van een ov-voorziening niet mag leiden tot de aantasting van het openbare groen en daarmee de leefbaarheid en biodiversiteit;
- middels het terugplaatsen van bomen met een minimale omvang het verlies aan boomkroonvolume beperkt wordt;
- zorg dragen voor robuuste compensatie de negatieve gevolgen voor dieren beperkt;
- door robuuste compensatie het streven naar een Stedelijke Ecologische Structuur ondersteund wordt.

Verzoekt het college:

- de in de outputspecificatie RegioTram onder paragraaf 4.6.3 genoemde wens als eis op te laten nemen.

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (7): Energie uit hernieuwbare bronnen (Partij voor de Dieren)

"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 25 april 2012, besprekende de aanbestedingsplannen voor de RegioTram,

Constaterende dat:

- in de eisen over milieuvriendelijkheid aangaande energieverbruik van de tram alleen is opgenomen dat het moet gaan om energie die afkomstig is uit hernieuwbare bronnen.

Overwegende dat:

- ook mest- en co-vergisting hier volgens sommigen onder vallen, terwijl restproducten uit de vee-industrie niet duurzaam genoemd kunnen worden;
- aan energie, opgewekt uit biobrandstof, eisen gesteld moeten worden teneinde daadwerkelijk duurzaam te zijn.

Verzoekt het college:

- als eis aan de consortia mee te geven dat het energieverbruik van de tram in lijn dient te zijn met criteria, zoals die zijn vastgelegd in de visie 'Heldergroene biomassa' van de Stichting Natuur en Milieu.

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De moties maken deel uit van de beraadslaging. We hebben de eerste termijn van de kant van de raad gehad. De vergadering is geschorst tot 19.55 uur.

Schorsing 18.35-19.55 uur

Mevrouw Postma vervangt burgemeester Rehwinkel als voorzitter.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Het woord is aan wethouder Dekker, namens het college. Ga uw gang.

Wethouder DEKKER: Voorzitter, ik moet u iets bekennen. Ik ben een beetje jaloers. Het is misschien wat te veel gezegd, maar ik heb vandaag wel met enige na-ijver naar mevrouw Pastoor gekeken. Het had ermee te maken dat zij u vandaag kon berichten dat (invoering van) de WWB tot controversieel is verklaard. Gisteren hadden we het daar in het college over en dachten: kunnen we de RegioTram maar controversieel verklaren. Ja, zegt de Stadspartij. Maar het is niet omdat we die tram niet willen, want die is absoluut noodzakelijk voor de bereikbaarheid van de stad. Maar tegelijkertijd kunnen we ons wel iets voorstellen bij het dilemma waar u mee zit en de stad en de regio. Enerzijds hebben we te maken met een economische crisis en met enorme tegenvallers. Anderzijds proberen we ons investeringsprogramma overeind te houden om de economische ontwikkeling van deze regio zeker te stellen en de werkgelegenheid voor mensen in deze regio te garanderen. Het vereist lef en moed. Maar zo nu en dan denken wij wel eens: was het maar controversieel. Het is controversieel, omdat er in deze stad over gepraat wordt en verschillend over gedacht wordt. Ik zie nu ook een aantal mensen op de publieke tribune. Ik spreek hen niet rechtstreeks aan, maar via u. Ik ben altijd heel erg blij als mensen zich betrokken voelen bij deze stad. Of ze het nu eens zijn met het collegebeleid of niet, ze nemen de moeite om zich uit te spreken over wat de stad beweegt. Ik waardeer die vorm van betrokkenheid in hoge mate, of mensen nu voor of tegen de tram zijn. Mensen in een stad spreken zich uit en doen er elke keer weer moeite voor om aan te geven hoe zij dan wel wensen dat de stad eruitziet.
Voorzitter, vandaag zitten we toch in een nieuwe fase. We sluiten een intensief proces af. We hebben de afgelopen maanden intensief met u en andere partijen gesproken over de eisen en de wensen die wij als opdrachtgever, als gemeente Groningen en als regio stellen aan het project en hoe wij willen dat de RegioTram de komende jaren gerealiseerd gaat worden. Het gaat van de hoogte van de WACC, daar heeft meneer Luhoff zich behoorlijk sterk voor gemaakt en voor geïnteresseerd, tot aan de bel van Seton. Alles is langs geweest. Het was een nieuwe manier voor ons. De heer Evenhuis refereerde daaraan. We zijn op een heel intensieve manier betrokken geweest bij het opdrachtgeverschap van de RegioTram. Het was nieuw voor u en het was nieuw voor ons als college.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik ben blij dat de wethouder nog weer even mijn bel noemt. Maar ik wil het beeld wegnemen dat ik niet over de WACC zou hebben gesproken; u weet dat ik dat ook heb gedaan.

Wethouder DEKKER: Absoluut. Het was meer om de bandbreedte van de discussie aan te geven van de bel tot ingewikkelde discussies. Kortom, u heeft zich in feite met elk detail van dit project beziggehouden. Nieuw ook was dat het proces soms ook plaatsvond achter gesloten deuren. Dat moest, omdat we bezig zijn met een concurrentiegerichte dialoog. De geheimhouding is vandaag opgeheven. Ook de tramcommissie was nieuw, onder voorzitterschap van mevrouw Van Lente en door uw raad geïnstalleerd. Het is een groot project en uw raad wilde in staat gesteld worden om zijn controlerende rol ook goed te spelen. De raad ging het project extra nauwgezet volgen en u heeft ook een externe erbij betrokken om u te begeleiden bij het hele besluitvormingsproces. Ik dank de commissie en de raad voor deze samenwerking. We zullen nog gaan evalueren, maar het is mij in ieder geval heel goed bevallen. Het is een extra element, dat ons als college scherp heeft gehouden bij zo'n groot en belangrijk project.
Nieuw was ook een externe organisatie. Over het algemeen zijn wij gewend om het gewoon zelf te doen. Nu hebben we opeens een externe organisatie met een externe directeur en externe medewerkers. Natuurlijk zaten er ook mensen van provincie en stad bij, maar het was opeens een organisatie. Het werd aangestuurd door een aantal partijen: Regio Groningen-Assen, provincie en de stad. Ik constateer dat die samenwerking grosso modo goed heeft plaatsgevonden. Natuurlijk schuurt dat zo nu en dan, tot op de dag van vandaag. Het is voor onze organisatie ook wennen om op die manier samen te werken, dat geldt ook voor de provincie. Maar ik constateer een grote mate van flexibiliteit in onze organisatie en in de externe organisatie. De meeste waardering hebben wij toch ook wel weer vandaag kunnen krijgen van een partij, die niet kiest voor de RegioTram, maar die wel aangeeft dat dit proces uitermate zorgvuldig heeft plaatsgevonden, dat alle details op tafel lagen en dat we over alles een oordeel hebben kunnen vellen. Ik heb het dan over de heer Evenhuis van de VVD. Je kunt met elkaar constateren dat je het over het middel niet eens bent, de VVD zou voor een ander middel hebben gekozen dan het initiëren van de RegioTram.

Maar we hebben het toch eigenlijk op een goede wijze met elkaar gedaan. Ik heb het dan over het participatieproces en de wijze waarop u als raad in staat bent gesteld om uw controlerende rol te vervullen. Ik wil die complimenten aan alle medewerkers geven, die zich er tot op dit moment keihard voor hebben ingespannen. Een RegioTram is mooi om te organiseren en het is heel fijn om daar als wethouder publiekelijk verantwoording voor af te leggen. Maar dat kan alleen doordat de organisatie, intern en extern, zich dag en nacht met hart en ziel voor die publieke taak inzet. Dank daarvoor.
Voorzitter, wij gaan de volgende fase in. De dialoogfase. Het wordt een strikt vertrouwelijke fase. De twee consortia zullen plannen maken op basis van onze eisen, die vandaag worden vastgesteld. Uiteindelijk zullen die plannen in de zomer leiden tot een bieding en in september, oktober en november tot uw uiteindelijke keuze. Het is inderdaad uw raad die uiteindelijk de keus maakt en het krediet zal verstrekken. Ook in dat opzicht wordt het een interessant voorjaar.
Een aantal elementen heeft u genoemd en ik probeer ze zo goed mogelijk langs te lopen. De businesscase, de plafondprijs, de outputspecificaties en natuurlijk ook social return. De SP heeft zich daar de afgelopen periode goed voor ingezet en aangegeven dat de overname van het buspersoneel de partij ter harte gaat. Ten slotte zal ik afronden met de vraag of de RegioTram er nu wel of niet komt. De businesscase geeft ons inzicht in alle uitgaven en inkomsten. Wat kost het om twee lijnen aan te leggen en te exploiteren voor de komende 22,5 jaar? We hebben dat geactualiseerd en er komt nog een actualisatie rond de zomer. De reizigersopbrengsten zijn geactualiseerd. Met name het CDA heeft gevraagd om behoedzaamheid en om de tegenvallers te verwerken, die het OV-bureau in 2010 en 2011 heeft gehad. Deze zijn ook verwerkt. Er is ook aandacht gevraagd door D66 voor de financieringscondities. Hebben we daar voldoende ruimte voor? Is er voldoende buffer? Er zal ongetwijfeld op een onderdeel wel iets aan te merken zijn, maar ik en ook een aantal externen hebben geconcludeerd dat grosso modo de voorliggende producten eigenlijk voldoende zijn voor de beoordeling op dit moment. Ik constateer dat uw raad die mening ook heeft. Ik hoor bijna iedereen zeggen dat het verhaal er gewoon goed uitziet, los van het feit of je voor of tegen de RegioTram bent. Afgezien van de financiële consequenties en ons eigen financieel meerjarenbeeld is er voldoende reden om door te gaan.
Dan hebben we de plafondprijs. De businesscase is een overzicht van uitgaven en inkomsten, maar we hebben ook een plafondprijs. Het was onder meer het debatje tussen GroenLinks en de Stadspartij dat mij er nogmaals op wees hoe ingewikkeld zo'n project kan zijn. We denken wel dat het allemaal heel simpel is, maar als je alle stukken beoordeelt dan is het een complex project. Met een businesscase, een plafondprijs en een investeringsprijs. Allerlei termen vliegen ons om de oren. Ik snap dat sommige mensen moeite hebben het beeld dan goed scherp te krijgen. Er bestaat blijkbaar een beeld bij de Stadspartij dat het allemaal duurder is geworden. Hoewel ik ze al een paar keer heb uitgenodigd voor een extra overleg, wil ik ze best vandaag hier nog eens uitleggen dat dit niet het geval is. De plafondprijs is niet meer en niet minder gebaseerd op het bedrag dat wij gewoon hebben als gemeente Groningen, regio en provincie. Volgens mij hebben we de afgelopen maanden niet gezegd dat er extra geld bij moet. Het is dus ook niet het geval dat het project duurder wordt. Het is wel zo dat de plafondprijs verhoogd is. Dat heeft ermee te maken dat we een aantal maanden geleden hebben besloten wat geld van de plafondprijs af te halen. Waarom? Omdat we enerzijds de markt een beetje wilden prikkelen. Ik zeg weleens – dan moeten de microfoons uit – het blijven boeven. Je moet ze een beetje blijven prikkelen. Anderzijds omdat we het aanbestedingsvoordeel dat we gewoon wilden realiseren, pas apart hadden gezet. Toen kwamen we inderdaad vorig jaar tot een plafondprijs van 430 miljoen euro. Maar dat was omdat we apart een buffer van 40 miljoen euro hadden neergezet. Nu zijn we verder gaan rekenen en hebben we een businesscase gemaakt. Die plafondprijs van 430 miljoen euro blijkt nu wel heel scherp. Dus dat buffertje van 40 miljoen euro kunnen we niet zomaar opzij zetten. Wat gaan we nu doen? We gaan nu vanuit de reële kosten, die we nu op basis van onze eigen businesscase en dekking denken te maken, tegen de consortia zeggen dat ze deze tram aan moeten leggen beneden de 452 miljoen euro. Er is wel één verschil. Destijds hebben we bij de hele regiorail gezegd dat we een aanbestedingsvoordeel wilden halen. We weten het niet zeker, maar we hopen nog steeds wel dat we op voorhand dat aanbestedingsvoordeel niet meer kunnen inboeken. Gelukkig hadden we daar twee jaar geleden al op gepreludeerd door afspraken te maken met de provincie en de regio om de RSP-middelen in dat geval daarvoor beschikbaar te stellen. In die zin doen we alles precies conform de gemaakte afspraken. Ik snap dat het soms ingewikkeld en complex is. Maar het gaat mij echt te ver wanneer u zegt dat we buiten ons budget zitten, want dat is gewoon niet correct. Het zou u sieren wanneer u gewoon aangeeft dat u die stomme RegioTram niet wilt, maar dat het project financieel goed in elkaar zit.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik voel mij aangesproken.

Wethouder DEKKER: Dat was ook de bedoeling.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Om te beginnen wil de Stadspartij wel een RegioTram. Het stelt ons nu zo teleur dat wij geen enkel vooruitzicht zien op een RegioTram. Wij zien dat de wethouder ons voor heel veel geld een stadstram wil laten aanleggen zonder dat er vooruitzichten zijn op een vervolg. Over het geld wil ik het volgende zeggen. Er wordt steeds meer geld in het RegioTram-project geschoven en in mijn beleving wordt het dan duurder.

Wethouder DEKKER: Ik heb u in de commissie ook al gezegd dat wanneer u gaat beweren dat een en een drie is, het nog niet klopt. Het bekt wel aardig weg in de publieke opinie te zeggen dat het duurder wordt, maar het is ook uw taak als volksvertegenwoordiger om uit te gaan van de feiten. En ik respecteer u, dat weet u en u respecteert ons. U moet erkennen dat op basis van de feiten er geen cent extra bij gaat. Ik vind het wel verrassend en dat is winst vandaag, dat de Stadspartij hier verklaart voor de RegioTram te zijn. Daar ben ik heel erg blij om. Het betekent dat ons gesprek de afgelopen maanden winst heeft geboekt. Ik ga dan zo nog met u praten over de RegioTram, want daarin kan ik u bedienen. Ik kan u zeggen dat die RegioTram er komt.

De VOORZITTER: Wethouder Dekker, u hebt nog vier minuten en u moet ook nog wat over de moties zeggen.

Wethouder DEKKER: Dat hadden we afgesproken. Ik ga er even heel snel doorheen. De heer Evenhuis gaf aan – en ik ben u daar dankbaar voor – dat hij in zijn lange jaren nog nooit zo veel second opinions heeft meegemaakt. Dat staat toch wel garant voor zorgvuldigheid. Ik ben daar blij mee.
Er zijn opmerkingen gemaakt over allerlei specifieke eisen. Het zwartrijden. De heer Evenhuis gaf aan dat wij daar niet SMART genoeg in zouden zijn. Ik wijs u op de nota van wijzigingen. Zwartrijden staat gewoon op 5%. Boven de 5% krijgt de opdrachtnemer een boete.
In- en uitchecken. We hebben een voorkeur voor in- en uitchecken in de tram, dat sluit aan bij het huidige busvervoer. Een paal aan de halte is ook meer gevoelig voor vandalisme. Dat is een van de redenen waarom we het niet willen. Er zijn nog allerlei inhoudelijke redenen. Een trein heeft een halte erbuiten, maar een tram lijkt meer op een bus en die heeft de paal binnen. Maar de voornaamste reden was gevoeligheid voor vandalisme en het aansluiten bij het huidige gedrag van passagiers, die op dit moment de bus gebruiken.
Voorzitter, dan overname van buspersoneel. De SP heeft zich daar ook de afgelopen maanden extra voor ingezet. De Wet personenvervoer is niet van toepassing. Toch vonden wij dat we een verantwoordelijkheid hebben voor het personeel. Qbuzz is op dit moment verantwoordelijk voor de boventalligheid. Het betreft ongeveer 28 personen. Bij de aanbesteding van het openbaar vervoer hebben we met hen ook afgesproken dat ze vanaf 2016 weten dat de aanbesteding van de tram eraan zit te komen. Desalniettemin gaan wij verder dan de huidige regelgeving. Het is ook wel een beetje aan de SP te danken dat we ons daarvoor in hebben gezet, dat moet ook wel gezegd worden. Het huidige personeel, maar ook de uitzendkrachten en het indirecte personeel, moeten gewoon een kans krijgen om bij de nieuwe organisatie te werken. Dit gaat alleen niet door wanneer de nieuwe organisatie aan kan tonen dat mensen binnen een jaar niet geschikt te maken zijn. Kunnen we verder gaan? Nee. Waarom niet? Het is de verantwoordelijkheid van Qbuzz. Wanneer wij meer dingen zouden gaan doen, dan gaat de marktpartij Qbuzz achterover hangen omdat de gemeente Groningen het toch wel gaat doen. Het is echt hun verantwoordelijkheid dat er een goed sociaal plan komt.
Voorzitter, ik rond af met de RegioTram. Een aantal partijen heeft gevraagd of hij er komt. Niets is zeker in dit leven. Maar als u mij vraagt om een duiding van het bestuurlijke klimaat in regio en provincie en het commitment voor de RegioTram, dan is dat wat mij betreft zeer hoog. In het collegeprogramma van GS staat inderdaad dat besluitvorming pas plaatsvindt na 2015. Ik denk trouwens dat dit niet eens zo gek is. Wij zijn begonnen met de RegioTram in 2006, het bureau was er in 2007 en we zijn vijf jaar verder voordat de formele besluitvorming plaatsvindt. In het proces zou het dus heel goed kunnen. Tegelijkertijd heeft zowel de provincie als de regio in een brief, die ook onder u is verspreid, vorig jaar aangegeven de RegioTram te willen. Regio Groningen-Assen heeft ook aangegeven dat hun bijdrage voorwaardelijk is: alleen maar als er een RegioTram komt. Nu zit ik een beetje in dubio. Ik vind dat iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid heeft. Wij over de stad en de provincie over de provincie. De heer Boumans heeft daar in Provinciale Staten ook al iets over gezegd. Aanstaande vrijdag zullen we in regionaal verband de

eerste afspraken gaan maken over de twee corridorsverkenningen. Ik wil nu niet aangeven welke, dat wil ik toch echt even overlaten aan de wethouders van de betrokken steden. Maar ik kan u zeggen dat dit college staat voor een RegioTram en het College van GS ook. Tegelijkertijd wilt u meer zekerheid en dat wij het borgen. Voor een deel kan ik dat niet, laat ik daar ook openhartig over zijn. Uiteindelijk is het niet mijn bevoegdheid, maar die van de Staten en de steden die het betreft. Maar in mijn bestuurlijke overleggen merk ik niet anders dan dat het commitment er absoluut is. Ik heb geen enkel signaal anders te veronderstellen. De teneur in de Statencommissie was vorige week ook dat zij een RegioTram wil. Iedereen wil volgens mij heel graag de RegioTram. Zoals de heer De Rooij zei is het ook van groot belang om stad en Ommelanden met elkaar te verbinden. Juist ook in tijden van crisis, in tijden van groei van de stad en krimp van omliggende gebieden. Er is wel één maar. Het moet wel uit kunnen. De reizigersopbrengsten moeten wel een goed beeld geven. Er moeten wel voldoende reizigers zijn. We realiseren ons deze dingen ook ten opzichte van onze eigen tram. Maar wat mij betreft, komt de RegioTram er. Een ding is zeker: als wij fase 1 niet aanleggen, dan komt fase 2 er nooit.
En nu richting Partij voor de Dieren. Ik dacht dat u voor duurzaamheid was en dat bent u ook. Maar dan moet je ook geen geld over de balk gooien, al klinkt dat misschien wat zwaar. De afgelopen jaren is enorm intensief gewerkt aan de RegioTram. Wanneer wij het nu drie jaar uit zouden stellen, dan moet een groot deel van het werk over drie jaar opnieuw gedaan worden. Je hebt dan niet drie consortia, je moet dan afbetalen en voor een deel het werk opnieuw doen. In mijn beleving is dat geen duurzame manier. Ik weet dat u overtuigd bent van nut en noodzaak van de RegioTram. Ik weet dat wij als college de komende maanden een pittig debat met elkaar krijgen over de balans tussen de sociale stad met steun voor kwetsbare mensen en de bereikbare stad met werkgelegenheid voorop. Dat is ons motto en dat is onze taak. Ik zou op dit moment graag de steun van de Partij voor de Dieren hebben, want ik weet dat u net als ons vindt dat openbaar vervoer eigenlijk de toekomst heeft. Een RegioTram is wat mij betreft de toekomst.

De VOORZITTER: De heer Prummel hoeft niet meer? Dan de heer Evenhuis, VVD. Kort graag, want de wethouder is al een poosje door haar spreektijd heen.

De heer EVENHUIS (VVD): De wethouder besteedt veel woorden aan de tweede fase om de regio in te gaan. Ze spreekt dan over commitment. Maar bij de eerste fase ligt het geld op de plank en het deel dat de consortia op moeten brengen boven de 306 of 298 miljoen euro. Bij de tweede fase hebben de bestuurders ondanks het commitment het geld niet op de plank liggen. Hoe kijkt de wethouder daar tegenaan?

De VOORZITTER: Wethouder Dekker, kort graag.

Wethouder DEKKER: Daar kan ik wel iets over zeggen. Toen wij een aantal jaren geleden begonnen met de RegioTram was het idee dat de RegioTram er na 2020 zou komen. De regio heeft toen twee jaar geleden gezegd niet in de situatie terecht te willen komen dat straks fase 1 is aangelegd en dat fase 2 nog tot 2020 moet wachten. Op dat moment heeft met name de regio erop aangedrongen dat we zouden beginnen met een plan van aanpak RegioTram fase 2. Daarom ligt het aanstaande vrijdag voor in de stuurgroep Regio Groningen-Assen. Dat maakt het mogelijk voor ons om er verder onderzoek naar te doen. Het is dus met name de regio, de twee provincies en de twaalf gemeenten, die niet tot 2020 willen wachten. Ze willen een versnelling en realisatie van de tweede fase van de RegioTram voor 2020.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, het verhaal van de wethouder gaat weer over het commitment. Dat was er en ze zegt dat opnieuw. Dat is prachtig, maar mijn vraag was ...

De VOORZITTER: ... is er geld. Wethouder Dekker, nog één keer heel kort.

Wethouder DEKKER: Op dit moment is er geen geld. U weet dat net zo goed als ik. We hebben met elkaar afgesproken dat binnen de middelen uit het Regiofonds daar verder naar gekeken wordt. Verder hebben we bekeken in hoeverre daar binnen het MIT ruimte voor is. Destijds heeft Marc Jager zich daar nog sterk voor gemaakt. U heeft ons mee als ik uw oproep zo mag verstaan dat ik in december 2012 terugkom met meer zicht op financiering van die twee corridors. Dan gaat ook de VVD volop voor de RegioTram. Dan ben ik geneigd me daar heel hard voor te maken, maar dan wil ik ook wat van u.

De VOORZITTER: Wethouder Dekker, de moties. We hebben er een van de Stadspartij en drie van de Partij voor de Dieren. Uw reactie graag.

Wethouder DEKKER: Ik heb al op motie 5 gereageerd. In mijn beleving is het toch een beetje zonde van het geld dat we nu met elkaar afgesproken hebben. De stamomtrek van de bomen. Ik heb begrepen dat deze motie ook bij de Staten is rondgedeeld. Ik kan me daar op dit moment niet in vinden, omdat ik de huidige stamomtrek van 35 centimeter voldoende vind. Het zou altijd mooier zijn om het wat meer te doen, maar daar zit een kostenplaatje aan vast en u zult daar dan extra middelen voor uit moeten trekken. Motie nummer 4 van de Stadspartij ontraad ik. Motie 7. Ik moet even kijken naar mijn medewerkers op de tribune. Ik kom er zo in tweede termijn op terug.

De VOORZITTER: De wethouder gaat er al van uit dat zij een tweede termijn heeft. Zijn er nog fracties die behoefte hebben aan een tweede termijn?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ik heb in eerste instantie behoefte aan een korte schorsing, voorzitter.

De VOORZITTER: Dat kan ook. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Het woord is aan de heer De Rooij, PvdA.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Wij hadden deze schorsing nodig om toch nog even met elkaar te praten over de financiële component van de RegioTram. Ik dank de wethouder en dit college voor de beantwoording. Een gloedvol betoog en dat zijn we op dit onderwerp ook van het college gewend. Ik hoop dat ik net zo gloedvol was in mijn pleidooi voor de RegioTram. Ons punt kwam aan het einde van het debat tussen wethouder Dekker en de heer Evenhuis. Kunnen wij op een of andere manier meer commitment krijgen van Gedeputeerde Staten en de regio voor de RegioTram? Het gaat over financiën. Wij gaan niet over Gedeputeerde Staten en de andere gemeenten, dat moeten we ook niet willen. Maar het is een gemeenschappelijk project. Ik moet u eerlijk zeggen dat het collegeprogramma van GS voor mij als een koude douche kwam. In de loop van de tijd is dat echt verzacht. Ik zie die beweging ook wel, maar ik zoek op een of andere manier een uitweg. De wethouder gaf aan daar in december mee te komen. Mijn vraag is of u in september daarmee kunt komen, zodat wij het commitment bij onze finale besluitvorming kunnen betrekken. Dat was mijn tweede termijn, dank u.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk even of er verder nog mensen zijn. De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Goed dan. Voorzitter, ik kom met een koude douche. In het vuur van het debat was ik wat al te royaal in mijn uitlatingen en ik heb mij wat ongelukkig uitgedrukt. Nee, een tram is niet de eerste keus. Zeker niet. Een treinverbinding in de omgeving is wat wij nodig hebben.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik heb een vraag aan de heer Prummel, want dit gaat wel erg hard. Ik was met wethouder Dekker verheugd. Ik dacht dat het licht was gaan schijnen. Nu opeens is de Stadspartij voor de RegioTram. We gaan vijf minuten schorsen en nu bent u opeens weer tegen. Wat is er in die vijf minuten precies gebeurd?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ik heb iets gedaan, wat u ook eens zou moeten doen. Ik heb mijn gezond verstand gebruikt. Ik heb nog eens goed nagedacht. Ik heb goed geluisterd naar mensen die een frisse kijk op dit soort dingen hebben. Het werd mij toen duidelijk dat ik te positief was, ik heb te veel willen meedenken met de wethouder. Dat moet je in de oppositie niet doen. Voorzitter, de binnenstad van Groningen is te klein voor een dergelijke grote verkeersontsluiting. Alles in de binnenstad van een vierkante kilometer ligt immers op loopafstand. We hebben zo'n grote tram, die eigenlijk een trein is, niet nodig in de binnenstad. De Stadspartij is wel voor verbindingen, bijvoorbeeld met Leek en Zuidlaren, maar dan bij voorkeur in de vorm van een treinverbinding. Ook met Friesland zien wij die graag.

De VOORZITTER: De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de heer Prummel zegt dat alles wel beloopbaar is op die ene vierkante meter van de binnenstad. Zouden de bussen dan ook weg kunnen wat u betreft?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, het is een doctrine in deze gemeente dat je niet door de binnenstad heen hoeft te rijden wanneer je daar niet hoeft te zijn. Die gedachte ligt ten grondslag aan het verkeerscirculatieplan. Vroeger ging al het verkeer in de stad over de Grote Markt, dat was een soort verdeler voor de binnenstad. Het was nergens voor nodig en dat hebben we zo langzamerhand allemaal leren inzien. Waarom zouden we dan mensen die naar Zernike willen vanaf het hoofdstation via de Grote Markt gaan vervoeren? Er ligt een prachtige ringweg. Sterker nog, er ligt ook een prachtige spoorverbinding vlakbij het Zerniketerrein. De Stadspartij staat vierkant achter Plan B, waarmee het Zerniketerrein heel goed te ontsluiten is.
Voorzitter, de RegioTram zal met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet over het spoor kunnen rijden. Dat heeft te maken met de hoge eisen die gesteld worden aan trams die op het spoor rijden. Ook is het vrij onzinnig een tram te laten rijden waar al een passagiersrijtuig van de spoorwegen rijdt. Verder heeft een spoorverbinding een zogenaamd slot. Het betekent net als op een vliegveld dat wanneer je het moment van vertrek mist, je een aantal minuten moet wachten. Dit zal zeker gebeuren en het maakt de tram hoogst ongeschikt voor het spoornet. Spoor is spoor en tram is tram. Rondom Groningen hebben we nog een aantal bijzonder geschikte spoorverbindingen en er liggen ook nog een aantal restanten van oude spoorverbindingen. De tram hoeft niet op een spoor te rijden. Laten we ons geld investeren in een beproefde techniek en niet iets nieuws verzinnen. Laten we kiezen voor spoorverbindingen rondom Groningen. Laten we de binnenstad en vooral de Oosterstraat behoeden voor een veel te grote tram, die geen bijdrage zal leveren aan de economie omdat hij niet structurerend werkt zonder op- en afstapplaatsen. Dan heeft de winkelier helemaal niets aan een tram. Hij ziet dan alleen studenten langsrijden.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, ik weet niet of hij historicus is, maar ik ken de heer Prummel toch als iemand die altijd loopt te koketteren met zijn historisch besef. Mag ik dan constateren dat de heer Prummel de tram als een nieuw concept ziet en niet als een beproef concept?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Groningen had ooit een heel klein trammetje.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ik had het over dé tram.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Verder kan ik u geruststellen. Naarmate je ouder wordt, krijg je meer historisch besef. Het groeit vanzelf. Voorzitter, ik wil hiermee mijn tweede termijn besluiten. Ik hoop duidelijk gemaakt te hebben dat voor de Stadspartij de tram geen goede keus is en dat een tram door de binnenstad eigenlijk voor iedereen onbestaanbaar zou moeten zijn. We weten niet wat we de winkeliers ermee aandoen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Evenhuis heeft nog een vraag voor u. De heer Evenhuis, VVD.

De heer EVENHUIS (VVD): Ja, maar die vraag is aan de PvdA.

De VOORZITTER: Daar bent u een beetje te laat mee op dit moment. Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, dank u wel. Dank aan het college voor de beantwoording op een aantal punten. Het college heeft op één punt niet gereageerd. Dat is het punt over het vervoersbeeld 2020. Welk effect hebben alle verkeersbesluiten en maatregelen die we nemen? Ik zou daar graag nog een reactie op willen. Ten tweede hebt u gereageerd op het punt of de RegioTram daadwerkelijk de regio in gaat rijden. Wij droegen dat aan en meerdere partijen deden dat. U hebt daar een paar dingen over gezegd. Dit college gaat ervoor en PS staat ervoor. Ik wil toch ook wel wat meer zekerheid, u wilt dat meer borgen. Maar het is niet de bevoegdheid van dit college. Daarna zegt u weer dat het commitment er absoluut is en dat iedereen de RegioTram wil. Wat ons betreft, is dat nog wat te vaag. Wij willen heel graag dat het commitment geborgd wordt. Wat u net heeft gezegd, daar hebben wij al over nagedacht, namelijk hoe wij meer handen en voeten kunnen geven aan de wens de tram echt de regio in te laten rijden. We hebben daarvoor een motie opgesteld en ik ga die zo samen met het CDA indienen. We willen eigenlijk in een convenant of op een andere wijze de afspraken verwoorden over het eindbeeld RegioTram met alle partners binnen de Regiovisie Groningen-Assen. Voordat we een definitief

besluit nemen over de tram in deze raad, krijgen wij dat ter besluitvorming voorgelegd. Ik dien de motie in.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, mag ik daarover een vraag stellen? Ik ben eigenlijk wel benieuwd naar de motie, ik moet hem nog even lezen. Wat nu als het niet kan? Wat voor gevolgen gaat dat straks voor uw opstelling hebben?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Wat bedoelt u met 'niet kan'?

De heer LUHOFF (D66): Dat het commitment er niet kan komen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Als het commitment er al is en dat zweeft wat door alle vergaderzalen, dan wil ik dat commitment ook in bijvoorbeeld een convenant of op een andere manier, bijvoorbeeld een intentieverklaring. Hoe je het maar noemen wilt. Het gaat erom dat we er met zijn allen achter gaan staan dat de tram niet stopt bij de stadsgrenzen, maar dat hij ook de regio in gaat rijden. Dat is wat wij beogen.

De heer LUHOFF (D66): Dat snap ik. En wat als het nu eens niet in bijvoorbeeld een convenant kan worden vastgelegd?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dan komt het college eerst terug bij ons en gaan we het er eerst over hebben. Om het nu meteen af te schieten? Ik wil dan eerst bespreken waarom het niet kan en wat dan de bezwaren zijn geweest bij de andere partijen. Maar nu zweeft het wat in het luchtledige en ik wil wat meer. Ik wil gewoon een landing op papier met namen en rugnummers erbij, bij wijze van spreken.

De heer LUHOFF (D66): Nog even een vervolgvraag. Het is dus niet per se nodig om de motie uit te voeren?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Natuurlijk wil ik graag dat een ingediende motie uitgevoerd wordt. Ik ga er bij voorbaat niet van uit, maar ik ga ook niet de toekomst voorspellen. Voordat we een definitief besluit nemen over de aanleg, moet er blijk zijn van een daadwerkelijke intentie bij alle betrokken partners. Daar gaat het ons om en wij willen dat gewoon duidelijker voor onze neus hebben.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, een vraag aan de ChristenUnie. Als ik uw woorden goed hoor, dan heeft het geen ernstige consequenties wanneer dat commitment niet duidelijk gegeven wordt.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): De vraag is hoe je ernstig definieert. Het is wel menens hoor. Ik dien de motie natuurlijk niet voor niets in. Ik heb er wel twee dagen over nagedacht. Ik heb gezegd hoe we het gewenste eindbeeld duidelijker in onze besluitvormingstraject meekrijgen. Ik wil gewoon niet over tien jaar zeggen dat we niet goed nagedacht hebben over alle intenties en de betrokken partners. Ik wil dat gewoon met elkaar doen.

De VOORZITTER: De heer Prummel nog één keer.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik discussieer al jaren met mevrouw Jongman over de tram. Elke keer stelde ze dat het zo mooi zou zijn als je vanaf Zuidhorn zo op de tram zou kunnen stappen en naar het Academisch Ziekenhuis zou kunnen rijden. Dat verhaal zult u herkennen. Steeds weer herhaalt zij dat. Maar wanneer er geen commitment is dat zoiets er ook daadwerkelijk komt, dan verbindt zij daar geen consequenties aan.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): U loopt vooruit op besluitvorming; ik vind dat een beetje een rare. Natuurlijk is dat het gewenste eindbeeld en ik wil dat we het nu ook eens laten landen in een voorstel dat ik nu aan u doe.

De VOORZITTER: De heer Evenhuis, VVD.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, u spreekt over intenties, maar die intenties zijn er al. Wat wilt u dan meer? Ik dacht dat u iets anders zou vragen, namelijk afspraken en afspraken over geld. Dat is concreet. Daar spreken we ook over in de tweede fase en alles wat minder is, is minder duidelijk over de tweede fase. Maakt u nu eens duidelijk wat u wilt buiten de intenties, die u nu al kent.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman, ik moet u waarschuwen. U heeft nog één minuut spreektijd.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Leest u eerst de motie, dan kunt u mij eventueel nog even bevragen.

De VOORZITTER: Ik zie nog twee vingers, ook voor mevrouw Jongman denk ik. Mevrouw Jongman wil graag nog even wat spreektijd overhouden, dus we laten het hier maar bij. Dan ga ik naar de ingediende motie.

Motie (8) (ChristenUnie, CDA)

"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 25 april 2012, besprekende de collegebrief inzake de RegioTram,

Overwegende dat:
- het project RegioTram qua infrastructuur en qua investering een omvangrijk project is;
- het project RegioTram als zodanig een grotere impact op de stad heeft dan bijvoorbeeld het aanleggen van een stadstram;
- de RegioTram gepresenteerd is met als eindbeeld het doorrijden in de regio om het bereikbaarheidsprobleem van de stad op te lossen;
- hoewel er volgens het college sprake is van bestuurlijk draagvlak, er tot op heden geen definitieve toezegging is.

Is van mening dat:
- voordat de gemeenteraad een definitief besluit neemt over de aanleg van de RegioTram, er blijk moet zijn van een daadwerkelijke intentie bij alle betrokken partners de RegioTram door te laten rijden in de regio.

Besluit:
- het college te verzoeken om afspraken over het eindbeeld van de RegioTram met de partners binnen de Regiovisie Groningen-Assen (voor zover nodig opnieuw) in bijvoorbeeld een convenant te verwoorden en deze aan te bieden aan de gemeenteraad, alvorens de raad een definitief besluit neemt over de aanleg van de RegioTram.

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Motie nummer 8 maakt deel uit van de beraadslagingen. Wij waren bezig met de tweede termijn. De heer Gijsbertsen, GroenLinks, gaat uw gang.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Allereerst twee vragen omtrent de ingediende moties. De stamomtrek van de bomen is een discussie die we ook bij verschillende eerdere gelegenheden wel hebben gehad. Ik wil even weten of mijn beeld klopt en zo niet, dan hoor ik dat ook graag. Voor mijn fractie is het van belang dat we groencompensatie op dezelfde manier vormgeven met volledige herplant, zoals we dat ook elders in de stad doen. Dat is voor ons van belang. Er staat een wens in de aanbesteding ervoor te zorgen dat de stammen nog dikker zijn dan de al geëiste twintig centimeter. Dan heb je helemaal mooie bomen. Mijn fractie zou dat ook graag zien. Ik wil dus nog wel graag van het college horen in hoeverre het haalbaar is om dat nu nog als eis op te nemen. Want destijds was de reactie van het college dat het tot een dusdanig prijsopdrijvend effect zou leiden dat het de aanbesteding in gevaar zou brengen. Ik wil dat dan nog wel even zo expliciet horen. Graag een antwoord op die twee vragen.

Dan is er de al vaker gevoerde discussie over wat nu duurzame energie is en of de producten van de intensieve veehouderij daarbij horen, als ik het zo mag formuleren. Wat onze fractie betreft liever niet. Ook daar graag nog even een reactie op.
En ik zou nog iets willen zeggen over de discussie over de regio, omdat ik net even geen kans had om mevrouw Jongman te interrumperen. Ik zei ook al in het interruptiedebat met de heer Seton dat ik het wat verwarrend vind waar deze discussie nu vandaan komt. Ik vind het ontzettend belangrijk dat die RegioTram er komt en we doen dit allemaal zodat de RegioTram er komt. Daar zijn we het volledig over eens. Maar er ligt een verklaring van het College van GS. Provinciale Staten zeggen al vanaf het begin alleen mee te betalen aan deze tram als het een RegioTram wordt. Op dat punt laten zij nog steeds hun commitment zien. En het college geeft aan in juni of mei al met een perspectief te komen welke lijnen dan als eerste in aanmerking zouden komen, ook samen met de regio opgesteld. Dus ik begrijp werkelijk niet waar het idee vandaan komt dat er in één keer geen intentie zou zijn in de regio. Wat zijn dan de Provinciale Staten de afgelopen tijd aan het doen geweest? Dan hadden ze het wel even moeten melden, volgens mij. Ik begrijp de aanleiding van deze discussie dus helemaal niet.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nu ben ik er niet op uit, voorzitter, om ruzie met de buren te maken. Maar hebben de Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten zich de afgelopen termijn dan betrouwbare bestuurlijke partners van de stad getoond?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, zo gaat dat dus niet. Dat kan niet. Als wij deze weg opgaan, waarin we zeggen dat de provincie iets wel kan zeggen, maar dat wij de daar zittende gremia niet meer vertrouwen, volgens mij kunnen we dan niet meer op een normale bestuurlijke manier met elkaar overweg.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, een mooie uitdrukking is boter bij de vis. Nu wil ik niet te veel meedenken, maar waarom zou je vertrouwen hebben in een andere overheid, die kennelijk een of ander commitment toont, maar daar geen cent van laat zien? Er is toch geen enkele langetermijnplanning voor financiën van de wilde plannen, die u nu voorstaat?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, me dunkt. Kijkt u eens even naar de plannen die nu voorliggen of die zullen voorliggen voor het einde van het jaar. Daar zitten miljoenen euro's in van deze provincie, omdat ze die RegioTram willen. Dat doen ze om die reden, niet om een andere.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, dat geld wordt hier in een stadstram gestopt. Voor een RegioTram heeft de provincie geen cent uitgetrokken.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, nogmaals. De provincie wil alleen maar bijdragen aan een stadstram als het een RegioTram is. Daar zit het commitment in besloten.

De VOORZITTER: De heer Evenhuis, VVD.

De heer EVENHUIS (VVD): Nog even naar GroenLinks. Er leeft toch in de raad hier de concreet waargenomen vrees dat we ja zeggen tegen een tram, die niet de regio in gaat. Een aantal fracties heeft dat uitgesproken. Dan is het toch reëel meer dan alleen intenties te eisen?

De VOORZITTER: Meneer Gijsbertsen, wilt u kort zijn, want uw fractie heeft nog één minuut spreektijd.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): O jee. Voorzitter, het ging in deze motie van mevrouw Jongman over intenties. Als u afspraken wilt en nu al van Provinciale Staten wilt weten hoeveel geld zij gaan uitgeven aan de RegioTram na 2020, dan overvraagt u volgens mij.

De VOORZITTER: Wij stoppen nu met de fractie van GroenLinks, want ook die zijn bijna door hun spreektijd heen en daar werd teleurgesteld op gereageerd. Verder voor de tweede termijn? De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. De wethouder zegt dat het niet duurzaam is om te wachten. Maar het is onzes inziens nog veel minder duurzaam om een tram aan te leggen waar naderhand geen behoefte aan is. Het blijkt dat een grote groep mensen geen steun geeft aan uitsluitend een stadstram. Als Provinciale Staten na 2015 besluiten om toch geen RegioTram te willen hebben, dan zitten wij met een tram waar volgens mij niet zo veel mensen op zitten te wachten. Je zou dan ook trolleybussen of een trein in kunnen zetten om het eventuele bereikbaarheidsprobleem dat we dan misschien in de stad hebben, op te kunnen lossen. Veel partijen willen meer zekerheid en willen dat vastleggen door middel van een motie. We zien het probleem daar niet zo van in.
Dan nog het groen. We zijn er bang voor dat er op het eind niet genoeg geld zal zijn om groen te compenseren als het te vrijblijvend is, zoals het er nu staat. We denken kleine boompjes te zullen zien, die er jarenlang over doen om een volwaardige boom te worden. Wij willen niks anders dan van de wens een eis te maken. We willen dat er 0% groen verdwijnt ten gunste van of dankzij de tram. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen, GroenLinks.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, over termen als groot en klein kun je lang twisten. Maar in de outputspecificatie staat 35-40 cm. Dat zijn toch geen ielige boompjes? We moeten dat niet zo neerzetten.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Nee, maar dat is dus de wens. Het gaat over die wens. Wij willen dat de geformuleerde wens een eis wordt.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, de 35-40 cm die ik noemde, is een eis. Waar u op doelt, is om nog dikkere bomen neer te zetten.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Ik verwijs naar het stuk.

De VOORZITTER: Misschien kan het college hier zo uitkomst bieden, dan kunt u er nog even over nadenken. Verder nog in tweede termijn? De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Dit debat levert een beetje een dubbel gevoel op. Aan de ene kant voel ik me wel wat comfortabel bij ons eigen standpunt, zoals wel vaker maar deze keer in het bijzonder. Wij laten ons standpunt namelijk niet afhangen van commitment of extra commitment aan de andere zijde van de Grote Markt. Het gaat ons om cijfers, een afweging van kosten en baten en kijken wat beter is voor deze stad en deze regio. Aan de andere kant vind ik het ook wel lastig, vanwege de veronderstelling die ten grondslag ligt aan een aantal moties en de woordvoering van een aantal partijen. Het is de veronderstelling dat het niet een gezamenlijk project zou zijn, dat de stad het zou trekken en dat de regio daarvoor nodig is. Laat ik wel zeggen dat dit al een project is dat we gezamenlijk doen met een derde stad, een derde provincie en een derde Rijk. Dus dat is prachtig eerlijk verdeeld. Je ziet dat ook terug in de stukken, ik heb dat in mijn woordvoering ook al gezegd. Er zit nog een andere component in de discussie die mij zorgen baart. Het is de veronderstelling bij sommigen dat de stadstram zonder doorrijden in de regio een probleem zou zijn voor de stad en dat het geld zou kosten. Maar volgens mij is de stadstram, ook als hij niet de regio in gaat, een prima oplossing voor de bereikbaarheid van deze stad. Tot zover dat onderwerp. U kunt zich voorstellen dat wij niet meegaan met de motie van de ChristenUnie en het CDA, die wat ons betreft iets heel raars verzoekt. Tot slot nog even de Oosterstraat. Ik heb mijn zorgen daarover geuit en het college gevraagd daarop terug te komen. Ik heb er nog niks over gehoord.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik hoor nu toch een nieuw geluid van D66. Want ik heb de lijsttrekker van D66 bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen horen zeggen dat er natuurlijk nooit zo'n soort trein over de Grote Markt gaan rijden. Velen zullen zich dat nog kunnen herinneren. Hoe kan het nu zijn dat D66, misschien bij monde van een andere woordvoerder, het nu wel goed vindt dat er een te grote trein of tram over de Grote Markt gaat rijden? Slikt u zo maar uw verkiezingsbelofte in?

De heer LUHOFF (D66): Wat ik wel mooi vond aan de wijziging in de outputspecificatie is dat de trambreedte waarschijnlijk een stuk kleiner wordt. Het was 2,65 meter, zoals de Citadel in Den Haag, maar het wordt nu tien centimeter kleiner. Het is niet veel, maar het is toch een kleinere tram. Ik heb ook

gezien in de stukken dat de grootte, de lengte en de breedte van de tram nu niet zozeer afhangen van of hij nu de regio in gaat rijden. Het heeft gewoon te maken met vervoerscapaciteit. Volgens mij is dat een prima uitgangspunt om te bepalen hoe groot een tram zou moeten zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel. Geen tweede termijn verder? Dan gaan we naar de tweede termijn van de wethouder. Wethouder Dekker, neem ik aan, namens het college.

Wethouder DEKKER: Neem ik aan namens het college? Dat zou iets anders kunnen suggereren.

De VOORZITTER: Nee, het was wethouder Dekker neem ik aan, namens het college.

Wethouder DEKKER: O, dank u wel. Een heftig debat over nut en noodzaak van de RegioTram. Ik vond het eigenlijk wel opvallend dat het de heer Luhoff moest zijn, van wie we allemaal de afgelopen jaren de nuances kennen ten opzichte van stadstram en RegioTram, om erop te wijzen dat het nog steeds vele malen voordeliger is om een stadse tram te hebben, ook als we niet de regio in rijden. Ik kijk nu even naar de ChristenUnie en het CDA. We hebben het namelijk alleen maar over vervoersaantallen in de stad. Alles waar we nu rekening mee houden, is gewoon op basis van de huidige vervoersprognoses en nog niet rekening houdend met een RegioTram. Wanneer u besluit geen gevolg te geven aan het project, omdat er blijkbaar onvoldoende intenties zou zijn bij de Staten om RegioTram fase 2 te financieren, dan moet u tegelijkertijd wel een alternatief bieden voor het vervoersaanbod dat wij gewoon per dag in onze stad moeten realiseren. Ook los van die RegioTram. We hebben het dan over de lijnen richting Zernike, de lijnen richting Kardinge en een geprognosticeerd tekort van 8 miljoen euro op jaarbasis. Ik ben dus heel erg geporteerd van uw drive de regio in, maar als u op een of andere manier besluit om het maar niet te doen omdat de regio onvoldoende intenties heeft, dan moet u tegelijkertijd wel het stadse probleem van de bereikbaarheid oplossen. Dus ook alleen een stadse tram is de moeite van het overwegen waard. Ik vond het een aantal jaren geleden aardig dat deze hele raad een stadse tram wilde. Het was het bezoek aan Valenciennes dat het tot een RegioTram maakte, waardoor een en een inderdaad drie werd en niet twee. Het ging niet alleen meer om de bereikbaarheid van deze stad, maar ook om de bereikbaarheid van de hele regio. Ik zie aan u ...

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik zag de wethouder ook al hevig knikken toen de heer Luhoff dat punt over de stadstram maakte. Kunt u zich voorstellen dat wanneer u dat juist zo beaamt met gedrag en stem, dat het bij mij veel minder vertrouwen geeft dat u echt voor de RegioTram gaat? Want eigenlijk zegt u dat de stadstram eigenlijk ook wel goed is.

Wethouder DEKKER: Dat snap ik volledig niet. En ik snap u ook niet. De afgelopen jaren was u hartstochtelijk voorstander van een RegioTram. U heeft altijd tegen mij gezegd dat ik er alles aan moet doen om een RegioTram mogelijk te maken. U heeft de afgelopen vier jaar een discussie gevoerd met D66, die elke keer zei dat de RegioTram er niet zou komen. U zei dan steeds dat het op dit moment niet uitmaakte en dat u niet mee wilde maken om hier een infrastructuur aan te leggen, die niet op termijn een RegioTram mogelijk maakt. We hebben het altijd over de faciliterende sfeer gehad. Want wij gaan niet over de regio, we hebben alleen een samenwerkingsverband met de regio. Dan ben ik het eens met de heer Gijsbertsen, die aan mevrouw Jongman vraagt wat er eigenlijk gebeurd is. Er is namelijk een intentieovereenkomst. In 2007 hebben we namelijk als Regio Groningen-Assen Regiorail met elkaar vastgesteld. Een programma van twee provincies en twaalf gemeenten, waarin staat dat we de regio in willen rijden. Kleinere gemeenten in de regio als Ten Boer, Zuidhorn en Bedum hebben uit hun eigen begroting geld vrijgemaakt voor een bedrag van meer dan 30 miljoen euro om deze RegioTram mogelijk te maken. Wat wilt u nog meer? Ik ken geen samenwerkingsverband in heel Nederland dat boter bij de vis geeft. Het samenwerkingsverband maakt inderdaad mogelijk dat wij de tram aanleggen, terwijl zij nog niet de zekerheid hebben dat die tram ook door gaat rijden naar Hoogezand. Desalniettemin zijn ze bereid geweest om meer dan 30 miljoen euro in dit project te steken. Wat wil je nog meer aan intentie en commitment? Volgens mij is dat commitment echt aanwezig. Dus dan vraag ik aan mevrouw Jongman wat er gebeurd is sinds de verspreide brief van de Staten van een jaar geleden, waarin zij aangeven dat zij dat commitment hebben? Wat is er gebeurd in het afgelopen jaar dat u bent gaan twijfelen aan het commitment van de provincie?

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, de wethouder draait het als het ware om. Er is natuurlijk heel veel gebeurd. Het is zo dat wij steeds verder in het besluitvormingsproces komen. Dus wanneer wij straks in december het volledige besluit nemen, dan vind ik dat het eindbeeld duidelijk moet zijn. U zegt wel dat ze geld reserveren enzovoorts, maar mijn gewenste eindbeeld is die RegioTram.

Wethouder DEKKER: Ik ben het met u eens, maar dat eindbeeld ligt er.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Volgens mij willen wij allebei hetzelfde. Alleen zeg ik dat het commitment er is, maar dat het zweeft en dat ik het wat meer geborgd wil hebben. U zegt dat het commitment er al is en dat ik me niet druk moet maken. Ik maak mij wel druk, omdat we zo'n majeur besluit nemen en de infrastructuur aanpassen aan de RegioTram. Als die RegioTram er niet komt, dan kunnen we de rails lichter maken en niet zo diep graven.

Wethouder DEKKER: Dat is niet waar en dat heb ik u ook al aangegeven. Het is een beetje achterhaalde informatie. Grote steden als Rotterdam en Amsterdam schaffen tegenwoordig allemaal de grotere trams aan. Het heeft ermee te maken dat er meer reizigers in kunnen en dat het dus goedkoper is. Het idee dat de grotere steden nog met kleinere en smallere trams werken, is achterhaald. Bovendien weet u ook dat in de huidige businesscase alleen de stadse tram gefinancierd is en niet de RegioTram. Maar ik wil u heel graag begrijpen. Wat wilt u meer? Er is een Regiorailovereenkomst. Een notitie van 2007. Daar staat in dat we Regiorail willen. De regio heeft meer dan 30 miljoen euro beschikbaar gesteld. Wat wilt u nog meer?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik wil gewoon duidelijkheid van de betrokken partners en dat zijn er heel veel. Ik wil meer borging dan we tot dusverre hebben.

Wethouder DEKKER: Ik wil dat gevoelen best meegeven, maar ik kan dat zo weinig taal geven als ik de convenanten al heb. Regiorail ligt er namelijk en het is door twaalf gemeenten en twee provincies ondertekend. Zij zeggen dat ze door willen rijden in de regio. Wij hebben hier een brief van 12 mei 2011 van Provinciale Staten, waarin zij aangeven dat de ambitie van stad en provincie erop gericht is dat de tram de regio in zal rijden. Als u een gevoelen heeft, dan neem ik dat serieus. Ik wil daar best met de gedeputeerde over spreken. Maar wat is het dan meer dan wat we al op papier en aan geld hebben? We hebben namelijk nu een bijdrage van de provincie, die we alleen krijgen als we de regio in rijden. We hebben een bijdrage van de regio, die we alleen krijgen als we de regio in rijden. Dus ik wil graag van u horen wat ik dan meer moet leveren.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman, wilt u nog een keer verduidelijken? Gaat uw gang. Of hebt u even schorsing nodig. Vijf minuten?

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, mag ik voor de schorsing ...

De VOORZITTER: De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Anders is het zo raar, dan moet ik na de schorsing mijn vraag stellen over wat net is gezegd. Ik heb toch wel een vraag over de voorwaardelijkheid van de bijdragen. Dat de bijdrage voor fase 1 vanuit provincie en regio als voorwaarde heeft dat fase 2 doorgaat. Ik heb dat immers nooit zo in de stukken gelezen.

Wethouder DEKKER: Nee, dat kan niet. Volgens mij zegt iedereen in deze raad de intentie te hebben om die tram te realiseren. Maar nog niemand zegt dat hij er komt. Waarom niet? Omdat we uiteindelijk een afweging zullen maken als er een bieding ligt en er consequenties aan vast zullen zitten. Datzelfde geldt natuurlijk voor fase 2. De intentie is er, maar uiteindelijk moet er een businesscase liggen voor fase 2 die uit kan. Ook voor mevrouw Jongman zal gelden dat het toch wel te financieren moet zijn. In die zin blijven het intenties. Alleen vanuit regio en provincie is altijd gezegd dat ze heel graag een bijdrage willen leveren. Dan willen ze alleen wel dat het een RegioTram wordt, in die zin dat het ook financierbaar moet zijn. Maar het moet niet zo zijn dat de stad het geld binnen heeft, achterover gaat hangen en niet meer mee gaat werken aan de tweede fase.

De heer LUHOFF (D66): Het gaat erom dat het mogelijk is om er eventueel later een RegioTram op te laten rijden.

Wethouder DEKKER: Dat we die situatie zo ... Nee, maar ook wel iets meer. Er wordt nu ook ons commitment gevraagd om mee te werken als stad aan twee corridors, die het mogelijk maken om door te rijden in de regio. Op termijn horen daar straks ook financiën bij. In die zin wordt er wel een vorm van commitment gevraagd en is het bijna een spiegelbeeld. De regio zegt dat het leuk en aardig is om 30 miljoen euro te geven, terwijl we straks misschien niet de regio in zullen rijden. U zegt dat het leuk en aardig is om heel veel geld te geven en straks rijdt de tram de regio niet in. Ik constateer dus eigenlijk een gezamenlijke zorg, maar ook evenzeer een gezamenlijke ambitie.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, even over de orde. Ook wij hebben namelijk behoefte aan een schorsing, maar daar zou eigenlijk even een vraag aan de wethouder aan vooraf moeten gaan. Zou dat kunnen?

De VOORZITTER: Dat kan. Ik heb dat de heer Luhoff ook toegestaan. De heer De Rooij.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Dank u, een goede voorzitter. Het valt mij een beetje op dat de voorstanders van de RegioTram van het college eigenlijk een bevestiging vragen of de tram ook de regio in gaat. Voorstanders zijn het CDA en de ChristenUnie, de indieners van de motie, maar ook mijn fractie is er erg van overtuigd dat het ding de regio in moet. De wethouder zegt dat alle tekenen erop wijzen dat de partners dat willen. Maar hier zegt een aantal mensen dat het afgesproken provinciale collegeakkoord misschien een andere indruk geeft. Ik begrijp wel dat de wethouder niet gaat over de agenda van Provinciale Staten en andere gemeenten. Ik begrijp wel dat ze niet de spijkerharde garantie kan geven dat het ook gebeurt. In de motie wordt dat trouwens ook niet gevraagd. Wat kan de wethouder en wat kan het college ons nu geven om een beetje zekerheid te krijgen? U bood dat de heer Evenhuis in december al aan. Welke mogelijkheden ziet het college nu om dat te doen? In deze motie wordt gevraagd om bijvoorbeeld een convenant. Dat valt nogal mee.

Wethouder DEKKER: Ik zal de vragen bijna terug willen stellen. Ik vroeg net aan mevrouw Jongman wat zij wil dat ik lever. Want het college is ervan overtuigd dat de regio overtuigd is van nut en noodzaak van de tweede fase. Wij hebben dus het vertrouwen dat het gewoon gerealiseerd gaat worden binnen de marges van redelijkheid en financierbaarheid. We zeggen dat niet alleen maar omdat we de heer Boumans vertrouwen op zijn blauwe, groene of bruine ogen, maar ook omdat we in regioverband Regiorail met elkaar afgetikt hebben. En omdat er gewoon geld komt vanuit het Regiofonds. Vanuit de gemeente Bedum zit er gewoon geld in dit project. Het is een kleine gemeente, die gewoon geld geeft omdat ze wil dat die tram op termijn naar Zuidhorn rijdt. Dat is wat mij betreft zo'n belangrijke intentie, dat ik daar wel vertrouwen in heb. Ik vraag dan aan mevrouw Jongman wat zij nog meer wil, als zij het blijkbaar onvoldoende vindt dat mensen in deze tijden ook nog met geld over de brug komen. Volgens mij zou mevrouw Jongman daar even over nadenken.

De VOORZITTER: Dat gaan we zo doen. De heer De Rooij zwijgt stil. Wij gaan denk ik over tot schorsing, want ik heb niet de indruk dat we nu veel verder komen in de uitwisseling van argumenten. De standpunten zijn duidelijk. Mevrouw Jongman heeft gevraagd om schorsing. We gaan vijf minuten schorsen.

Schorsing

De VOORZITTER: Dames en heren, wilt u gaan zitten. Ik heropen de vergadering en het woord is aan mevrouw Jongman van de ChristenUnie. Gaat uw gang.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, ik heb goed gehoord wat het college gezegd heeft. Het college zegt dat wat wij vragen, er eigenlijk al ligt. Wat zou er veranderd zijn? Er is niet zo veel veranderd. Het is wel zo dat wij gewoon een soort herbevestiging zoeken van wat wij een paar jaar geleden met elkaar hebben afgesproken. Dat was in 2007 en het is nu 2012. We zitten in een politiek druk jaar met veel druk op de politieke besluitvorming. Het enige wat wij vragen, is de afspraken met elkaar in vertrouwen overleggen. Het is niet zo dat wij denken dat niemand meer wil. Maar wij willen gewoon zeker weten, voordat we dit eindbesluit nemen, dat het eindbeeld van de RegioTram met alle partners nog

steeds gedragen is en blijft. Dit is het enige wat wij vragen. Wij hebben dat heel voorzichtig verwoord in deze motie. Wij handhaven deze motie.

De VOORZITTER: Wethouder Dekker mag haar tweede termijn nog afmaken. Er liggen nog een paar andere vragen. Mevrouw Jongman heeft ook nog gevraagd naar het vervoersbeeld 2020. Uiteraard mag u ook nog uw mening over de motie kwijt. Ik heb ook begrepen dat wethouder Visscher een aantal vragen op groengebied gaat beantwoorden. Graag alles kort, want het college is voor dit agendapunt wel door zijn spreektijd heen.

Wethouder DEKKER: Dank u wel, voorzitter, voor uw clementie. Ik begin met beantwoording van een vraag van de heer Luhoff hoe het staat met de Oosterstraat. Hij heeft zijn zorgen uitgesproken. Terecht. Ik kan u vertellen dat wij vandaag het experimenteergebied Zuidoost kenbaar hebben gemaakt. Ik heb dat niet zelf gedaan, dat hebben de ondernemers gedaan. Het waren vragen van de PvdA, die aandacht vroegen voor het gebied Gelkingestraat-Oosterstraat. Met de ondernemers samen hebben wij een aantal plannen gemaakt. Als het goed is, heeft u dat in uw dagmail gehad. De ondernemers hebben het vandaag gepresenteerd. Het gaat om allerlei maatregelen om dat gebied wat extra aandacht te geven. Overigens deed het mij heel erg deugd vandaag te horen dat sinds de opening van het Damsterdiep in ieder geval de ondernemers aan de Oosterstraat het idee hadden dat de loop er weer een beetje in kwam. Zo zie je maar weer hoe ingrepen soms structurerend kunnen werken. Ook een parkeergarage zorgt weer voor allemaal loop in die Oosterstraat.
Dan wat het vervoersbeeld betreft. U vraagt eigenlijk of ik u een beeld kan schetsen zodat u in 2020 zeker weet dat u het goed heeft gedaan. Dat ga ik niet doen, want zeker weten kan nooit. Garanties in het leven worden niet gegeven. Maar ik interpreteer de vraag nu zo. Kijk nu eens naar het totale maatregelenpakket waar we nu mee bezig zijn. Wat moet dat opleveren in 2020 en hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Het is niet alleen maar een klus voor RegioTram, het is bijna een klus voor de nieuwe club Bereikbaarheid stad. Door wie dan ook, het wordt geleverd. Ik kan u nog even geen toezegging doen over de termijnen.
Dan wat bomen betreft. De echte deskundige zit achter mij, dus dat mag mevrouw Visscher gaan doen.
Dan de RegioTram. Ik hoor dat u zegt dat het college aangeeft dat het commitment er is. Ik hoor u ook zeggen dat u daar op zich best op wilt vertrouwen. Tegelijkertijd wilt u wel enige zekerheid van uw investeringen in deze tijden waarin u elk dubbeltje om moet draaien. Ook in dit opzicht kan een volledige garantie niet geleverd worden. Ik interpreteer hem dan maar zo dat het college in het najaar van 2012 wat meer gevoel moet proberen te krijgen bij de financiering van fase 2. Hoe gaat dat in zijn werk? En dan iets breder dan het woordje MIT wat het zou betekenen. Zo krijgen we iets meer gevoel bij het realisme en bij de intentie van niet alleen provincie, maar ook van stad en regio. Daar gaan we voor zorgen.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Even voor mijn gemoedsrust. Najaar 2012, dat betekent dan voor november?

De VOORZITTER: Dat betekent voor november. Dan gaan wij naar wethouder Visscher, die een tijdje geleden ook is aangeschoven. Welkom.

Wethouder VISSCHER: Dank u, voorzitter. Wethouder Dekker heeft de motie Stamomtrek bomen al namens het college ontraden. Misschien kan ik er nog wat argumenten en overwegingen voor u aan toevoegen. De heer Gijsbertsen vroeg of er een wijziging was in de overwegingen en afwegingen van kosten en compensatie, die ten grondslag liggen aan de wens. Nee, die afwegingen en argumenten zijn niet gewijzigd. Het is nog net zo als toen we beslisten er een wens van te formuleren. Maar graag roep ik u een eerder moment vandaag in herinnering, toen u bij agendapunt 6g de evaluatie van groencompensatie heeft vastgesteld. De heer Gijsbertsen zei al dat wat voor de tram geldt, voor de hele stad geldt. Of wat voor de hele stad geldt, geldt ook voor de tram. We hebben goede regels voor groencompensatie, waar het ook gaat om kwalitatieve compensatie. Vanmiddag heeft u die evaluatie nog vastgesteld. Daarom ontraden wij u motie 6.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Gijsbertsen had nog een andere vraag over de motie over restproducten uit de vee-industrie. Ik weet niet welke wethouder ik daarvoor moet hebben? Dat is wethouder Dekker, begrijp ik? Het is motie 7.

Wethouder DEKKER: Eigenlijk is het economische ontwikkeling, wethouder Schroor. Maar ik snap de vraag. Om het wat huiselijk te zeggen wilt u in feite niet dat de mest van intensieve veehouderij wordt gebruikt voor biogas. Misschien snap ik de motie inhoudelijk ook nog wel een beetje. Maar ik kan op dit moment niet overzien wat de consequenties zijn van die motie. Het enige wat ik nu kan doen, is de motie meenemen en er nader bij u op terugkomen hoe ik ermee omga.

De VOORZITTER: De heer Seton, CDA.

De heer SETON (CDA): Ja, voorzitter, dank. Nog even voor mijn begrip. Wat de wethouder in de tweede termijn zei over de motie Regioaspecten, komt meer in de buurt van wat wij zoeken. Maar even voor de orde, bedoelt u dat u de motie zo leest of was het bedoeld als een toezegging?

Wethouder DEKKER: Volgens mij heb ik u gewoon een toezegging gedaan. Ik zou het dan wel op prijs stellen als u daarmee de motie in zou trekken, omdat er ook een aantal suggesties in staan die voor tweeërlei uitleg vatbaar zijn. Ik interpreteer uw motie eigenlijk zo en daar komt de toezegging uit voort dat ik ga proberen om voor november 2012 meer gevoel te krijgen bij de financierbaarheid van fase 2. Zo kunt u op basis daarvan ook uw investeringsbesluit beter nemen.

De VOORZITTER: Ik kijk even naar de indieners. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, dan trekken wij de motie in met dank voor de toezegging.

De VOORZITTER: Even kijken, motie 8 van de ChristenUnie en het CDA is ingetrokken en maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen. Ik zag de heer Prummel. U hebt nog een vraag aan de wethouder naar aanleiding van haar tweede termijn, neem ik aan.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, het gaat over het volgende. De eerste fase van dit plan is eigenlijk alleen maar mogelijk dankzij een grote hoeveelheid RSP-middelen. Er is dus commitment nodig van veel meer dan alleen maar buurtgemeenten en Staten, wanneer het gaat om een voortgangsproject van vergelijkbare grootte. Want ook dat zal vele honderden miljoenen euro's kosten. Heeft de wethouder enig vooruitzicht op betalingen vanuit het Rijk voor plannen om rondom Groningen een tramnet aan te leggen?

De VOORZITTER: De vraag is duidelijk. De wethouder mag nog even kort reageren en dan ronden we dit agendapunt af, want ik begin het gevoel te krijgen dat we onszelf gaan herhalen.

Wethouder DEKKER: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat de kans erg klein is dat Noord-Nederland de komende jaren nog veel geld vanuit het Rijk tegemoet kan zien. Daarom wil dit college ook alles op alles zetten, hopelijk gesteund door een meerderheid uit uw raad, om de RSP-middelen die we hier hebben ook weg te zetten. Dat is onze eerste intentie. In het najaar kom ik terug met een verdere vertaling van de toezegging, die ik net heb gedaan.

De VOORZITTER: Nee, wij gaan nu naar de moties met uw goedvinden. En eigenlijk ook zonder uw goedvinden. Wij gaan naar motie 4 van de Stadspartij. Stemverklaringen? De heer De Rooij, PvdA.

Stemverklaringen:
De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, het is eigenlijk geen motie, want er wordt niets uitgesproken. Bovendien wemelt het van de onjuistheden, dus laten we dit maar niet doen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ik wil mij van alles realiseren, maar dan moeten de dingen wel kloppen. In het debat hebben we al vastgesteld dat het bijvoorbeeld niet juist is dat de tram in de voorgelegde plannen duurder zou zijn geworden dan de raad wenst. Wij zullen de motie dus niet steunen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Wij zullen ook niet voor deze motie stemmen. Alleen al omdat het Academisch Ziekenhuis, dat is het UMCG, wel graag de tram ziet.

De heer EVENHUIS (VVD): Ondanks de vele juistheden in de motie, zullen wij tegenstemmen.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Op zich kan ik mij daar wel bij aansluiten. Maar het is me toch niet helemaal duidelijk waarmee ik zou instemmen. Ik stem daarom dus maar niet in met de motie.

De VOORZITTER: Dank u wel. We gaan toch maar stemmen over motie 4. Wie steunt de motie van de Stadspartij onder nummer 4? Dat is alleen de Stadspartij, waarmee de motie is verworpen.
We gaan naar motie 5 van Partij voor de Dieren. De motie Uitstel besluitvorming RegioTram tot 2015. Stemverklaringen? De heer Seton, CDA.

Stemverklaring:
De heer SETON (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. Vanuit de gedachtegang van de Partij voor de Dieren kunnen wij ons op zich deze motie voorstellen. Alleen in het debat hebben wij zojuist met de ChristenUnie de toezegging gekregen over het regioaspect. Wij willen dat eerst even afwachten, voordat we zulke fundamentele uitspraken gaan doen. We zullen deze motie dus niet steunen.

De VOORZITTER: Verdere stemverklaringen? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen over motie 5. Wie steunt de motie van de Partij van de Dieren over uitstel? Dat zijn de Partij voor de Dieren, de VVD en de Stadspartij. De motie is verworpen.
Dan gaan we naar motie 6 van de Partij voor de Dieren. De motie Stamomtrek bomen. Stemverklaringen? De heer Gijsbertsen, GroenLinks.

Stemverklaringen:
De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, voor mijn fractie is het van belang dat de groencompensatie op dezelfde manier wordt vormgegeven, zoals we dat ook in de rest van de stad sinds een aantal jaren gelukkig goed doen. Dat is bij de tram ook het geval. Ik ben blij dat in de aanbesteding ook deze wens is opgenomen. Als we daar nu een wens van gaan maken, dan zal het een groot prijsopdrijvend effect hebben en dat zal mijn fractie niet steunen.

De heer SETON (CDA): Vanuit de gedachte van angst voor boomsprietjes kan ik me voorstellen dat je dit wilt doen, maar die 35-40 cm vinden wij een redelijke omvang. We zullen de motie dus niet steunen.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Wij gaan ervan uit dat de bomen de goede gewoonte nog niet hebben laten varen om vanzelf groter te worden. Dus wat ons betreft, hoeft dit niet.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen over motie 6. Wie ondersteunt de motie van de Partij voor de Dieren over de stamomtrek van bomen? Dat is alleen de heer Kelder van de Partij voor de Dieren. Daarmee is de motie verworpen.
Dan gaan we naar de laatste motie, motie 7. Ook van de Partij voor de Dieren. Motie Energie uit hernieuwbare bronnen. Stemverklaring van de heer Gijsbertsen.

Stemverklaring:
De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Het voorstel van de Partij voor de Dieren is om een aantal criteria toe te voegen, die ik zelf op dit moment niet ken. De gedachte erachter heb ik ook in mijn tweede termijn genoemd en ondersteund. Op dat punt neem ik genoegen met de toezegging van de wethouder. Ik houd haar en het college er ook aan dat we daar nog even een verslag van terugkrijgen.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen over motie 7 over energie uit hernieuwbare bronnen. Wie steunt deze motie? Dat is opnieuw alleen de heer Kelder van de Partij voor de Dieren, waarmee de motie is verworpen.
Daarmee is meteen dit agendapunt afgehandeld, want het betrof hier een collegebrief en daar hoeven we niet over te stemmen. We kunnen door naar agendapunt 8b, het aanvullend krediet informatiecentrum Grote Markt. Maar niet nadat wij van de griffie even de spreektijden hebben gezien. Ik denk dat niet alleen ik daar benieuwd naar ben.

8.b.: Aanvullend krediet informatiecentrum Grote Markt

De VOORZITTER: Nadat iedereen de spreektijden op zich in heeft laten werken, kunnen we beginnen met dit agendapunt. Er is een inspreekronde, omdat het een voorstel is dat rechtstreeks naar deze raad is

gegaan zonder commissiebehandeling. Als het goed is, is mevrouw Krouwel aanwezig om in te spreken. Die is inderdaad aanwezig. U mag de microfoon aan doen. U hebt drie minuten. Gaat uw gang.

Mevrouw KROUWEL (inspreker op persoonlijke titel): Ik denk dat ik geen drie minuten nodig heb na zo'n lange discussie over de tram. Ik zal het heel kort houden. Ik ben blij dat de tram op de agenda stond en dat het op deze manier gegaan is. Ik had wat meer kritische geluiden verwacht, maar ik zal naar aanleiding van dit agendapunt het volgende zeggen. Ik heb begrepen dat ik alleen maar drie minuten spreektijd heb over het geld en niet over de inhoud van het informatieforum, want dat is al geweest.

De VOORZITTER: Alleen over het informatiecentrum en niet over het Forum, laten we het zo formuleren.

Mevrouw KROUWEL: Ja, ja. Het ging over het aanvullend krediet en het is mij telefonisch medegedeeld dat ik daar rekening mee moet houden. Dus ik zal niet een lang verhaal houden. Ik wil wel zeggen dat ik het geld dat er nog bijkomt naar aanleiding van de lift, wel het overdenken waard vind. Want er moet nadrukkelijk gedacht worden over alle geld dat meer besteed wordt aan het informatiecentrum. Maar ik ben blij dat we het op deze manier toch over het geld kunnen hebben. Ik wil ook nog bedanken voor het feit dat mijn ingekomen stukken op de agenda staan. Dat is dan wel niet naar aanleiding van het informatiecentrum, maar ik wou toch ook wel even zeggen dat ik daar blij mee ben. Als er ergens meer geld ingestoken wordt, dan wil ik uiteindelijk adviseren dat daar uitdrukkelijk over nagedacht wordt, omdat de burgers in deze stad het geweldig benauwd hebben vanwege al het geld dat erbij komt voor grote projecten. Ook bij het informatiecentrum. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we naar de raad. De heer Rutte van de VVD heeft hierover nagedacht, zoals mevrouw Krouwel graag zou willen. Gaat uw gang.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, dank u wel. Het schijnt zo te zijn dat wanneer we het over het informatiecentrum hebben, wij elkaar treffen als voorzitter en spreker. Ik weet niet hoe dat komt. Ik zou ook de inspreker willen bedanken voor haar woorden. Voorzitter, naast het stadhuis hier links van mij aan de Grote Markt staat een pand waar een heel groot bord 'te huur' aanhangt. Binnenkort staat het leeg. Het pand werd in september 2010 door de VVD en de Stadspartij als alternatief aangedragen voor het huidige informatiecentrum aan de Grote Markt. Het informatiecentrum aan de Grote Markt zou 875.000 euro gaan kosten, het alternatief van de VVD en de Stadspartij 500.000 euro aan huur en 50.000 euro verbouw. Een verschil van meer dan 300.000 euro. Bij dit verschil komt nu nog eens 260.000 euro. Het betekent dat we in de ogen van de VVD uiteindelijk maar liefst een half miljoen euro te veel uitgeven. In het licht van de bedragen die bij de tram over tafel gaan, is dat wellicht een habbekrats en weinig geld. Maar het is bijvoorbeeld voldoende geld om maar liefst vijftig personen een jaar lang van een bijstandsuitkering te voorzien. Serieus geld.
Het bedrag dat we extra uitgeven wordt extra wrang, als we kijken naar de stemverklaringen na afloop van het tumultueuze debat over het informatiecentrum van september 2010. Toen zei de SP, gehoord hebbend wat in het besloten deel was gezegd: 'Gezien het feit dat de in beeld gebrachte alternatieven duurder waren en dit het meest goedkope alternatief is dat er ligt, zal de SP instemmen met het voorstel.' De PvdA zei: 'Op basis van het vertrouwelijke deel kunnen we ook constateren dat dit de meest goedkope oplossing is.' En de ChristenUnie zei bijvoorbeeld: 'Als ik de hele rekensom neem, in de beslotenheid en hier in alle openheid, dan valt die rekensom in het voordeel uit van het voorstel van het college.' Die verklaringen kwamen tot stand nadat wethouder De Vries zich in het debat versproken had en bij het alternatief de huurkosten bij de verbouwkosten had opgeteld en het totaal als verbouwkosten noemde. Hij heeft voor die gang van zaken later in het openbaar zijn excuses aangeboden, maar toen was het leed uiteraard al geschied.
De rommeligheid uit dat debat strekt zich nu uit naar het heden. Hoe anders kan verklaard worden dat de extra 260.000 euro, die nu nog nodig is voor het informatiecentrum, al is uitgegeven en dat de raad nu pas om goedkeuring wordt gevraagd? De raad hoort toch vooraf budgetten goed te keuren? Het college maakte bij de zakpaal in de Steentilstraat ook gebruik van deze procedure van goedkeuring achteraf. Ook toen ageerde de VVD hier al tegen. Wij vinden dat deze manier van werken zich heel slecht verdraagt met adequate democratische controle. Of ziet het college nu klemmende redenen om toch voor deze onwenselijke werkwijze te kiezen? Graag een antwoord.
Er is in dit dossier nog iets wat de VVD bezighoudt. Hoe kan het dat een oersimpel bouwwerk als een prefab-informatiecentrum bijna 30% uit de kosten loopt? Oké, er was sprake van wat vertraging. Maar dat

kan dergelijke grote bedragen toch niet verklaren? Zo duur kan het huren van een loods om de bouwdelen op te slaan toch niet zijn? Bovendien bleek opeens de inrichting anders en veel duurder te moeten zijn. Ook dat had met een fatsoenlijke planning in eerste aanleg toch voorzien moeten kunnen worden. De gang van zaken rond het informatiecentrum leidt tot veel zorg. Een paar meter van het informatiecentrum vindt immers een megaproject plaats. Dat project heeft geen risicobuffer van 30%, maar slechts van 5%. En dan moet de taakstellende optimalisatie van 1,9 miljoen euro nog worden ingelopen. Voor dat project moet in tegenstelling tot voor het informatiecentrum diep gegraven worden, bodemonderzoek plaatsvinden, damwanden geslagen worden et cetera. Het is bepaald geen prefab stukje bouw. Kan het college ons geruststellen dat het met betrekking tot dat project wel in control is? Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Eikenaar, SP.

De heer EIKENAAR (SP): Dank u, voorzitter. Voorzitter, wij bespreken hier een brief waarin ons wordt uitgelegd waarom het informatiecentrum aan de Grote Markt duurder is geworden dan gepland. Het college voert daar een aantal redenen voor aan. De bouwfase was turbulent en het ontwerpen is stilgelegd. Aan de units is wel verder gewerkt, maar deze zijn opgeslagen in een loods. De stagnatie heeft 100.000 euro extra gekost. Het zou 90.000 euro meer kosten, omdat de uitgangspunten niet goed zijn gekozen. Het gevolg van een veelvoud van meerkosten, zoals het college dat noemt. Het zijn allemaal verklaringen, maar wel verklaringen achteraf. De echte vraag beantwoordt het college niet. De echte vraag is waarom wij op dit moment dat budget beschikbaar moeten stellen. Ik kan er nu wel voor kiezen dat niet te doen, maar ik neem aan dat het duurdere tapijt niet meer uit het pand getrokken kan worden om in te ruilen bij de leverancier. Waarom heeft het college de mogelijke meerkosten niet van tevoren aan de raad voorgelegd? U had toch kunnen weten dat de vertraging, maar vooral het beter inrichten, meer kosten met zich mee zouden brengen? Ik had daarover graag van tevoren een afweging gemaakt. Dat kan nu niet meer. Ik ben daar behoorlijk chagrijnig over en ik neem aan dat het college zich dat kan voorstellen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan het college voor het financiële overzicht waar ik vorige week om vroeg. Ondanks de krappe tijd is het college erin geslaagd het vanochtend tijdig aan te leveren. Alleen wordt het mij nog niet helemaal duidelijk op welke onderdelen de overschrijding nu precies zit, maar het lijkt me nu niet het moment om daarover te gaan bakkeleien. Ronkende teksten toen we in september het raadsvoorstel tijdelijk informatiecentrum bespraken in de raad. De VVD noemde al de met ons samen ingediende alternatieven, die bestempeld werden als te kort dag voor beoordeling en niet haalbaar. Het college heeft zijn eigen ideeën vergeleken met grote projecten als in Rotterdam en Delft wat de aanpak en opzet van het communicatiecentrum betreft. Is er wel zo goed naar deze voorbeelden gekeken? Want er is nu een overschrijding van 260.000 euro. Nadat Provinciale Staten hun ingetrokken steun op merkwaardige wijze alsnog gaven, de zetels waren immers toch al binnen, is gestart met de bouw van het informatiecentrum. Tijdens de bouw zijn wijzigingen aangebracht, omdat het definitieve ontwerp van de inrichting te veel afweek van het schetsontwerp. Had dit niet voorkomen moeten en kunnen worden? Bouwen op een schetsontwerp lijkt ons absoluut niet logisch. Je bouwt immers ook geen huis op basis van een simpel schetsje. Voorzitter, kan het college aangeven waarom gevelbeplating, extra planontwikkeling en kosten voor de aanpassingen in verband met het definitieve ontwerp vallen onder stagnatiekosten? Waarom is gekozen voor andere verlichting, een ander plafond en andere vloerbedekking? Had dit niet meteen bij het ontwerp moeten worden opgenomen? Graag ook hierop een reactie van het college.
Nu blijkt dat een klein simpel prefab doosje al niet binnen begrote bedrag kan worden gebouwd en ook de zakpaal in de Steentilstraat duurder werd, zoals de heer Rutte al noemde. Maar ik kan ook het voorbeeld van de drempels bij Zernike noemen, die nog dezelfde dag werden weggehaald. Het college staat toch aardig in zijn hemd. Dat is dan wel een heel dun hemd. De Stadspartij heeft dan ook absoluut niet het vertrouwen dat dit college in staat is om projecten als tram en Forum binnen het budget te houden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik geef mevrouw Kuik van het CDA het woord en ik geef deze plek terug aan uw reguliere voorzitter.

Burgemeester Rehwinkel herneemt het voorzitterschap, plaatsvervangend voorzitter mevrouw Postma neemt haar raadszetel weer in.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u wel, voorzitter. Hoewel het een tijdelijk gebouw is, komt het gebouw bijna permanent bij de raad terug. Deze keer vanwege de kredietoverschrijding. De bouwkosten vallen bijna twee ton hoger uit. Een gedeelte is gekoppeld aan de vertraging. Jammer, maar daar kan ik nog wel inkomen. Maar ik verbaas me erover dat ongeveer de helft door meerkosten komt. Hoe kan dit zo zijn opgelopen? Was dit vooraf niet te voorzien? Waarom is dit niet van tevoren aan de raad gemeld? Ik vraag me ook af wat voor signaal je geeft wanneer er twijfel bestaat over de betaalbaarheid van het Forum en het gebouw dat de komst van het Forum symboliseert al duurder uitvalt. Het is een in het oog springend project, dus ik neem aan dat je juist dan de kosten in de hand wilt houden. Voorzitter, dat was het.

De VOORZITTER: Wie kan ik nog het woord geven? De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Wij willen ons allereerst aansluiten bij alle mooie woorden van de VVD. Wij waren ook al fel tegen dit tijdelijke bouwwerk toen het voorstel ongeveer een jaar geleden in de raad kwam. Nu komt er nog eens 260.000 euro bij het informatiecentrum. Het lijkt een beetje aan de orde van de dag. In betere tijden was het misschien normaal om begrotingen niet zo precies te nemen en achteraf 30% extra te vragen. We kunnen het ons in deze tijden mijns inziens niet veroorloven ten eerste een tijdelijk gebouw voor zo'n prijs neer te zetten en ten tweede met zo'n groot overschot te komen. Dus ik wil graag van het college horen hoe dit zo heeft kunnen komen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Het informatiecentrum was eigenlijk al bij de eerste behandeling in de raad een onderwerp met een dubbel karakter. Hoewel wij een groot voorstander zijn van goede een volledige informatievoorziening richting de burgers van Groningen, moet dit niet gepaard gaan met exorbitant hoge kosten. Vandaar dat wij in het verleden vanwege de hoge kosten al geen voorstander waren van het informatiecentrum in deze vorm. Wij zagen zeker in deze tijd liever een oplossing in een goedkoper pand. Nu blijkt het zo te zijn dat het in onze ogen al te grote budget zelfs is overschreden. Met lede ogen moeten wij aanzien dat er weer een verkeerde inschatting is gemaakt van de kosten van een project. Dit bemoeilijkt de controlerende rol van de raad en zorgt voor een slechte uitstraling van de gemeente richting haar burgers. Voorzitter, gedane zaken nemen geen keer. Ook in dit geval is dat een pijnlijke conclusie, die we wel moeten trekken. Graag horen we van het college hoe het ertegenaan kijkt en hoe het ervoor wil gaan zorgen dat dit in de toekomst niet opnieuw zal gebeuren. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer De Rook, D66.

De heer DE ROOK (D66): Voorzitter, het vervelende aan een partij die zijn betogen doorgaans stoelt op stevige analyses en goede argumenten, is dat ze door haar spreektijd heen schiet. Daarom heb ik nog maar een minuutje. Staat u mij daarom toe om staccato een aantal vragen te stellen. Als we het hebben over de vertragingskosten, waarom zijn deze niet eerder gemeld? En dan de ongemerkte kredietoverschrijding. Is dit eerder opgemerkt in het proces of is het pas achteraf opgemerkt? En hoe beoordeelt u dan deze gang van zaken? Deelt u de conclusie van mijn fractie dat het overschrijden van kredieten, buiten het mandaat dat door de raad is gesteld, voor het college volstrekt onacceptabel zou moeten zijn? Hoe kijkt u in dit verband ook naar andere grote projecten in de stad? En de vraag die al eerder is gesteld, hoe gaat u dit in de toekomst voorkomen?
Dan over de invulling of de dekking, zo gezegd. Dit is nog een taakstelling op het Forum. Wij snappen dat u vertrouwen heeft in de exploitatie van het Forum, maar misschien overspeelt u met deze nieuwe taakstelling wel uw hand. Graag een reactie daarop. Dan nog de vraag: waarom alleen het Forum? Het informatiecentrum is namelijk niet alleen van het Forum. Voor de vertragingskosten kan ik het me voorstellen, maar voor de overschrijding is het natuurlijk zo dat het informatiecentrum bijdraagt aan de brede ontwikkeling van de binnenstad, waar niet alleen het Forum maar ook de tram bij hoort. Ook graag daar een reactie op. Dan nog een laatste punt, voorzitter. Dank voor de specificatie van de kosten van het informatiecentrum. Graag zouden wij nog wel een specificatie zien, zoals eerder is toegezegd, welk deel van het informatiecentrum nu precies uit Wmo-gelden is betaald. Zo kunnen we dat ook betrekken bij onze discussie over twee weken in de commissie O&W. Dank u wel.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, ik heb een vraag aan de heer De Rook. Redelijk scherpe teksten over de manier waarop dit gegaan is en hoe hier ook buiten het mandaat van de raad om met geld wordt omgesprongen. Welke consequenties verbindt u hieraan? Gaat u dan straks ook bijvoorbeeld tegenstemmen? Bent u daartoe bereid?

De heer DE ROOK (D66): Nee, voorzitter, u kent ons ook als een partij die steeds zoekt naar een oplossing. Ik ben met name geïnteresseerd in hoe we dit in de toekomst niet weer langs zien komen. Dus ik vraag het college hoe het mij ervan gaat overtuigen dat we dit niet weer langs zien komen. Volgens mij heeft u ook genoemd dat we nog een aantal grotere opdrachten te verwerken hebben als gemeente. Dus hoe kunnen we nu met elkaar verzekeren dat dit soort dingen in de toekomst niet opnieuw gebeuren.

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, daar ben ik het uiteraard volledig over eens met de heer De Rook. We moeten er inderdaad in elk geval voor zorgen dat het niet weer gebeurt. Alleen is het college op dit dossier recidivist. Met de zakpaal in de Steentilstraat ging het exact hetzelfde. Dat is natuurlijk ook maar een klein bedragje. Eerst slecht begroten, veel te veel geld uitgeven en daarna bij de raad terugkomen. Er zijn toen vast beloftes gedaan dat het niet weer zou gebeuren. Wat moet er nu extra gebeuren zodat u ervan overtuigd bent dat het college echt zijn lesje geleerd heeft?

De VOORZITTER: De laatste opmerking voor de heer De Rook, want hij is door zijn spreektijd heen.

De heer DE ROOK (D66): De heer Rutte heeft er gelijk in dat dit dossier absoluut niet op zichzelf staat. We hebben hier inderdaad meer voorbeelden van gehad. Dat is ook bijzonder vervelend. Het is niet alleen een zorg voor u, het is ook een zorg voor mij. Wat er nu moet gebeuren? Ik wacht graag het verhaal van het college af en dan zal ik beoordelen of dat naar onze mening voor onze fractie voldoende is.

De VOORZITTER: De heer Van der Schaaf, PvdA.

De heer VAN DER SCHAAF (PvdA): Ja, dank u, voorzitter. Ik wou maar even anders beginnen. Het informatiecentrum is een succes. Tienduizenden bezoekers vonden al de weg naar het opvallende gebouw. Het is zelfs zo'n succes, dat we binnenkort gaan bespreken om er eventueel een lift bij te plaatsen. Maar dat komt later. Het is absoluut geen succes hoe we nu moeten besluiten om er extra geld aan uit te geven. Een kredietoverschrijding op zich is al erg genoeg. Het gebouw is 22% duurder dan gedacht. Dit is een ongekende kostenoverschrijding, die geen vertrouwen wekt voor de nog veel grotere bouwprojecten aan de Grote Markt die we nog voor de boeg hebben. Per brief heeft het college inzicht gegeven in de aard van de kostenoverschrijdingen. Een ton is te wijten aan vertraging als gevolg van de provinciale besluitvorming met betrekking tot de REP-subsidie. We hebben daar een concrete vraag over. Hoe is die ton eigenlijk terug te vinden in het kostenoverzicht? Ik vind wel ergens 18.000 euro voor tijdelijke opslag van de units en ik kan me voorstellen dat dit iets met de vertraging te maken heeft. Maar hoe verder? Graag daar een reactie op. 90.000 euro als gevolg van extra aanpassingen. Dat is veel en dat is pijnlijk. De heer Rutte wees al op de discussie over het alternatief van de VVD in september 2010. Hoe kijkt het college nu aan tegen de cijfers, die we toen gepresenteerd kregen?
Het is gebeurd en het is niet terug te draaien. Dat is ernstig. Juist bij zo'n gevoelig dossier had het college de raad direct moeten informeren en veel scherper op de meerkosten moeten letten. Voorzitter, wij willen graag een glasheldere uitleg hoe dit is ontstaan en hoe we dit in de toekomst gaan voorkomen. Tot slot nog iets over de dekking. Ik kan mij volledig aansluiten bij de vragen, die de heer De Rook daarover heeft gesteld namens D66. Waarom alleen het Forum? En kan het Forum deze extra bezuinigingstaakstelling trekken?

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, de heer Van der Schaaf zegt inderdaad een beetje hetzelfde als de heer De Rook. Het zijn volgens mij verstandige woorden over dit dossier. Maar ook aan hem stel ik de vraag welke consequenties hij hieraan verbindt. Ook gezien het feit dat het niet voor het eerst is dat we eerst geld uitgeven, de begroting heel zwaar overschrijden en dan achteraf om geld gaan vragen. Het is al eerder toegezegd dit in de toekomst niet weer te laten gebeuren en dat blijkt niet te helpen.

De heer VAN DER SCHAAF (PvdA): U heeft volledig gelijk dat het heel ernstig is. De consequenties die wij eraan verbinden is dat we het college net een glasheldere uitleg hebben gevraagd hoe dit ontstaan is en wat het college nu gaat doen om dit in de toekomst te voorkomen. We wachten het antwoord af en zullen dan een definitief oordeel vellen.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, nog één keer als het mag, dan houd ik er ook over op. Het betekent dat u er ontstemd over bent; dat hoor ik ook bij de SP en D66. U zegt dat het niet nog een keer mag gebeuren. Als het straks een derde keer gebeurt, gaat u dan weer foei zeggen en om uitleg vragen? Is dat het dan?

De heer VAN DER SCHAAF (PvdA): Ja, het mag niet nog een keer ... Wij willen gewoon keiharde garanties van het college dat het er alles aan doet om dit te voorkomen. We hebben de indruk dat dit hier niet gebeurd is. We willen dus weten wat het college nu beter gaat doen om het in de toekomst te voorkomen.

De VOORZITTER: Dan mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Met deze brief en de uitkomsten is onze fractie hoogst ongelukkig. Een paar vragen zijn al gesteld, bijvoorbeeld hoe het kan dat het definitief ontwerp zo afwijkt van het schetsontwerp dat de verlichting is opgewaardeerd. Het was toch al eerder bekend wat het doel van het informatiecentrum was? Dan bedenk je toch van tevoren wat je er in wilt hebben en aan welke eisen het moet voldoen? Dan zijn de wand en het plafond niet goed en dan moet de vloerbedekking een betere kwaliteit hebben. Voorzitter, dit maakt het er niet beter op. Pas in juni hebben we meer zicht op de hogere taakstellende optimalisatie. Dan hebben we ook pas meer duidelijkheid over het behalen van het aanbestedingsvoordeel. Het dossier wordt er niet makkelijker op wat ons betreft. 10% van negen ton is een hoop geld. De onderbouwing is zwak. En het is heel erg laat gecommuniceerd met de raad. Voorzitter, ik zoek net als meer mensen in de raad antwoorden.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis, GroenLinks.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ook mijn fractie is bijzonder verbaasd over het achteraf horen van deze overschrijdingen. Voor één overschrijding kunnen we inderdaad begrip op brengen, hoewel we het pas achteraf horen. De andere overschrijding van meerwerk is dan aan veiligheid en inrichting opgegaan. Wij vragen ons ook af of het plan indertijd niet goed gemaakt is. Waar ligt het aan? Wij willen ook graag van het college antwoorden op de vraag hoe het zo heeft kunnen komen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Nog anderen? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dank namens het college. Laat ik beginnen met begrip te tonen voor uw chagrijn, want ik kan allerlei woorden bedenken die me te binnen schoten toen het college hoorde over deze overschrijding achteraf. Ik zal u die woorden onthouden, maar het is gewoon niet goed. Punt. Het college had de informatie eerder willen hebben en het college had de informatie eerder moeten voorleggen aan de raad. Zo simpel is het en dat zijn de werkafspraken. Laat ik het woord gewoon maar gebruiken: het college baalt er gewoon van dat wij die afspraken niet zijn nagekomen. Daar staan wij voor. Mooier kan ik het ook niet maken.
Ik heb wel een paar zaken uit te leggen. Als college hebben wij op dit moment een overschrijding van 260.000 euro op dit project. Die bestaat inderdaad uit drie hoofdonderdelen. De vertragingskosten van 100.000 euro hebben wij als college eind 2010 gemeld. We zijn toen uitgegaan van drie maanden en daar is een indicatiebedrag bij genoemd van 56.250 euro, om precies te zijn. De vertraging was uiteindelijk zes maanden en dat verklaart de afgeronde 100.000 euro. Die bestaat voor 60.000 euro uit bouwkundige kosten en voor 40.000 euro uit proceskosten en uren. Uiteraard is bekend waardoor die vertraging is veroorzaakt. Dat was het besluit om op dat moment het project niet te subsidiëren, waardoor we de bouw op locatie weliswaar hebben voortgezet, maar waardoor we ook in de opslagfase terecht zijn gekomen.
De tweede post, die uit die 260.000 euro gedestilleerd kan worden, is 70.000 euro voor rekening van Marketing Groningen. 38.000 euro bestaat dan uit bouwkundige kosten en 32.000 euro uit inrichtingskosten. Het heeft ook te maken met comfort in het gebouw. Het gaat om warmte- en

koudeschilden bij de deuren voor in de zomer en in de winter. Het heeft ook te maken met inderdaad vloerbedekkingen en plafonds. Dit bedrag wordt betaald door Marketing Groningen. Maar ook daarbij geldt wat voor alle kosten geldt: wij hadden dat eerder moeten weten en eerder moeten melden.
De meerkosten zijn het belangrijkste punt in dat opzicht en bedragen 90.000 euro. Die extra kosten zijn veroorzaakt door de eisen, die we in de bouwvergunning aan het tijdelijke gebouw hebben gesteld. Deze klopten niet met de werkelijke uitvoering. Er zijn ook aanvullende veiligheidsvoorzieningen aangebracht, die we eerder niet in het plan hadden. Bijvoorbeeld ook hekwerken op een aantal plekken aan de buitenkant, zoals u heeft kunnen zien. Een punt vanuit de Wmo was nog dat een van de hellingbanen verbreed zou worden. Ik kan u melden dat we nu in de offertefase zitten en dat we het eind mei gereed hebben. Ook de verbreding van de hellingbaan met bijbehorende veiligheidsmaatregelen valt nog binnen dit project en binnen deze scope. Langs de hellingbanen moeten leuningen worden aangebracht, wat ik net al zei. In totaal bedraagt die post 40.000 euro, maar die zit nog in het project. Andere meerkosten waren bijvoorbeeld het verbeteren van installaties ten gunste van het binnenklimaat. Ik had het net al over die warmte- en koudegordijnen. Deze passen ook bij de uitstraling van het informatiecentrum. De verlichtingsinstallatie, die de panelen mooi aanlicht, is zo'n 12.000 euro meer geworden. Andere kleine aanpassingen zijn in de regel bij zo'n project wel vrij normaal, alleen in dit geval komen ze natuurlijk achteraf naar voren. U heeft in de bijlage ook kunnen zien dat het hele project uit een groot aantal plussen en minnen bestaat.
U vraagt dan terecht hoe we dit in de toekomst kunnen voorkomen. Ik kan u melden dat wij op dit moment met het financiële systeem in staat zijn om bijna op elk willekeurig moment van de dag op knoppen te drukken, waardoor de uitrol van alle plussen en minnen op projectniveau volledig naar buiten komt. Het is nu gereed en het werkt erg goed. Het geeft ons als college in ieder geval de zekerheid dat we dit soort zaken achteraf niet meer zullen meemaken.
Er is een vraag gesteld over de taakstelling van de Forumexploitatie. Ik kan u melden dat wij ervan uitgaan dat we die taakstelling gaan behalen, ook met deze meerkosten erbij. In het college hebben we ook afgesproken dat, mocht deze post leiden tot een overschrijding van het budget op de Forumexploitatie, we dan in de begroting 2013 u een alternatieve dekking zullen moeten presenteren ter hoogte van deze kostenpost. Maar wij gaan ervan uit dat wij in de taakstellende optimalisatie dit bedrag kunnen vinden.
Dan de vraag over het Forum, de tram en de binnenstad. Ik denk dat ik het antwoord al gegeven heb. Als wij genoodzaakt zijn andere dekking te vinden, dan zullen wij nadrukkelijk naar de drie gebruikers in het informatiecentrum kijken en daar een voorstel voor doen. De vraag is ook gesteld waar het Wmo-geld aan besteed is. Het is besteed aan in ieder geval de beide hellingbanen voor mensen die slecht ter been zijn. Ze zijn nog niet helemaal optimaal, maar ze zijn wel aangelegd. Het is ook zo dat het gebouw voorzien is van een ruim invalidentoilet. De hoogten van de multitouchtafel en het meubel met de 3D-computer zijn afgestemd op rolstoelgebruikers. Schermen zijn voorzien van ondertiteling en geluidsvoorzieningen. Er is rekening gehouden met rolstoelen in de richting van de looproutes en een ruimere opzet van het gebouw. De onderste trede van de tribune is zo gemaakt dat de zithoogte ideaal is voor ouderen. Ik moest dat laatste er echt even bij vermelden.

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik dacht dat de heer Schroor bijna af had gerond, maar er kwam toch nog iets. Even over de financiën. Ik geloof de wethouder direct dat hij onaangenaam verrast is als hij met dit soort kosten wordt geconfronteerd. Dat zou ik ook zijn als ik wethouder was. De vraag is alleen hoe dit kan gebeuren, niet één maar twee keer. En waaruit moeten wij het vertrouwen putten dat het niet weer gebeurt?

De VOORZITTER: De laatste opmerking van de wethouder, want hij moet gezien de tijd ook gaan afronden.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, ik zou toch ook nog een vraag willen stellen, als dat kan. Het is een belangrijke vraag.

De VOORZITTER: Het spijt me, maar de wethouder is nu al door zijn spreektijd heen.

De heer EIKENAAR (SP): Dan doe ik het in tweede termijn, voorzitter.

De VOORZITTER: De wethouder, om zijn betoog af te ronden.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, u kunt ervan op aan dat het ook voor ons een onaangename verrassing was. En ik heb begrip voor de raad, want nogmaals is dit tegen de afspraken die het college met uw raad maakt. Dat is gewoon niet goed. Om dat te voorkomen werkt het systeem nu zo dat wij op elk gewenst moment een druk op de knop kunnen doen en de gegevens eruit kunnen halen. Laat ik daar ook bij zeggen en dat vind ik ook gewoon, dat mensen zich niet mogen verschuilen achter systemen. Het ontslaat namelijk nooit een projectleider, de gemeente, mij en het college van de verantwoordelijkheid dat wij te allen tijde in control moeten zijn. U kunt ervan verzekerd zijn dat wij ook los van systemen er nadrukkelijk op sturen bij alle grote projecten om ervoor te zorgen dat wij in control zijn. Ik kan u verzekeren dat we daar alles aan doen. Zeker gezien de moeilijke projecten, die we nog te gaan hebben, stoppen we daar al onze energie in. Ik geef u geen keiharde garanties dat er nooit overschrijdingen zijn. Maar wij gaan staan voor de wil, wens en must om het tijdig aan u te melden, wat nu niet gebeurd is.

De VOORZITTER: Dan kijk ik wie nog behoefte heeft aan een tweede termijn. Dat zijn de heren Van der Schaaf en Eikenaar. Van de heer Van der Schaaf zou dat een halve minuut kunnen zijn, dan heeft uw fractie geen spreektijd meer bij het volgende onderwerp. De heer Eikenaar heeft iets meer ruimte. De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de raad is nog breder dan het gebied dat u bekeken heeft.

De VOORZITTER: Daar was ik mij heel goed van bewust. Maar ik begin maar even bij de heer Van der Schaaf, die dus heel weinig tijd heeft.

De heer VAN DER SCHAAF (PvdA): Dank u, voorzitter. Ik had eigenlijk maar één vraag. De wethouder zegt dat hij nu een systeem heeft, waarbij direct rode lichtjes gaan branden bij een kostenoverschrijding. Leidt u daaruit af dat u dat systeem in januari niet had?

De VOORZITTER: De heer Eikenaar, SP.

De heer EIKENAAR (SP): Dank u, voorzitter. Nog een vraag aan de wethouder. Begreep ik nu dat de wethouder net zei dat wanneer de 190.000 euro niet uit de exploitatie gefinancierd kan worden zoals nu afgesproken, dat het dan op een andere manier gefinancierd wordt? Ik was net zo blij met de manier van financieren die er lag. Ik wil richting de wethouder nog wel even benadrukken dat wij duidelijke voorwaarden hebben gesteld aan de kosten van het Forum. Ik zou hem er nog wel even voorzichtig op willen wijzen dat wij hier heel tevreden mee waren en wellicht met een andere dekking een stuk minder. Dank u wel.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, ik heb een interruptie op de heer Eikenaar. Het is allemaal heel dreigende taal van de heer Eikenaar. Maar de vraag is welke consequenties hij aan zo'n dreigement gaat verbinden.

De heer EIKENAAR (SP): Dat is heel simpel. Wanneer er een voorstel komt met een andere dekking, dan dien ik bijvoorbeeld een amendement in. Dat middel hebben we hier en daarmee verander ik dan de dekking, bijvoorbeeld weer terug in de exploitatie van het Groninger Forum. Zoiets zou ik me kunnen voorstellen als consequentie van een andere dekking.

De heer RUTTE (VVD): Dat is een mooi technisch antwoord, maar als u daar geen steun voor krijgt, dan zit u toch met een verhaal dat u minder leuk vindt. Welke consequenties verbindt u daar dan aan?

De heer EIKENAAR (SP): Het pleit ervoor dat u het amendement gewoon steunt. Wellicht haalt het amendement dan gewoon een meerderheid en dan is dat probleem gewoon opgelost. Mocht het zover komen, dan kijk ik vooral naar u voor uw steun.

De heer RUTTE (VVD): Ik zou daar niet op rekenen.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Een vraag waar ik nog geen antwoord op heb gekregen, is waarom er gebouwd is op basis van een schetsontwerp. Na de woorden van de wethouder heb ik nog een aanvullende vraag. De wethouder had het over meerkosten voor extra tafeltjes en de zithoogte van de tribune. Het is mij niet duidelijk waarom het meer zou kosten dan wanneer je ze normaal zou aanschaffen en bouwen. Graag ook daar nog een reactie op.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. In mijn woordvoering was naast aanstippen dat dit eigenlijk gewoon niet door de beugel kan, de kern dat ik van het college wilde horen dat het in de toekomst niet meer gaat gebeuren. Wat gaan we ervoor doen om dit te bewerkstelligen? De wethouder zegt nu dat we een nieuw financieel systeem hebben, dat het werkt en dat het niet meer gaat gebeuren. We zullen niet meer te maken krijgen met een kredietoverschrijding, die te laat aan de raad wordt gerapporteerd. Dat is een keiharde toezegging en ik ga u daaraan houden.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet meer. Dan is het woord aan wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dank. Laat ik beginnen bij de vraag van de SP over Forum en dekking. Het valt me toch een beetje van u tegen, want het informatiecentrum is geen onderdeel van het Forum en ook niet van het Forumbudget. Ik had eigenlijk van u verwacht dat u zou zeggen dat ik de Forumexploitatie niet zou mogen belasten met een vreemde post en dat u daar nog wel een alternatief voor zou hebben. Maar dat doet u dan niet. Laat ik het zo zeggen, wij verwachten, hopen en gaan ervan uit dat het opgelost kan worden binnen de taakstellende optimalisatie en de aanbesteding van de Forumexploitatie. Is dat niet het geval, dan zullen wij ons uiterste best doen met een bevredigende dekking te komen voor dit probleem. Uiteraard leggen wij dat tijdig aan u voor.
De Stadspartij heeft mijn opmerkingen over de Wmo-gelden niet helemaal goed gehoord of begrepen, volgens mij. Ik zal de genoemde voorbeelden niet herhalen, maar dat zijn allemaal aanpassingen die je in principe ook anders had kunnen doen. Daar hebben we het Wmo-geld voor gebruikt. Dit zijn specifieke aanpassingen gericht op minder valide mensen, laten we het zo zeggen. In die zin is het college van mening dat het geld goed besteed is.
Mis ik nu nog een vraag, voorzitter?

De VOORZITTER: U mist vooral spreektijd. De vraag van de heer Van der Schaaf is nog niet beantwoord.

Wethouder SCHROOR: Wat we nu in ieder geval weten, is dat het systeem goed werkt en dat we te allen tijde informatie daaruit kunnen pluggen. Dat heeft ook te maken met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat we het in de toekomst niet meer mee gaan maken. U weet ook dat wij in de bouwfase niet altijd op elk moment van de dag die informatie hadden. Dat heeft ook met de bouwfase te maken. Maar nogmaals, ik hecht er echt aan dat personen zich niet achter systemen mogen verschuilen, want je moet te allen tijde in control zijn. Het ontslaat ook niet het college met het apparaat ervan om ervoor te zorgen dat de informatie aan de raad adequaat is. Als u mij aan die toezegging houdt, dan doen wij ons stinkende best om overschrijdingen, die er altijd zullen zijn, wel tijdig met u te bespreken, zodat u daar een oordeel over kunt vormen en vellen.

De VOORZITTER: Goed, dan gaan we naar de besluitvorming. De punten I tot en met IV zijn aan u voorgelegd. Wie stemt in met wat is voorgelegd? Dat is de raad minus de VVD, de Stadspartij, Partij voor de Dieren en de ChristenUnie. Alle anderen wel? Daarmee zijn de voorstellen aangenomen.
Dan gaan we naar het volgende agendapunt, de voortgangsrapportage bezuinigingen.

8.c.: *Vervallen*

8.d.: Collegebrief d.d. 16 maart 2012: '5e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014'

De VOORZITTER: Wie wil graag het woord? Mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, dank u wel. We hebben naar aanleiding van het lezen van de vijfde voortgangsrapportage en de discussie in de commissie Financiën en Veiligheid als fractie

geconcludeerd dat het college en de wethouder wat moeite hebben om uitvoering te geven aan een amendement, dat hier door de meerderheid van de raad is aangenomen op 22 februari. Ik herhaal nog maar eens dat het lastig is om in een wijzigingsvoorstel de bedoeling, de geest en de toelichting te verwoorden, maar toch is er gekozen voor een amendement omdat een wijziging op een oorspronkelijk voorstel beter is dan een motie. Ik wil nogmaals herhalen dat mijn fractie het amendement destijds heeft gesteund, maar dat het er ons niet om gaat dat niet de volledige egalisatiereserve leeggehaald had mogen worden door het college. In ieder geval dus niet 1,1 miljoen euro, maar een gedeelte daarvan. De reactie van het college, dat uitvoering moet geven aan het amendement, vind ik teleurstellend. Het doet me ook denken aan de tijd dat wethouder Dekker net wethouder van Financiën was. Want toen moest mijn fractie helaas een motie indienen om de wethouder een cursus budgetrecht aan te bieden, omdat ze eigenlijk met de bevoegdheden van de raad aan de haal ging. Helaas heeft de gemeenteraad die motie niet aangenomen, omdat hij vond dat het te veel geld kostte. Ook toen waren we al aan het bezuinigen.
Mijn fractie zal bij bespreking van de jaarrekening terugkomen op de stap van het college om te zeggen dat de egalisatiereserve van 1,1 miljoen euro nu ten laste van het rekeningresultaat gaat. Wij denken dat het goed is om het rekeningresultaat in zijn algemeenheid te bekijken en niet nu op dit punt eruit te leggen. Dus ik zou zeggen: wordt over twee maanden vervolgd.

De VOORZITTER: De heer Martens.

De heer MARTENS (PvdA): Voorzitter, ik wil mij graag van harte aansluiten bij de SP. Bij het hebben van een sociale stad hoort de financiële basis op orde hebben. Meer spreektijd heb ik geloof ik niet, dus laten we het daar maar bij houden.

De VOORZITTER: De heer Verhoef, ChristenUnie.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Volgens mij heb ik ook niet zo heel veel spreektijd meer.

De VOORZITTER: Mag ik even de spreektijden zien? Nee, u hebt geen spreektijd meer, excuus. Dan kijk ik naar de heer Sijbolts, Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. De afgelopen jaren is er al flink bezuinigd op Goed Idee, jeugd- en jongerenwerk, maatschappelijke banen, schoolzwemmen, de Jonge Onderzoekers, de Stadjerspas, kinderactiviteiten, buurt- en wijkcentra, wijkvoorzieningen en zo kan ik nog wel even doorgaan. Met de mantel der liefde of de zachtheid van het pluche weet de SP dit nog steeds toe te dekken. Ik ben ook zeer benieuwd hoe de SP dat pluche inmiddels bevalt, om van de PvdA nog maar te zwijgen met haar 10.000 Stadjersplan. Het is namelijk nog maar de vraag of ze met het huidige stadse beleid 10.000 stemmen haalt in 2014. Groningen is straks eerder zwak en asociaal, gezien de torenhoge ambities van dit college op alle beleidsvlakken ten tijde van de bezuinigingen. Voorzitter, wil de echte sociaaldemocraat opstaan?

Wethouder DE VRIES: Welke voorzieningen zijn er gesloten? Nu.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ik ben niet met u in discussie, meneer de wethouder. De Stadspartij is zeer teleurgesteld in dit college, zeker na de beantwoording bij monde van wethouder Dekker in de afgelopen commissievergadering Financiën en Veiligheid. De wethouder gaf aan dat gehandicapten, die niet zonder parkeerkaart kunnen en dit misschien niet volledig kunnen betalen, dit maar via de bijzondere bijstand moeten oplossen. Wat de Stadspartij betreft, is dit een achteruitgang in de sociale voorzieningen van deze ooit zo mooie en toch wel sociale stad. De Stadspartij ziet meer in een volledige inkomensafhankelijke oplossing en niet zoals het college schrijft een deels inkomensafhankelijke bijdrage. Hiertoe dien ik een motie in.
De SP had het zonet al terecht over de bezuinigingen op de Wmo. Door de landelijke decentralisaties en voorgenomen gemeentelijke bezuinigingen dreigen het budget en met name de financiële buffer onder zware druk te komen staan. Helaas gaf de wethouder namens dit zogenaamde sociale college aan niet bereid te zijn om de bezuinigingen buiten het Wmo-domein te zoeken. In de vergadering van de commissie Werk en Inkomen van afgelopen keer bleek dat er mede door de volumeontwikkeling een tekort van 1,3 miljoen euro dreigt. Te meer reden om het Wmo-budget op peil te houden wat ons betreft. Ook hier zien wij het als onze taak om een motie in te dienen. Voorzitter, ik dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Martens.

De heer MARTENS (PvdA): Voorzitter, ik ga even flauw doen en gewoon de vraag van mijn voorman in het college kopiëren. Noemt u nu eens even een rijtje voorzieningen in de wijken, die we dan allemaal gesloten zouden hebben.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ik weet dat er op een aantal voorzieningen in de binnenstad bezuinigd is. In de Oosterpoort is er op wijkvoorzieningen bezuinigd. Ik had het ook over de afgelopen jaren, niet zozeer in deze collegeperiode.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, dat is dan heel opmerkelijk, want u noemde ons wel in dat rijtje. Op die wijkvoorzieningen is bezuinigd voor 2006, toen wij nog niet deelnamen aan het college. Het is dus allemaal heel aardig dat u ons erbij noemt en ik voel me ook heel vereerd, daar gaat het voor de rest ook helemaal niet om. Maar het klopte niet helemaal.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nou ja, misschien past u dan misschien niet helemaal in dat rijtje thuis als SP.

De heer EIKENAAR (SP): Nee, maar u bracht het zo vol bravoure.

De VOORZITTER: Dan de heer Van Rooij nog.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Mag ik nog even verdergaan met de beantwoording van de vraag van de heer Eikenaar, voorzitter? In dat rijtje past u misschien in die zin wel dat ik u als SP van weleer niet meer zo herken. Dat vind ik jammer.

De heer EIKENAAR (SP): U kunt het alleen niet met feiten staven, dat is dan ongeveer de conclusie. Ik zou zeggen: denk er nog eens over na en de volgende keer beter.

De heer MARTENS (PvdA): Voorzitter, dan constateer ik dat het historisch besef van deze Stadspartij ergens anders ligt.

De VOORZITTER: Nee, nee. Ik weet niet wie er spreekt, dat maakt ook eigenlijk niet zo veel uit, want de heer Van Rooij heeft het woord.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. De heer Sijbolts geeft aan dat hij het als zijn taak ziet om deze motie in te dienen. Maar ziet de heer Sijbolts het ook als zijn taak om erop toe te zien dat onze wethouder van Financiën zich aan de afspraken houdt, die ze met ons omtrent de begroting gemaakt heeft?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Het is u bekend dat wij niet voor deze begroting hebben gestemd. Dus ik voel mij vrij om elke motie in te dienen, die ik nodig acht.

De VOORZITTER: Dan bent u door de spreektijd heen en dat betekent dat er ook geen gelegenheid meer voor interrupties is. U had nog twee moties, dank u wel.

Motie (9): Gehandicaptenparkeerkaart (Stadspartij)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 25 april 2012, besprekende de
'5e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014',

Constaterende dat:

- door de bezuinigingen van dit college rechthebbenden op een gehandicaptenparkeerkaart deze zelf moeten betalen;

- dit college, bij monde van wethouder Dekker, niet bereid is gebleken om deze gehandicaptenparkeerkaart inkomensafhankelijk te maken;
- individuele gevallen mogelijk gebruik kunnen maken van bijzondere bijstand.

Overwegende dat:
- Groningen een sociale stad wil zijn, waarin iedereen mee kan doen;
- een inkomensafhankelijke bijdrage voor de gehandicaptenparkeerkaart een eerlijkere manier kan zijn voor het in rekening brengen van deze kosten;
- niet alle rechthebbenden van een gehandicaptenparkeerkaart recht hebben op bijzondere bijstand.

Verzoekt het college:
- te onderzoeken of een inkomensafhankelijke gehandicaptenparkeerkaart mogelijk is.

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (10): Wmo op peil (Stadspartij)

"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 25 april 2012, besprekende de '5e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014',

Constaterende dat:
- het Wmo-budget door gemeentelijke en landelijke bezuinigingen onder druk staat;
- er een bezuinigingstaakstelling van 1,7 miljoen euro rust op het Wmo-budget;
- de huidige volumeontwikkeling in de huidige Wmo bij ongewijzigd beleid leidt tot een tekort van 1,3 miljoen euro;
- de wethouder in de commissie niet bereid is gebleken om buiten het Wmo-budget de bezuinigingstaakstelling van 1,7 miljoen euro te zoeken.

Overwegende dat:
- het wenselijk is om, met de decentralisaties voor de deur, een voldoende financiële buffer Wmo te hebben;
- de bezuinigingstaakstelling van 1,7 miljoen euro een toekomstig negatief risico kan betekenen;
- het onwenselijk is om in een sociale stad risico's te lopen op het Wmo-budget;
- in een sociale stad het Wmo-budget op peil behoort te zijn;
- in de vergadering van W&I bleek dat, mede door de volumeontwikkeling, er een tekort van 1,3 miljoen euro dreigt.

Verzoekt het college:
- om buiten het Wmo-budget op zoek te gaan naar een taakstellende bezuiniging van 1,7 miljoen euro;
- niet te schuwen om deze taakstellende bezuiniging van 1,7 miljoen euro binnen de grote projecten te zoeken.

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De moties maken deel uit van de beraadslaging. Wie wil er nog het woord? Niemand meer. Dan is het woord aan wethouder Dekker.

Wethouder DEKKER: Dank u wel, voorzitter. De gemeente Groningen heeft een behoorlijk omvangrijke bezuinigingsoperatie van meer dan 42 miljoen euro. Daarbij is het misschien goed om richting de Stadspartij een toch wat nuancerende opmerking te maken over hun bijdrage. Je zou als oplettende burger, die naar dit raadsdebat kijkt, kunnen denken dat wij in deze stad fors bezuinigen op sociale onderdelen. Ik respecteer uw mening over ons beleid, maar ik hecht er wel aan dat u het met argumenten doet die u vervolgens kunt staven met feiten. Het aardige van de gemeente Groningen is nu net dat wij de afgelopen jaren erin geslaagd zijn om een begroting op orde aan te leveren en fors te bezuinigen, maar nauwelijks op het niveau van sociale voorzieningen. Noem mij een stad waar zo weinig bezuinigd is. Er is in de periode 2000-2006 inderdaad iets bezuinigd op de sociale instellingen, maar dat was echt heel

miniem. U had ook een beetje een verhaal van enerzijds en anderzijds. Enerzijds noemt u ons een sociale stad en anderzijds noemt u ons een antisociale stad. Ik vond het wat onevenwichtig. Ik vind dat wat jammer, want het doet geen recht aan de werkelijkheid hoe wij hier deze stad besturen, gesteund door een overgrote meerderheid in deze raad. Dat is één.
Twee, ik heb kennisgenomen van de opmerking van de PvdA over de afhandeling van het amendement van de Wmo. Ik zie uw opmerking bij de rekening tegemoet.
Dan de motie van de Stadspartij over de gehandicaptenparkeerkaart. Binnenkort komt er een voorstel naar uw raad en ik zou u willen verzoeken de motie daarbij te betrekken. Het zegt niets over mijn oordeel over de motie, maar volgens mij is het handiger om de motie bij bespreking van het desbetreffende onderwerp te betrekken. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: U bent ook door uw spreektijd heen. Ik kijk of er behoefte is aan een tweede termijn, bij raadsleden die nog tijd hebben. Dat is voor u niet meer mogelijk, meneer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Voorzitter, u stond mij net ook geen interruptie toe.

De VOORZITTER: Voor Student en Stad nog wel. De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, ik kreeg zojuist niet de gelegenheid om de Stadspartij te interrumperen. In mijn eigen spreektijd wil ik nog wel graag stellen dat wij ook tegen de begroting hebben gestemd. Dit is voor ons nog geen reden om dan maar oogluikend te kijken naar alles wat de wethouder van Financiën hier doet. Ik zie er desondanks nog graag op toe dat zij zich houdt aan de afspraken die het college met ons maakt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog? Heeft de wethouder nog behoefte om te reageren? Dat is niet het geval.
Dan gaan wij stemmen. U ziet op het scherm motie nummer 9. Heeft u allen de motie voldoende tot zich kunnen nemen? Dat is het geval. Dan gaan we eerst stemmen over de motie op stuk nummer 9. Mevrouw Van Gijlswijk voor een stemverklaring.

Stemverklaringen:
Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik wil graag een stemverklaring afleggen om te voorkomen dat straks gedacht wordt dat wij tegenstemmen, omdat wij tegen een inkomensafhankelijke bijdrage zouden zijn. Dat is niet het geval. Maar ik vind het ook niet het moment om deze motie nu te gaan steunen. Het college heeft immers aangegeven dat er heel binnenkort een onderzoek ligt. Eigenlijk is de motie dus nog overbodig ook.

De heer MARTENS (PvdA): Daar sluit ik mij bij aan.

De heer LUHOFF (D66): Ik sluit me daarbij aan. Ik wil daarbij opmerken dat het volgens mij wel mogelijk is.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Ik wil mij aansluiten bij de woorden van mevrouw Van Gijlswijk. Ook wij wilden de vorige keer een soortgelijke motie indienen, maar bij navraag bleek dat het later nog een keer aan bod komt. Dus vandaar.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Wij sluiten ons aan bij mevrouw Van Gijlswijk.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk nummer 9? Dat is de Stadspartij. Anderen niet? De motie is verworpen.
Dan gaan we naar de motie op stuk nummer 10 van de Stadspartij. Iedereen heeft de motie kunnen lezen? Dat is volgens mij het geval. We gaan nog een stemverklaring krijgen van de heer Seton, CDA.

Stemverklaringen:
De heer SETON (CDA): In de commissie heb ik als een soort winstwaarschuwing aangegeven dat als een dekking binnen het Wmo-budget in mijn opvatting tot onwenselijke situaties leidt, ik daar dan ook buiten wil gaan kijken. Deze motie gaat al een stap verder. Zover ben ik nog niet, dus ik steun haar nu niet.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Wij kunnen het wel eens zijn met de strekking van deze motie, maar we kunnen de daarbij genoemde dekking niet steunen. We zullen de motie dus ook niet steunen.

De heer LUHOFF (D66): Ik sluit me aan bij de woordvoering van de heer Seton.

De heer MARTENS (PvdA): Ik kan me aansluiten bij de heer Seton. De geest van de motie is wel goed, hoewel ze toch eindigt met de gebruikelijke tirade tegen de grote projecten. Maar we hebben ons hier al duidelijk genoeg over uitgesproken, ook rondom ons amendement.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik wil me aansluiten bij de woorden van de heer Seton.

De VOORZITTER: Anderen niet meer? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk nummer 10? Dat zijn de VVD en de Stadspartij. Anderen niet? De motie is verworpen.
Het betreft een collegebrief, dus daar gaan we niet over stemmen.

9. Sluiting

De VOORZITTER: Wij kunnen de vergadering gaan sluiten. Dan heeft mevrouw Koebrugge nog anderhalf uur om van haar verjaardag te genieten. De vergadering is gesloten (22.22 uur).